

Oruç Reis

yeniden Akdeniz'de

ORUÇ REİS sismik araştırma gemisi ile ona yardımcı olacak Ataman ve Cengiz Han gemileri için yeni Navtex (denizcilik bildirim notu) ilan edildi. İki hafta sürecek faaliyetlerin daha önce ertelenen Navtex sahasında yapılacağı öğrenildi. Mısır ile Yunanistan arasında yapılan anlaşmanın tam ortasından geçecek olan Oruç Reis'in çalışmaları 23 Ağustos'a kadar sürecek. Öte yandan, Navtex ilan edildiği saatlerde Türk Donanması da Akdeniz'de fiili atış eğitimlerine başladı. 8'de

Eski ekonomi bürokratlarından

HAZİNE Müsteşarlığı, Maliye Bakanlığı, Dış Ticaret Müsteşarlığı, Rekabet Kurulu, Sermaye Piyasası Kurulu gibi kurumlarda görev yapmış eski üst düzey ekonomi bürokratları bir araya gelerek, ekonomide atılması gereken adımları konuştular. Ekonomide önceliğin güven olduğunu vurgulayan bürokratlar, dış açık üretmeyen üretim modeline geçilmesini önerdiler. Bürokratlara göre rekabetçi kur politikasına hemen geçilmeli, yeni ekonomik program ilan edilmeli, vergi sistemi yapılandırılmalı, komşu ülkelerle işbirliğine önem verilmeli... 6'da

5 acil 5 orta vadeli öneri

Dolarizasyonun azaltılmasına yönelik adımlar

SERHAT LATİFOĞLU'nun yazısı 15'te

Çin'den Turkcell'e yarım milyar avro kredi

Aydınlık

VATAN
EMEĞİ
NAMUS

KURULUŞ: 1921

11 AĞUSTOS 2020, SALI

2.5 TL

İBRAHİM KALIN, 'ATATÜRK'ÜN LANETLENMESİNE MÜSAADE ETMEYİZ' DEDİ VE EKLEDİ:

HİKAYEMİZİN ÖZÜNDE MİLLİ MÜCADELE VAR

Cumhurbaşkanlığı Sözcüsü Kalın, 'Bize yüz elli yıldır modernleşme adı altında başkalarının hikâyeleri anlatıldı' sözlerini katıldığı bir televizyon programında ayrıntılandırdı. İşte Kalın'ın sözlerinden öne çıkanlar:

✓ **BİZE** modernleşme adı altında dayatılan hikayenin içinde beyaz olmayan adam yok. Siz yoksunuz, ben yokum, Çin medeniyeti, Hint medeniyeti, Afrika medeniyeti, Latin Amerika, hatta Rusya yok.

✓ **MİLLİ** Mücadele, bu bahsettiğim Avrupalı merkezci ve oryantalistlere karşı itirazın en somutlaşmış mücadelelerinden birisidir. Modern dönemin en büyük, en güçlü antiemperyalist hareketidir. Türk milleti burada bir büyük destan, bir büyük hikaye yazdı. Ben diyorum ki bizim büyük hikayemizin özünde bu itiraz var, bu direniş var. Bugün bu ruhu Türkiye tekrar kuşanmak zorunda ve ben tekrar kuşandığını düşünüyorum.

✓ **YUNAN** filozoflarının neredeyse tamamı kadim Mısır'a gerçek bilginin ve felsefenin merkezi olarak baktılar. O zaman MÖ 4000'e gittiniz ve tarih perspektifi bir anda değişti. Belki biraz daha araştırarsak kadim Mısır Göbeklitepe'ye çıkacak. Avrupalı merkezci tarih perspektifi bizim ufkumuzu o kadar daralttı ki bu tarih kayboldu.

✓ **TÜRKİYE** bugün dünya sistemi içerisinde antiemperyalist bir duruş sergiliyor mu sergilemiyor mu? Soralım. Sisteme kim itiraz ediyor?

✓ **MARX**, üzerine bina ettiğiniz o görkemli yapıların altında işçilerin emeği var, ceseti var, her şeyi var dedi. Komünist Manifesto'yu bu gözle okuyun, vicdanı olan herkes, adalet duygusu olan herkes onun altına imzasını atar.

✓ **BAZI** arkadaşlar solculuk adına Rojava devrimi yapıyoruz diye kuzey Suriye'de şurada burada bir takım maceralara atılıyorlar. Amerikan koruması altında solculuk yapıyoruz diyorlar. Nerede kaldı antiemperyalizm? Kim veriyor o kendine solcu diyen PYD'ye silahı parayı? 11'de

YÖK Şırnak'a neden sessiz?

Yükseköğretim Kurulu (YÖK), eşi için adrese teslim kadro açan Pamukkale Üniversitesi Rektörü Hüseyin Bağcı görevinden uzaklaştırdı. Fakat sürekli usulsüzlükler ve isme özel ilanlarla bilinen Şırnak Üniversitesi hakkında şimdiye kadar adım atılmaması dikkat çekici

AYDINLIK'a bilgi veren Şırnak Üniversitesi öğretim üyeleri, YÖK'ün ve denetleme kurullarının işlevsizliğinden faydalanan üniversite yönetiminin, 6 Ağustos 2020 tarihli öğretim üyesi ilanı ile alanla ilgisi olmayan liyakatsiz kişileri almayı hedeflediğini söyledi. Üniversitede olmayan bölüm için ilan açıldığı da iddia edildi. 10'da

MYK'da 4 değişiklik

CHP Genel Başkanı Kemal Kılıçdaroğlu, MYK üyelerini atama ile belirledi. 12 Genel Başkan Yardımcısının koltuğunu koruduğu MYK'da, dört yeni isim görevlendirildi. Örgütlerden Sorumlu Genel Başkan Yardımcısı Oğuz Kaan Salıcı yerini korudu. Salıcı, bir dönem "CHP kapatılsın" diyen ve kendini fesheden 10 Aralık Hareketi'ndendi. 11'de

Aydınlık, Şırnak Üniversitesi'ndeki usulsüzlükleri birçok kez gündeme taşıdı.

BEYRUT'TA YAŞAMIŞ BİR TÜRK ANLATTI:

Finikelilerin deniz yıldızıydı

EVREN Mumcu, Suriye'ye saldırıların başladığı yıl Beyrut'taydı. İsrail yanlısı medyanın Arap düşmanı yalan haber üretimine tanık oldu. Kültür ve tarih açısından zengin olan Beyrut'un canlı bir sosyal hayatı olduğunu belirten Mumcu, bir Beyrutlunun kendisine, "En büyük şansınız Atatürk'ünüz olması. Bizim de en büyük şanssızlığımız" dediğini hatırlattı.

FUSUN İKİKARDEŞ'le KONUŞTUĞUKA sayfa 4'te

Belarus'ta 'renkli devrim' denemeleri

YENİDEN seçilen Lukaşenko, ekonomide ve güvenlikte Avrasya çizgi izlemesiyle biliniyor. Lukaşenko'ya göre protestoların arkasında Polonya, İngiltere ve Çekya var.

İHÜSEYİN ERMAN SÜLÜK'ün yazısı 14'te

Lübnan'da hükümet istifa etti

14'te

Türk kadını 'sözleşmeyle' değil devrimle yükseldi!

FERİT İLSEVER

İSTANBUL Sözleşmesi'yle ilgili tartışmaları ilgiyle takip ediyorum. Cumhuriyet Devrimi kazanımları göz ardı edilerek konu tartışılınca sanki Türkiye, Cumhuriyet Devrimlerini yapmamış da yeni şeyler keşfetmişiz ve Batı bize "medeni" kadınlar bahşetmiş! Oysa Batı'nın önümüze koyduğu "sözleşme" Cumhuriyet devrimi kanunlarının çok gerisindedir. Türk kadınının 1930 ve 1935'lerde elde ettiği seçme ve seçilme hakkı, birçok Avrupa ülkesinde bile yoktu. Medeni Kanun ise başlı başına bir haklar manzumesidir...

Türk kadını bu hakları "bahşedilerek" almadı, bizzat emperyalizme karşı verilen bağımsızlık savaşında en önde savaşarak, o büyük savaşın bütün zahmetini sırtında taşıyarak kazandı. Medeni Kanunla da Ortaçağ cenderesini yırttı attı. Çağdaş haklara kavuştu. Bu da uzun yılların mücadelesinin sonucudur. 1908 Devrimi'nden sonra patlayan kadın hareketini unutmayalım. Türk kadını, Ortaçağ karanlığına hiçbir zaman teslim olmamıştır. Anadolu kadınının yaşam şekli en önemli güvencemiz olmuştur. Tarlada çalışan kadına kimse kara çarşaf giydirememiştir. Cumhuriyet Devrimi Türk kadınına yeni bir kişilik ve yaşam şekli kazandırmıştır. Sanayileşerek de kadınıımız şehirlerdeki üretimin bir parçası olmuş, erkeğiyle yan yana hayata katkı sunmuştur. Bugün elimizde ne varsa hepsini iki büyük devrim sayesinde kazandık. Devrim bizim için ekmek, bağımsızlık ve şahsiyetli insan demektir.

İKİ CİNSİN EŞİTLİĞİ

İstanbul Sözleşmesi tartışmasına özellikle Medeni Kanun çerçevesinde bazı önemli bilgileri aktararak katılmak istiyorum:

M. Kemal Atatürk daha 1923 yılında, Cumhuriyet'in ilanından sonra kadınlarla ilgili şunları söylüyordu: "Bir toplum cinslerinden yalnız birinin yüzyılımızın gerektirdiklerini elde etmesiyle yetinirse, o toplum yarı yarıya zayıflamış olur. Bizim toplumumuzun uğradığı başarısızlıkların sebebi, kadınlarımıza karşı ihmal ve kusurdur. Kadınlar içtimai hayatta erkeklerle birlikte yürüyerek, birbirinin yardımcısı ve destekçisi olacaklardır... Milletimiz güçlü bir millet

olmaya azmetmiştir... Bundan dolayı kadınlarımız ilim ve fen sahibi olacaklar ve erkeklerin geçtikleri bütün öğretim basamaklarından geçeceklerdir."

"Güçlü bir millet olmak için" atılacak ilk adım, emperyalizmin tasfiyesinden sonra, Ortaçağ kurumlarını ortadan kaldırmaktı. Bu amaçla 3 Mart 1924'te çıkarılan "Şer'iye ve Evkaf Vekâleti'nin Kaldırılmasına Dair Kanun" ve "Hilafetin Kaldırılmasına Dair Kanun"la bu adım atıldı. Yine aynı gün bu kanunlarla birlikte, "Tevhid-i Tedrisat Kanunu" da çıkartılıyordu. Bu Kanun'un da bir amacı, "Kadınlarımızın ilim ve fen sahibi olmalarını ve erkeklerin geçtikleri bütün öğretim basamaklarından geçmelerini" sağlamaktı.

MEDENİ KANUN

Bu ilk adımdan sonra sıra, Devrim Kanunları'nın en önemlilerinden olan, Medeni Kanun'la, "Tekke ve Zaviyelerin Kapatılmasına Dair Kanun"un çıkartılmasına gelmişti. Yine M. Kemal Atatürk bu konuda 1925 yılında şöyle diyordu: "İnsan topluluğu kadın ve erkek denilen iki cins insandan oluşur. Kabil midir bu kütlelin bir parçasını ilerletelim, ötekini ihmal edelim de kütlelin bütünü ilerleyebilsin? Mümkün müdür ki, bir cismin yarısı toprağa bağlı kaldıkça, öteki yarısı göklere yükselebilsin? Kadınlarımız için asıl mücadele alanı... ışıkla, bilgi ve kültürle, gerçek faziletle süslenip donanmaktır."

Kadınlarımızın "Işıklı, bilgi ve kültürle, gerçek faziletle donanımları için... Şubat 1926'da Medeni Kanun çıkartıldı. İlginçtir, "Tekke ve Zaviyelerin Kapatılmasına Dair Kanun" da, bu Kanundan iki ay arayla çıkartılıyordu. (30 Kasım 1925). En önemlisi, M. Kemal Atatürk bu Kanunun gerekçelerini açıklarken, "Bu Kanun çıkartılmasaydı, Tevhid-i Tedrisat Kanunu ile Medeni Kanun'u uygulayamazdık" diyordu.

Medeni Kanun'un hazırlanmasında en önemli görevi üstlenmiş olan Adalet Bakanı Mahmut Esat Bozkurt, Kanunun gerekçesini, laikliğe de vurgu yaparak şöyle açıklıyordu: "Din devlet gözünde vicdanlarda kaldıkça saygındır ve masumdur... Türk Tarihinin en hazin siması Türk kadınıdır. Bu yasa bir esir gibi yerden yere vurulan, fakat ezelden beri bir hanım olan Türk annesini değerine uygun, saygın konuma getirecektir. Böylece Türk Toplumu en kuvvetli bir şekilde sağlamlaştırılmış olacaktır."

MİLLETİN TEMEL DİREĞİ

Aynı toplantıda Dışişleri Bakanı Şükrü Kaya ise, şöyle diyordu: "Bir millet ki, temel direği olan kadını hukukundan yoksun bırakır, hayattan uzaklaştırırsa, kendi kendine yarısını felç eder. Türk kadınının yaptığı fedakârlık, gösterdiği erdem, kendisine karşı saygıya hak kazandırmıştır. Artık bu eşitsizlikleri kaldıranın zamanı çoktan geçmiştir."

'Bir toplum cinslerinden yalnız birinin yüzyılımızın gerektirdiklerini elde etmesiyle yetinirse, o toplum yarı yarıya zayıflamış olur. Bizim toplumumuzun uğradığı başarısızlıkların sebebi, kadınlarımıza karşı ihmal ve kusurdur'

Aksaray Milletvekili Besim Atalay ise, "Cumhuriyet'in saltanat ve hilafet artığı yasalarla yönetilemeyeceğine" vurgu yapıyordu.

Medeni Kanun'un Şubat 1926'da kabulüyle, kadın hakları konusunda şu kazanımlar elde edildi: Kadınlar evlenme, boşanma, mal varlığı, miras gibi özel yaşamlarına ilişkin haklar açısından erkeklerle eşit yurttaş konumuna geldiler. Evlilik yaşı kuralı getirildi. Erkeğin birden çok kadınla evlenebilmesi yerine tek eşlilik ve evlilik birliğinin "resmi nikâhla kurulması" kabul edildi. Hâkim kararıyla boşanma, kız ve erkek çocuklara eşit miras payı gibi kurallar kadın haklarının güvencesi oldu. Kadınlara işlerini seçme özgürlüğü ve mahkemelerde erkekle eşit tanıklık hakkı tanındı.

1930 yılında çıkartılan bir dizi yasa ile de, kadınlara önce Belediye Seçimlerine katılma hakkı, daha sonra da köylerde muhtar olma, ihtiyar meclislerine seçilme hakkı tanındı. 5 Aralık 1934'te ise, Anayasa ve Seçim Kanunu'nda yapılan değişikliklerle, kadınlara milletvekili seçme ve seçilme hakları tanındı. M. Kemal Atatürk 1935'te bu konuda da şöyle diyordu: "Bu karar Türk kadınına sosyal ve siyasal hayatta bütün milletlerin üstünde yer vermiştir. Çarşaf içinde, peçe altında ve kafes arkasındaki Türk kadını artık tarihlerde aramak gerektir... Siyasi hayatla, Belediye seçimleriyle tecrübe kazanan Türk kadını, bu sefer de milletvekili seçme ve seçilme suretiyle hak-

larının en büyüğünü elde etmiş bulunuyor. Medeni memleketlerin birçoğunda, kadından esirgenen bu hak, bugün Türk kadınının elindedir ve onu yetki ve liyakatle kullanacaktır."

Kadına tanınan bu hak ve yetkiler İstanbul Sözleşmesi'nden sonra tırpanlanmaya başladı. Türkiye Barolar Birliği Kadın Hukuku Komisyonu, 15 Şubat 2019 tarihli raporunda bu konuda şöyle diyordu:

RAPORUN VURGULARI

"1. Nüfus Hizmetleri Kanunu'nda 17 Ekim 2017 tarihinde yapılan değişiklikle, Medeni Kanun'daki 'Resmi Nikâh' yetkisi, 'Müftülere resmi nikâh yetkisi' verilmesiyle değiştirilmiştir.

2. Medeni Kanun'un 175. ve 176. maddelerinde düzenlenen 'yoksulluk nafakası' hükmünün, 'erkeğin hayatının ipotek altına alınmaktan kurtarılması' gerekçesiyle kaldırılması gündeme gelmiştir. Yasada, 'her iki eş de nafaka talep edebilir' hükmü yer alıyordu. Oysa uygulamada nafaka alan taraf genellikle kadındır.

3. Kadın sorunlarına çözüm üretecek 'Kadın Bakanlığı' kaldırılmıştır.

4. Arabulucuk Kanunu'nda arabuluculuğun ihtiyarı olduğu belirtilmesine rağmen, İstanbul Sözleşmesi'nden sonra Adalet Bakanlığı'nca, 'Aile Hukuku'nda zorunlu arabulucuk' düzenlemesi getirilmiştir. Bunun kadınlar açısından mağduriyetlere yol açacağı kesindir."

Söz sana ey Beyrut, doğacaksın yine küllerinden

GÖZEN ESMER

SİTARE'nin yüzünün yarısı yok. Kalanı tanınmaz halde. Sitare adını verdim, 4 bin yıldır patlamalarda, katliamlarda, yağmalarda ölenlere. Beyrut'un en güzel ve en gururlu kadınının ismi... En azından benim evrenimde öyle.

Fakat eminim, hepsi gökyüzünde birer yıldız oldular. Beyrut'un ve hatta çehresine bile karıştılar, sokaklarının. Bu gizemli şehirle kurduğum bağ, yalnız gündemden kaynaklanmıyor. Bütün tarihlerde, bütün satır aralarında ve her ne kadar böyle bir genellemeye karşı olsam da Doğu şiiirinde rast ediyoruz. Olayın başka bir yüzü daha var elbette, onu da edebiyat tarihçileri bulsun. Belirtmeliyim ki, bu kurduğum bağ, Avrupalı romantiklerin "vahşi", "ilkel" yaşama besledikleri bir tutku şeklinde değil. Egzotik bir merak da değil. Yalnızca ve yalnızca medeniyetin doğup geliştiği mekânlara, toplumlara duyduğum ilgi, bir de çoban türkülerinin sesi ve duygudaşlık; yani ortak dertler, ortak mutluluklar.

ELİFİN KUTSAL YOLCULUĞU

Ama itiraf etmeliyim Kıbrıs'tan bir tanıdık gibi uzanıp Beyrut'a gül uzatmak isterdim. Hem böylelikle kurtarabilirim metalik çağdan hepinizi. Belki ölmezdik binlerce kez ve limanlara bombalar değil, imgeler taşındı Nuh'un gemisiyle. Böylelikle en büyük mucizeyi göstermiş olurduk el birtliğiyle. Amin Maalouf'un limanlarında yalnızca saadetin sakın meltemlerini duyardık ve ne Musa sürülürdü, ne de hüsn-ü Yusuf kuyulara atılırdı. Biz bütün güzellikleri acı bir tatla ve akan kanlarla karşılamazdık.

Beyrut'un tarihi iç içe geçen bir insanlık tarihi. Batılı tarih yazıcılarına göre olduğu gibi saydam, çizgisel ve durmaksızın ilerleyen bir halde değil. Zaten artık zaman da çizgisel değil. Zamanda ilerlemek de yeni bir tarife muhtaç gibi görünüyor. Dört bin yıllık tarihi olan bir şehirden, Mısır Süلالelerinden, Levantenlerden, Feneliklerden, Roma'dan, Türklerden, Araplardan ve Avrupalılardan ve tabii ki sözün göğünde süzülüşünden, alefin ya da elifin kutsal yolculuğundan söz ediyorum. Yakın dönemde kurtuluş savaşlarından, esareti kabul etmeyen bir halktan, intifadadan. Beyrut'ta hepsi iç içe yaşıyor hâlâ.

Avrupa merkezçiler böylesine hareketli, canlı bir topluma "pasif madde" gözüyle bakıyor. Yani medeniyetin kurulduğu, yükseldiği bu coğrafyada yaşayan insanlar artık birer nesne. Kültürleri ise ölü ve işe yaramaz. Çünkü yaşayan kültür teslim alınamaz, sömürülemez. Buna "Ari Model" diyorlar ve aslında gerçekleri şeytanlaştırarak kendi hırsızıklarını yok etmeye çalışıyorlar. Ne yazık ki Macron'un pişkinliği, bu anlayışın çok da geçmişte bırakılmadığını gösteriyor. Mösyö Macron'a Beyrut kuyularından bir bardak soğuk su içmesini tavsiye ederim. Zira tarih toprağımızın onurlu zafer hikâyelerini yazıyor.

NİZAR'IN BİRİCİK BEYRUT'U

Şimdi tam da bu yazıyı yazarken 5 saat geçti, ben Beyrut patlamasında çekilen o fotoğraftayım hâlâ. Limandan yükselen kara duman çocukların gözyaşlarına karışıyor. Gözyaşlarıyla, kanla karılacak şirler, güneş yeniden yükselecek omuzunda kadınların. Bizim diyarda söz bu yüzden değerlidir ve

sessizliğin gizli gücüne bu yüzden inanılır. Belki eski Mısır gizli ayınlarının devamı niteliğindedir sessizlik, fakat bu asla bir teslimiyet değildir. Öfke biriktirmek de denebilir buna, yanardağın patlamak için yüzyıllar boyunca sakince beklemesi gibi. Yine de "bayrak çaldıklarını" söyleyenlere büyük bir yanıt gelecektir mazlumlar cephesinden. Biliyorum, siz de Beyrut'u düşünürken insanlığımızla derin köprüler kuruyorsunuz ve bir sahra çadırında yaralarını sararken insanların, "Çağın kahramanı nerede?" diye soruyorsunuz. Ve ekliyorsunuz: "Yok mu büyüü, ateşi bize getirecek bir insan? Kaderimizi mızrakların ucundan kim kurtaracak? Bir çağ yangınında hangi diyetli karınca su taşıyacak?"

Beyrut'un, şu yaşımızda İbrahim. İbrahim'in yangını ve Hector'un intikamı. İşte iki tamlamayla kısa dünya tarihi.

Haklısınız ve aynı zamanda haksızsınız. Çünkü kahramanlar zamanı ve ilham zamanını çoktan geçtik. Yani artık birbirimizi kurtarabiliriz ancak.

Beyrut'ta akşamdır şimdi ve yıldızlar yeniden görünecek. Umut göğerecek yeniden ve biz moloz yığınlarında kaybettiğimiz gülümsemeyi bulacağız. Yıldızların içinde bir yıldız olan Sitare çobanların türküsünü yeniden yakacak. Kapılacağız yeniden sözün büyüüne ve kalbimizde simsiyah bir derinlik, bir nokta keşfedeceğiz, ismi Zühal, ismi Süveyda belki de kara seveda. Akdeniz'den Poseidon ya da Seth kucaklayacak Osiris'i ve bu deniz-kara çatışması son bulacak. O zaman kavuşur mu derinsiz çobanlar da sevgilerine?

Aclarla dolu bir mutlu son. İşte yaşamın trajedisidir.

Şiir, söz demişken Nizar Kabbânî'yi hatırlatmak isterim size. Edebiyatımız Doğu'nun şairlerini unutmaya pek meyilidir. Kabbânî bu şairlerden yalnızca biri. Ama şu dizelere aşinasınızdır hepiniz:

"Ama bu metalik çağda Ormanın ağaçları Silahlı adamlara katıldı ya Güller, lekeli giysilere büründü ya

Silahlı başaklar çağında Kuşlar silahlı Kültür silahlı Din silahlı"

Kabbânî Beyrut'ta kaybediyor sevgili eşini. Sanıyoruz şu dizeleri de ona yazmıştı:

"Bir tek kadını mı seviyorum Yoksa bir kadındaki iki kadını mı"

Şimdi paramparça Nizar'ın biricik Beyrut'u. Ve evet bu metalik çağda her şey silahlı.

En büyük gerçeklerden birisidir: Kalem kılıçtan keskindir fakat kılıç her zaman daha derine girer. Bizim kılıcımız zalimin boyunda hem de bütün insanlık adına. Kalemimiz ise biliyor öfke bilecilerini hem de milletrenin onda birine bıçak ihmal etmeyerek.

Yüzümün yarısı yok, kalanı tanınmaz halde. Sitare adını verdim bütün ölenlere, çünkü o bütün insanların gözlerini diktiği yerde.

Ama Beyrut yanmaya devam ediyor çünkü hikâye daha bitmedi.

Yüzde 91 istediği liseye yerleşti

Liselere Geçiş Sistemi kapsamında bu yıl 8'nci sınıftan mezun olan öğrencilerin yüzde 93'ü merkezi ya da yerel yerleştirme ile bir liseye yerleşti. Yerel yerleştirmede ilk üç tercihinin yerleşenlerin oranı yüzde 91,6 oldu

TOPLUM SERVİSİ

MİLLİ Eğitim Bakanlığı Liselere Geçiş Sistemi 2020 yerleştirme sonuçlarını açıkladı. Bu yıl 8'nci sınıftan mezun olan öğrenci sayısı yüzde 43 oranında arttı. MEB, kontenjanları artırdı. Öğrencilerin yüzde 93'ü merkezi ya da yerel yerleştirme ile bir liseye yerleşti. Mezun olan her yüz öğrenciden 7'si açıkta kaldı. Öğrencilere aynı okul türünden en fazla üç tercihte bulunma hakkı tanındı. Öğrencilerin yüzde 91'i ilk üç tercihinden birine yerleşti.

4+4+4 eğitim sistemine geçilen 2012-2013 eğitim öğretim yılında 5,6 ve 7 yaş öğrenciler aynı anda birinci sınıfa başladı. Öğrenci sayısı yüzde 43 arttı. O zaman birinci sınıfa başlayan öğrenciler bu yıl liseye geçiyor. MEB, öğrenci sayısının yüzde 40 oranında arttığını açıkladı. Sınavla öğrenci alan Anadolu liselerinde yüzde 69, mesleki ve teknik Anadolu liselerinde yüzde 62, Anadolu imam hatip liselerinde yüzde 45, fen liseleri ve sosyal bilimler liselerinde yüzde 35 oranında kontenjan arttırıldı. İlk yerleştirme kapsamında tercih yapan öğrencilerin yaklaşık yüzde 93'ü merkezi sınav puanına göre ya da yerel olarak tercih ettikleri bir ortaöğretim kurumuna yerleşti. MEB'in hazırladığı LGS 2020 raporunda "Öğrenci sayısının 2019 yılına göre yüzde 40 arttığı bir dönemde geçen yıllar aynı düzeylerde bir yerleşme oranının sağlanması detaylı bir planlamanın ve saha çalışmasının sonucudur" denildi. 2020 yılında 1 milyon 671 bin 337 öğrenci 8. sınıftan mezun oldu. Bu öğrencilerin 1 milyon 472 bin 88'i merkezi sınav katıldı. Merkezi

Her 100 öğrenciden 7'si yerleşemedi

İLK yerleştirmede, sınavla öğrenci alan fen lisesi, sosyal bilimler lisesi ve Anadolu liselerinde yüzde 100, Anadolu imam hatip liselerinde yüzde 99,8, mesleki ve teknik Anadolu liselerinde yüzde 97 doluluğa ulaşıldı. Mezun olan her 100 öğrenciden 7'si yerleşemedi. Yerleşemeyen veya yerleştiği okulu değiştirmek isteyen öğrenciler için yerleştirme süreci devam edecek. 10-14 Ağustos'ta yerleştirmeye esas birinci nakil tercih dönemi olacak. Yerleştirmeye esas birinci

ci nakil sonuçları 17 Ağustos'ta açıklanacak.

Yerleştirmeye esas ikinci nakil tercih başvuruları 17-21 Ağustos'ta yapılacak, sonuçları 24 Ağustos'ta açıklanacak. Böylece merkezi olarak yürütülen ana yerleştirme süreci, 24 Ağustos'ta tamamlanmış olacak. Hiçbir yere yerleşemeyen öğrenciler için il veya ilçe öğrenci yerleştirme ve nakil komisyonlarının yerleştirme başvuruları alınacak ve 28 Ağustos'ta yerleştirme süreci tamamlanacak.

sınav sonucuna göre 212 bin 485 öğrenci yerleştirildi.

MEB'in raporunda öğrencilerin yerleştirmeden memnuniyet oranının da yüksek olduğu ifade edildi.

Rapora göre yerel olarak yerleşen öğrencilerin yüzde 91,60'ının ilk üç tercihinden birindeki ortaöğretim kurumuna yerleşti. MEB'in raporunda "Öğrencilerin ikinci bir okul türü tercih etmek zorunda olmadığı ilk üç tercihlerindeki bir ortaöğretim kurumuna yerleşme oranlarının bu kadar yüksek olması sağlanan memnuniyeti artırmaktadır" denildi.

OKUL TÜRLERİNE GÖRE MEMNUNİYET

İlk üç tercihinde yerleşme oranları Anadolu liselerinde yüzde 98,72, Anadolu imam hatip liselerinde yüzde 87,26 ve mesleki ve teknik Anadolu liselerinde ise yüzde 82 oldu.

2019 yılında bu oranlar Anadolu liselerinde yüzde 98,87, Anadolu imam hatip liselerinde yüzde 86,73 ve mesleki ve teknik Anadolu liselerinde ise yüzde 78,79 idi.

Anadolu Liseleri ve Mesleki ve Teknik Anadolu Liseleri, Anadolu İmam Hatip Liselerine yerleşen öğrencilerin bu okulları kaçınıcı sırada tercih ettikleri de analiz edildi. Anadolu Lisesine yerleşen öğrencilerin yüzde 52,56'sı 1. tercihinde seçtiği okula yerleşti. 2. sırada tercih ettiği Anadolu Lisesine yerleşen öğrencilerin oranı ise yüzde 30,08 oldu. Öğrencilerin yüzde 16,08'i 3. tercihinde seçtiği Anadolu Lisesine yerleşti. Anadolu Lisesine yerleşen öğrencilerin yüzde 98,72'si ilk 3 tercihindeki okullardan birine yerleşti.

Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesine yerleşen öğrencilerin yüzde 42,81'i 1. tercihinde seçtiği okula, yüz-

de 21,59'u 2. tercihinde seçtiği okula, yüzde 17,60'ı ise 3. tercihinde seçtiği okula yerleşti. Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesine yerleşen öğrencilerin %yüzde 82'si yerleştikleri okulu ilk 3 sırada tercih etti.

MESLEKİ EĞİTİME YÖNELİM

Anadolu İmam Hatip Lisesine yerleşen öğrencilerin yüzde 52,66'sı 1. tercihinde seçtiği okula, yüzde 19,63'ü 2. tercihinde seçtiği okula ve yüzde 14,97'si ise 3. tercihinde seçtiği okula yerleşti. Anadolu İmam Hatip Lisesine yerleşen öğrencilerin yüzde 87,26'sının yerleştikleri okul, ilk 3 tercihi arasında yer aldı.

MEB'in meslek liselerine yönelik çalışmaları sonuç verdi. Merkezi sınav puanıyla ve yerel olarak mesleki ve teknik Anadolu liselerine yerleşen toplam öğrenci sayısı 2019 yılına göre yüzde 39,94 arttı.

AKADEMİSYENLER UYARDI:

Açıköğretimden sosyolog olunamaz

ÖZGE YAREN ENÇ

PSİKOLOJİ eğitiminin açık öğretim fakültesi aracılığıyla verilmesine yönelik tepkilerin ardından sosyoloji başta olmak üzere Türk Dili ve Edebiyatı, Çocuk Gelişimi ve Sosyal Hizmet bölümlerinin de açıköğretim üzerinden verilen eğitimlerinin sonlandırılması istendi. Pek çok akademisyenin de destek verdiği sosyal medya kampanyalarında sosyoloji öğrencileri sosyolojinin sadece teori ile öğrenilemeyeceğini, uygulamalı ve örgün biçimde çalışılması gereken bir bilim olduğunu ifade etti.

Psikoloji biliminin açıköğretim sistemiyle öğretilemeyeceğine ilişkin tepkilerin ardından açıköğretim psikoloji programı rafa kaldırıldı. Açıköğretimde yer alan bazı eğitim programlarına ilişkin de talepler geldi.

Üsküdar Üniversitesi Sosyoloji Bölümü öğretim üyesi Doç. Dr. Barış Erdoğan, Aydınlik'a yaptığı açıklamada, sadece kitap okuyarak, teori ezberleyerek sosyolog olunamayacağını söyledi. Erdoğan, açıköğretim ile sosyoloji eğitiminin sınırlarını şöyle anlattı:

"Örgün öğretimde teorik bilgi sokağın ruhuyla, gerçekleriyle birlikte harmanlanır. Toplumsal hayatın akışı, insanlar, kurumlar, yapılar üzerine öğrenilen teorik bilgi sınıfta karşılıklı etkileşim yoluyla tartışılır, fikir jımnastikleri yapılır. Daha sonra sahada çalışacak öğrenci hem sunumlar hem sınavlar esnasında diğer insanlara karşı kendini ifade etmeyi öğrenir. Sınıf ortamındaki bu karşılıklı etkileşimler esnasında öğretim üyesi dahil herkes yeni bir şey öğrenir, yeni fikirler ve yeni soru işaretleri kafalarda doğar. Örgün öğretimde araştırma yöntemleri dersi ki bu çok önemlidir mekanik metinlerle öğrenilip test sorularıyla sınırlanmaz. Öğrenciler öğrendikleri teorileri saha da sınarlar. Saha izlenimlerini hocalarıyla usta çırak ilişkisi içinde tartışarak öğrenirler. So-

kağın, sokaktaki insanın dünyasına girerler. Onları anlamaya çalışırlar. Ayrıca staj eğitimiyle mesleğe ilk adımı atarlar. Bu muhteşem bir deneyimdir."

SERTİFİKA PROGRAMI ÖNERİSİ

Barış Erdoğan, açıköğretimdeki mevcut programın herhangi bir alandan lisans diploması olanlar için için yan dal programlarına denk iki yıllık bir sertifika programı olarak değiştirilmesi önerisini getirdi. "İnsanların sosyoloji hakkında bilgi sahibi olması, kendilerini bu alanda geliştirmek istemesi takdir edilmesi gereken bir davranış olduğu kadar demokratik bir hak'tır da. Ancak nasıl laboratuvar görmeden mühendis, hasta, hastane görülmeyen tıp doktoru olunamazsa, sahaya inmeden, teoriyle pratiği karşılıklı etkileşim yoluyla tartışıp sinamadan kesinlikle sosyolog olunamaz. Psikoloji bölümlerinin açılmasına karar verilip bu yanıltan nasıl hemen döndüyse daha geç olmadan açıköğretim sosyoloji bölümleri için de böyle bir karar ivedilikle alınmalı."

'TEST SİSTEMİ İLE OLMAZ'

Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi Sosyoloji Bölümü öğretim üyesi Doç. Dr. Ahmet Özalp, sosyolojinin uygulamalı bir eğitim alanı olduğunu söyledi. Özalp sözlerine şöyle devam etti: "Alana inmeden sosyoloji yapmak oldukça sıkıntılıdır. Sosyolog birçok bilimsel araştırma yöntemini kullanarak alandan veriler toplar ve araştırmalar yapar. Ayrıca bir diğer mesele sosyolog yorumlama kapasitesine sahip bir insandır. Açıköğretim test sistemi öğrencileri bu durumdan mahrum bırakıyor. Sosyoloji bölümlerinde öğrenciler yıl sonlarında bitirme tezi sunarlara teorik ya da alan çalışması olması fark etmez. Bunlar yorumlamalar içerir. Ancak en önemlisi sosyoloğun eli alanda kirlenmelidir. Sosyolog evinde dahi gözlem yapan insandır."

10 GÜN süreyle denetim

İÇİŞLERİ Bakanlığınca valiliklere, "Kovid-19 Tedbirleri Denetimleri" konulu genelge gönderildi. Son günlerdeki vaka sayıları da göz önünde bulundurulduğunda, hayatın her alanında mevcut tedbirlere uyulmasının öneminin bir kez daha ortaya çıktığının belirtildiği genelgede, önümüzdeki 10 gün boyunca sahada etkin denetimin yapılacağı bildirildi. Bugün hayatın tüm alanını kapsayacak şekilde genel denetimler yapılacaktır.

Genelgeye göre, temizlik, maske ve fiziki mesafe kurallarına uyulup uyulmadığına özellikle dikkat edilecek. Taziyecilerle ilgili önlemler için din görevlilerinin kolluk güçleri ile irtibatlandırılması sağlanacak. Denetim ekipleri, kamu kurum ve kuruluşları, muhtarlar ile meslek odalarının temsilcilerinden oluşacak şekilde belirlenecek.

Başkentte taksilere SEFFAF PANEL

ANKARA

Büyükşehir Belediyesi, taksicilerin ve vatandaşların Kovid-19'dan korunmaları için "şeffaf panel" uygulaması başlattı. Ankara'daki taksi şoförleri, başvurmaları halinde, ücretsiz olarak araçlarına şeffaf paneli monte ettirebilecek.

Büyükşehir Belediyesi iştiraki Beltema Sığorta Genel Müdürü Ali Çalışkan, Büyükşehir Belediye Başkanı Mansur Yavaş'ın talimatı üzerine, uygulamayı başlattıklarını söyledi. Başkentteki tüm taksicilerin telefonlarına SMS gönderildiğini anlatan Çalışkan, "Yaklaşık 500 taksici esnafımız şeffaf panel için başvuruda bulundu. Randevu sistemi ile bu paneller takılmaya başlanacak" dedi.

BİLİM KURULU ÜYESİ KAYIPMAZ UYARDI

Kovid-19'un ciddiyetini kavramak zorundayız

SAGLIK Bakanlığı Koronavirüs Bilim Kurulu Üyesi Doç. Dr. Afşin Emre Kayıpmaz, vatandaşların hastalığın ciddiyetinin kavrayarak önlem alması gerektiğini vurguladı. Vaka sayılarındaki artışın, virüsle mücadelede acil servisler başta olmak üzere ayarlardır ön planda görev yapan sağlık çalışanlarında ciddi bir endişeye sebep olduğunu dile getiren Kayıpmaz, "Salgın ortadan kalkmamış, aşı da henüz hazır değilken insanların eski normalimizden daha kalabalık ortamlarda bulunmasının vaka sayılarına da bu hafta sonundan itibaren yansımalarını öngörüyoruz" diye konuştu.

'HASTALIĞI DEĞİL MASKEYİ TERCİH EDİN'

Son günlerde koronavirüs vaka sayılarında ki artışa bağlı bazı yerleşim yerlerinde çeşitli bölgesel önlemlerin alınabileceğine işaret eden Kayıpmaz sözlerine şöyle devam etti:

"Kısıtlamalardan çok daha önemli ve etkin yöntem, hastalığın ciddiyetini kavrayıp, tedbirleri günlük yaşamımıza uygulamak. Maskesiz müşteri almayan marketlerin çalışanları maskesiz veya maske dirseğinde dolaşıyorsa, ilgili işletmelerin yönetimleri, denetim ve yaptırım mekanizmalarını devreye sokmalıdır. Binalarda hâlâ asansöre maskesiz binerek insanların sağlığını önemsemeyenler varsa bu kişilere gereken uyarılar yapılmalıdır.

"Karantinada olması gereken hasta, sokakta dolaşıyorsa bunun ciddi bir cezası olmalıdır. Çünkü tedbirsiz kişi sadece kendi sağlığını değil, benim ve sizin sağlığınızı da tehlikeye atmaktadır. Maske bu sıcak havada insanları bun-

altıyor olabilir ama emin olun, onun ortaya çıkaracağı bunalma hissinden çok daha kötü bir kişi hasta olduğunda ortaya çıkmaktadır.

"Kalabalık olan her yerde, kişiler arası mesafe 1 metrenin altına her düştüğünde, maskenin uygun kullanılmadığı her anda virüs açık veya kapalı alan fark etmeksizin kişiler arasında yayılımını sürdürür."

Okulları önlemlerle açan ülkelerde vaka artışı yok

Bilim Kurulu Üyesi Doç. Dr. Afşin Emre Kayıpmaz, önlemler alarak okulları açan ülkelerde vaka sayısında artış olmadığına dikkat çekti. Dünyadaki örneklerle bakıldığında, yüz yüze eğitimin özellikle küçük yaşlarda, temel eğitim çağındaki çocuklarla başladığının görüldüğünü ifade eden Kayıpmaz, sınıf mevcudunun belirli bir sayıda tutulduğuna, düzenli ateş ölçümünün yapıldığına, maske, mesafe ve el yıkamanın teşvik edildiğine dikkati çekti.

Bu önlemleri uygulayabilen Fransa, Belçika, Yunanistan, Tayvan, Vietnam gibi ülkelerde okullar açıldıktan sonra vaka sayılarında anlamlı bir artış izlenmediğine işaret eden Kayıpmaz, İsrail gibi çok az kısıtlama ile kısa sürede eski haliyle eğitime dönen bir ülkede ise öğrencilerde ve çalışanlarda vaka sayılarında artış yaşandığını söyledi.

Kayıpmaz, "Bu konu iki ucu keskin bir bıçak olmakla birlikte çözüm için açalım, açmayalım seçeneklerinin yanında, güvenle açalım seçeneği de velilerimizin aklında olmalı" dedi.

BEYRUT'U EN İYİ YAŞAYAN BİLİR

Tam da yaralarını sarıyordu...

Evren Mumcu, Fenikelilerin anayurdu Beyrut'ta iki yıl kaldı. Tam da Suriye'ye saldırıların başladığı o uğursuz 2011 yılında oradaydı. Düzmece haberlere, amcasının uğradığı suikastın benzeri bombalamalara, katliamlara tanık oldu.

En çok da bu topraklardan geçmiş nice medeniyetlerin izlerini, bu güzel insanların misafirperverliğini, cana yakınlığını unutamadı. Geçen haftaki bombalamanın acısını yüreğinin derinliklerinde hissetti. Mumcu, bize Beyrut'u anlattı, İsrail yanlısı medyanın marifeti yalan yanlış haberlere karşı uyardı

AZETECİ, aynı zamanda iç mimar Evren Mumcu, Beyrut'u yakından tanıyan, o güzelim tarihi kentin havasını solumuş bir isim. Eşi, İtalya'nın önceki Beyrut Konsolosu merhum Paolo Sollo'nun görevi dolayısıyla gitmiş, iki yıl Beyrut'ta yaşamışlar. İtalyan asıllı eşi Beyrut'ta doğmuş, çocukluğunu orada yaşamış ve doğduğu topraklarda hayata veda etmiş. Evren Mumcu, geçen haftaki bombalı saldırıdan sonra doğal olarak eşinin Beyrut'ta yaşayan akrabalarını aramış... Ağlayarak "Evlerimiz tamamen yıkıldı! İlaç yok, hastane yok, yiyecek yok, ulaşım yok... Bu bir atom bombasıydı!" demişler. Facianın sorumlusu olarak herkes İsrail'i işaret ediyormuş. Dostluğumuz Ulusal Kanal'da birlikte çalıştığımız yıllara dayanan Evren Mumcu ile Beyrut'u, faciayı, dünyanın halini konuştuk...

İLK KARŞILAŞMA BEYRUT'UN FALEZLERİYLE

■ Hangi yıllar Beyrut'taydınız?

Eşim Levanten, aslen İtalyan ama Beyrut'ta doğmuş, 14 yaşına kadar orada yaşamış. Daha sonra İtalya'ya gelmiş, eğitimini tamamlamış ve Dışişleri'nde çalışmaya başlamış. Çok iyi derecede Arapça bilirdi. Fransa Nis'de bulunduk, daha sonra İtalya'ya tayini çıktı. Roma'dan sonra da Beyrut görevi çıktı, 2010 öncesiydi. Roma'ya dönüp eşyaları topladım. Başımıza ne geleceğini bilemiyorum, oldukça endişeliydim.

Eşimin 14 yaşına kadar yaşadığı ve çok sevdiği yer olmasına rağmen Beyrut denince savaş, kan, bomba ve ölümden başka bir şey gelmedi aklıma. Hiç bilmediğim bir Ortadoğu ülkesine, bir karmaşanın ortasına gidecektim. Uçagımız, Beyrut'a inerken Beyrut'un falezleriyle ilk kez karşılaştım, şehrin adeta işlemeli bir görüntüsü vardı. Havaalanında nefesim daraldı. Eski ve küçük havaalanında pasaport kontrolü yapıldı. İsrail-Lübnan Savaşı'nda harap olan binaların görselleri ve yeni restor edilmiş Beyrut fotoğrafları arasında çıkış kapısına ulaştık. Taksiyle kalacağımız otele giderken tam bir Ortadoğu şehri ve karmaşası eski derme çatma binalar gördük, ekonominin halini anlatıyordu. Binlerce yıllık savaş ortamından çıkmış bir bölgeden geçtik, Hizbullah'ın kontrolündeymiş oralar. Şehir merkezine ulaştığımızda manzara değişti. Bizim İzmir, Antalya havalarında modern bir Akdeniz şehriydi. Çok daha modern insanlar, yapılarıyla başka bir Beyrut ortaya çıktı.

■ Suriye'ye saldırılar da başlamıştı değil mi?

Evet evet tam da saldırılar yeni başladığında oradaydık. İsrail yanlısı hakim medyada Esad'ın kimyasal gaz attığı yolunda haberler çıktı. Bütün dünya ajansları Beyrut'a geldi. Suriye'de kalamıyorlardı, basın merkezlerini Beyrut'a kurmuşlardı, giriş-çıkış yapıyorlardı.

İSTİHBARAT ŞEFİNE SUİKAST

■ Siz oradayken bir saldırı yaşadınız mı?

Biz oradayken Beyrut istihbarat şefinin evine saldırıldı. Bizim evin üst sokakındaydı patlama, hatta bizim de camlar kırılmıştı. Arka sokağımız tamamen yıkılmış, harabeye dönmüştü.

■ Diplomatlar da olduysa göre, iyi bir semtiydi herhalde Beyrut'un?

Hristiyan semtidir, Ashrafiyah mahallesi. Sayıca Müslümanlara göre azlar ama ilginç bir şekilde Hristiyan hakimiyeti vardır genelde.

■ Kurban kimdi?

Suikasta öldürülen Hariri'nin koruması Lübnan İstihbarat Şefi Tuğgeneral Vissam El Hasan'dı. Arabasına konulan bombayla katledildi. Bütün dünya basını suikastın failini Suriye ve Esad diye ilan etmişti. Vefattan hemen sonra pankartlar hazırlanmış Suriye'ye karşı "Katil Esad" sloganları atılmıştı. Aynı bizdeki Hrant Dink suikastından hemen sonra bir elden çıkmış siyah pankartlar vardı ya, üstünde "Hepimiz Ermeniyiz" falan yazılıydı, işte onlar gibi tek elden çıkma, siyah üzerinde önceden yazılmış, hazırlanmış pankartlar, dövizler bir anda ortaya çıktı. Aynı zamanda bana Uğur Mumcu suikastından sonra deliller bile bulunmadan, kanıtlanmadan "Mollalar İran'a" sloganları da hatırlattı.

SURİYE KARŞITI HABERLER

■ Beyrut halkı inandı mı Esad'ın yaptığına?

Beyrut halkını kandıramadılar. Beyrut halkı çok tecrübeliydi, bunlara inanmadı. Konuştuğumuz herkes adresi veriyordu: İsrail!

■ Öldürülen El Hasan halkın sevdiği saydığı biri miydi?

Hayır, ABD ve İsrail adına çalıştığından şüphe edilen bir isimdi. Hatta Beyrut'a giriş çıkışlarını başka isimlerle yaptığı, suikastten korktuğu için önlem aldığı gibi bilgiler vardı. Hariri seyahatheyken suikast oldu. Sırf Esad'a karşı operasyon düzenlendiği için kendilerine çalışan bir adamı yok ettiler. Beyrut halkı, onu Suriye'nin öldürmediğini gayet iyi biliyordu.

■ Devamı geldi mi bu tip haberlerin?

Ardından kimyasal gaz haberi yayıldı. Suriye'ye savaş açılmıştı. Bütün dünya bu yalan haberlere inanmıyordu, hatta yakın çevrem bile! Ama bunların da yalan olduğu kanıtlandı. Al Jazeera televizyon kanalı çalışanları bile yalan haberlere şahit olup istifa ettiler o dönem. Tam o sıralarda Türkiye 'de eşgüdümlü Ergenekon davası başlatıldı. Bütün dünya yine ana akım medyanın etkisi altındaydı. Bu dönemleri Beyrut'ta bizzat yaşıyordum.

FRANSIZCA KATİL ESAD ARAPÇA KATİL AMERİKA

■ Yerel televizyonlar ne durumdaydı?

Kimyasal gaz iddiasını BM ekipleri bile kanıtlamamış. Şöyle oldu: Eşimle televizyon seyrederiz, o da bir yandan Suriye televizyonunu bir yandan da Fransız televizyonunu izliyor. 'Bak, bir detay yakaladım, dedi. Suriye devlet televizyonunda bir kadın kendi sesiyle Arapça olarak "Katil Amerika! Katil İsrail!" diye bağırıyor. Aynı görüntü, Fransız 24 televizyonunda, Fransızca çeviriyle haberleştirilmiş, çeviriye göre kadın "Katil Esad" diye bağırıyor!

■ Çok çarpıcı! Başka Esad karşıtı yalan habere tanık oldunuz mu?

Kimyasal gaz haberleri çıktığında, "Esad kimyasal gaz kullanıyor" diye ölen çocukların görüntülerini vermeye başladılar. Oysa bunlar çok önceden, 8-10 yıl önce çekilmiş görüntülerdi. Bir ilkokulda yedikleri yemekten

Evren Mumcu, Beyrut'ta 29 Ekim Cumhuriyet Bayramı resepsiyonunda

zehirlenmiş ve mideleri bozulmuş çocukların görüntülerini yayınlıyordu! Esad'a karşı kara propaganda başladı. Ama hepsi biliyordu ki kimyasal gaz diye bir şey yok!

BEYRUT ANCAK YARALARINI SARİYORDU

■ Görev süreniz 4 yıldır...

Evet ama 2 yıl kaldık. Eşim kullandığı araçta beyin kanaması geçirdi. Tam da Türkiye Büyükelçiliği'ndeki 29 Ekim Cumhuriyet Bayramı resepsiyonundan sonraydı. 1 Kasım 2011 günü, doğduğu ve çok sevdiği Beyrut'ta öldü. 14 yaşına kadar orada yaşamış, anne babası orada anlaşmış evlenmiş. Babası Banco di Roma genel müdürüyü. Levantenler... Hala pek çok akrabası Beyrut ya da Suriye'de yaşıyor.

■ Ayrılırken Beyrut için ne düşündünüz?

Ben oraya gittiğimde burada yaşayamam diye düşünürken ayrılmakta zorlandık. Beyrut yaralarını sarmaktaydı. Hariri desteğiyle şehir yeniden inşa edilmişti. Restorasyon yapılan binaların eski ve yeni halleri havalimanında dev posterlerde gösteriyorlardı. Eski Ortadoğu'nun incisi denilen Beyrut, yeni yeni o günlerine dönüyordu. Dev organizasyonlar, fuarlar, sosyal hayat... Hepsi çok canlıydı. Kültürü, tarihi çok zengin! Beyrut Müzesi, Osmanlı sarayları vardır. 400 yıl Osmanlı hakimiyeti altındaki dönemden kalma pek çok anıt yapı var. Sürekli etkinlikler yaparlardı. Son patlamada yıkılmış olabilir. Camiler bile, limana yakındı.

BOMBADAN ÖNCEKİ İSRAİL UÇAKLARI

■ Patlama sonrası oradakilerle görüşebildiniz mi?

Hem Beyrut'ta kalan tanıdıklarımla hem de iş arkadaşlarımla görüştüm. Bazı görüntüler de yollandılar. Bombadan biraz önce bazı uçakların geçtiğini söylüyorlar. Bunların İsrail uçakları olduğundan şüpheleniyorlar. İsrail uçaklarından bir şeyler atıldığını görmüşler. Zaten orada yaşayan herkes bilir ki, kibrit çakılsa İsrail'den bilirlir. Bu konularda gerçekçi haberler yapılacağından şüpheliyim.

■ İsrail yanlısı medya dediniz, onları iddiaları nedir?

Amonyum nitrat, İstanbul'dan geçirilerek getirilmiş ve Hizbullah'a teslim edilmiş! Beyrut halkının söylediğine göre İsrail'in işi. Hizbullah niye patlatsın? Kendi silah depoları zaten. Bir iddia da 'Niçin şehir dışında değil? İhmalden dolayı patladı' şeklinde. Ama düşünün, İsrail'den sürekli denizden ve havadan saldırı var. Çabuk ulaşmak için koymuş olmaları ifade ediyor ki, çok mantıklı. Oradan konuştüğüm Suriyeli ve Lübnanlılar şu anda zehirli gaz soluyorlar. Dağlık bölgelere çıkacaklarını söylediler. İlaç yokmuş, hastanelerde yer yok. Koronadan dolayı zeten ekonomik zorluk vardı, iyice bozuldu. Birçok arkadaşlarımdan da haber alamıyorlarmış. Sokaklarda yatan pek çok insan varmış. Uçaklar da kalkmıyor, bir yere gidemiyorlar. Kendi yaralarını saran Beyrut tekrar yıkıldı. Bunu yapanlar insanlık suçu işliyor, savaş suçlusu olarak yargılanmalı.

BÖYLEYDİ

BÖYLE YAPTILAR

REFERANDUM SÖYLENTİSİ

"Lübnan-Beyrut'tan Asurlular, Babililer, Persler, Makedonlar, Romalılar, Osmanlılar geçiyor... daha sonra da Fransız mandasında giriyor. 1943'de bağımsızlığını ilan ediyor, 1945'de BM devlet olarak tanınıyor, kabul ediyor. Gelgelelim, Lübnan, 'ulus devletsizlik' örneği bir devlet. Bu kadar etnik grubu bir arada tutmak adına hepsinin kendi kültürleri devam ediyor. Dış devletlerin tehditleri olmasa birbirleriyle anlaşsınlar. Kendilerine kalsa belki aralarında bir problem çıkmayacak, gayet güzel geçinecekler. Ama tarih boyunca bütün dış devletlerin me-

sajlarını verdikleri bir merkez olmuş, Ulussuz devlette, siyasi çatışmalar, yıllarca süren iç çatışmalar yaşanmış. Düzenli bir ordu, merkezi bir otorite yok. Yurttaşlık esasına dayalı anayasal düzen yok. Osmanlı'dan kalan kabile aşiret kurallarıyla yürüten karmaşık bir yapı. Bu onları hep bir manda isteyen duruma getiriyor. En son aldığı bir duyuma göre, bombadan sonra Fransa'dan tabiyete geçmek için referandum istemişler. Hatırlarsanız Macron hemen oraya gitti, yardım ve destek için dediler. Arkasından referandum gündeme geldi."

İSRAİL'İN HEDEFİNDE BİR ARAP ÜLKESİ

"Bu arada ekonomileri hiçbir zaman düzelemiyor, hep karmaşa vardır. Resmi dilleri Arapça ama Fransızca ve İngilizce konuşuyorlar. Yüzde 93 Arap nüfusu, ama etnik açıdan homojen. Çoğu Müslüman (yüzde 54), Hristiyanlar (yüzde 40). Müslüman tarafı Hizbullah yönetiyor ve anti emperyalist, İsrail karşıtı bi-

liyorsunuz. En büyük özelliği 75'de başlayan iç savaş. O günden bugüne kadar gelen olaylarla sarsılmış bir ülke. Türkiye'de bulunmuş bir Beyrutluyla karşılaştım, Türk olduğumu duyunca 'En büyük şansınız Atatürkünüz olması. Bizim de en büyük şanssızlığımız Atatürkümüz olmaması' demişti."

Asur kralları da Beyrut için savaşıyor

İşsizlik, işgücü ile istihdam kaybı ARTIYOR

TÜİK Mayıs ayı işgücü istatistiklerini yayımladı. Buna göre işgücü ve istihdam kaybında büyürken işsizlik de arttı. İş arama ümidini kaybedenlerde de artış devam etti. Bununla birlikte Mayıs ayında işsiz sayısı 8.5 milyon oldu

EMEK SERVİSİ

TÜRKİYE genelinde 15 ve daha yukarı yaştakilerde işsiz sayısı 2020 yılı Mayıs döneminde geçen yılın aynı dönemine göre 331 bin kişi azalarak 3 milyon 826 bin kişi oldu. İş arama ümidini kaybedenler ile diğer nedenlerle iş aramayı bırakanlarla birlikte işsiz sayısı 8 milyon 539 bine ulaştı. İş aramayı bırakanlara bir ayda 253 bin, geçen yıldan bu yana ise yaklaşık 2.5 milyon kişi daha eklendi.

Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) Mayıs 2020 işgücü istatistiklerini açıkladı. Buna göre işsizlik oranı geçen yılın aynı dönemine göre 0.1 puanlık artış ile yüzde 12.9 seviyesinde gerçekleşti. Tarım dışı işsizlik oranı 0.2 puanlık artış ile yüzde 15.2 oldu.

İSTİHDAMDAN DÜŞÜŞ SÜRÜYOR

İstihdam edilenlerin sayısı 2020 yılı Mayıs döneminde, bir önceki yılın aynı dönemine göre 2 milyon 411 bin kişi azalarak 25 milyon 858 bin kişi, istihdam oranı ise 4.7 puanlık azalış ile yüzde 41.4 oldu. Bu dönemde, istihdam edilenlerin sayısı tarım sektöründe 308 bin, sanayi sektöründe 274 bin, inşaat sektöründe 206 bin, hizmet sektöründe 1 milyon 622 bin kişi azaldı. İstihdam edilenlerin yüzde 18.8'i tarım, yüzde 20.4'ü sanayi, yüzde 5.2'si inşaat, yüzde 55.6'sı ise hizmet sektöründe yer aldı.

İŞGÜCÜNE KATILMA 5 PUAN AZALDI

İşgücü 2020 yılı Mayıs döneminde bir ön-

ceki yılın aynı dönemine göre 2 milyon 742 bin kişi azalarak 29 milyon 684 bin kişi, işgücüne katılma oranı ise 5.3 puanlık azalış ile yüzde 47.6 olarak gerçekleşti.

Mayıs 2020 döneminde herhangi bir sosyal güvenlik kuruluşuna bağlı olmadan çalışanların toplam çalışanlar içindeki payını gösteren kayıt dışı çalışanların oranı, bir önceki yılın aynı dönemine göre 4.7 puan azalarak yüzde 29.7 oldu. Tarım dışı sektörde kayıt dışı çalışanların oranı bir önceki yılın aynı dönemine göre 5.4 puan azalarak yüzde 17.4 oldu.

KAMU İSTİHDAMINDA ARTIŞ

Cumhurbaşkanlığı Strateji ve Bütçe Başkanlığı'nın derlediği verilere göre, 2020 yılı II. döneminde toplam kamu istihdamı 2019 yılının aynı dönemine göre yüzde 4.3 oranında artarak 4 milyon 767 bin kişi oldu.

15-64 yaş grubunda işsizlik oranı bir önceki yılın aynı dönemine göre 0.1 puanlık artışla yüzde 13.2, tarım dışı işsizlik oranı ise 0.2 puanlık artışla yüzde 15.3 oldu. Bu yaş grubunda istihdam oranı 4.8 puanlık azalışla yüzde 45.9, işgücüne katılma oranı ise 5.4 puanlık azalışla yüzde 52.9 oldu.

GENÇLERDE İŞSİZLİK ARTIYOR İSTİHDAM AZALIYOR

15-24 yaş grubunu kapsayan genç nüfusta işsizlik oranı bir önceki yılın aynı dönemine göre 1.6 puanlık artışla yüzde 24.9, istihdam oranı ise 6.8 puan azalarak yüzde 26.6 oldu. Aynı dönemde işgücüne katılma oranı 8.2 puanlık azalışla yüzde 35.4 seviyesinde gerçek-

leşti. Ne eğitimde ne de istihdamda olanların oranı ise bir önceki yılın aynı dönemine göre 5.1 puanlık artışla yüzde 29.1 seviyesinde gerçekleşti.

Mevsim etkisinden arındırılmış işsizlik oranı bir önceki döneme göre 0.2 puan artarak yüzde 14.0 oldu. İşsiz sayısı bir önceki döneme göre 75 bin kişi artarak 4 milyon 166 bin kişi olarak gerçekleşti. Mevsim etkisinden arındırılmış istihdam oranı bir önceki döneme göre 0.1 puan azalarak yüzde 40.9 oldu. İstihdam edilenlerin

sayısı 43 bin kişi azalarak 25 milyon 525 bin kişi olarak tahmin edildi. Mevsim etkisinden arındırılmış işgücüne katılma oranı bir önceki döneme göre değişim göstermeyerek yüzde 47.6 oldu. İşgücüne katılan sayısı 32 bin kişi artarak 29 milyon 691 bin kişi olarak tahmin edildi. Ekonomik faaliyete göre, mevsim etkilerinden arındırılmış istihdam, tarım sektöründe 96 bin kişi, inşaat sektöründe 107 bin kişi artarken, sanayi sektöründe 72 bin kişi, hizmet sektöründe 174 bin kişi azaldı.

İşgücü ve istihdam kaybında yavaşlama

BAHÇEŞEHİR Üniversitesi Ekonomik ve Toplumsal Araştırmalar Merkezi, Betam, Prof. Dr. Seyfettin Gürsel ve Araştırma Görevlisi Hamza Mutluay tarafından hazırlanan "İşsizlik artmaya devam ederken istihdam ve işgücü kayıplarında yavaşlama" başlıklı İşgücü Piyasası Görünümü: Ağustos 2020 notunu yayımladı. Raporda, mevsim etkilerinden arındırılmış işgücü verilere göre tarım dışı işsizlik oranı Mayıs 2020 döneminde Nisan 2020 dönemine kıyasla 0.3 yüzde puan artarak yüzde 16.4 olarak gerçekleştiği belirtilerek bu dönemde tarım dışı istihdam 139 bin kişi azalırken, tarım dışı işgücü 77 bin kişi azaldığı kaydedildi. Raporda TÜİK verilerine ilişkin şu değerlendirmeler yer aldı:

"Sektörel verilere göre sanayi ve hizmetler sektöründe istihdam kayıpları devam

ederken tarım ve inşaat sektöründe istihdam artışları yaşanmıştır. Tarım ve inşaat sektöründe sırasıyla 96 ve 107 binlik istihdam artışı kaydedilirken, sanayi sektöründe 72 binlik, hizmetlerde ise 174 binlik istihdam azalışı kaydedilmiştir. Hizmet sektöründe son üç ayda yaşanan kayıp toplamda 1 milyon 515 bine ulaşmıştır. Mevsim etkilerinden arındırılmış verilere göre kadın istihdamında 15 binlik azalış karşılık, işgücünde 12 binlik artış kaydedilmiştir. Kadın istihdamındaki azalışlar sonucunda kadın tarım dışı işsizlik oranı 0.4 yüzde puan artarak yüzde 18.2 seviyesine yükselmiştir. Erkek işgücü ve istihdamında sırasıyla 77 ve 131 binlik azalış kaydedilmiştir. Erkek istihdamındaki azalış işgücüne kıyasla daha fazla olduğundan erkek tarım dışı işsizlik oranı 0.4 yüzde puan artarak 15.5 seviyesine yükselmiştir."

Zonguldak ve Kilis'te göçük: 2 işçi yaralı

ZONGULDAK'ta özel maden ocağında meydana gelen göçükte bir işçi yaralandı. Kilis'te de altyapı çalışması sırasında meydana gelen çökme de 1 işçi göçük altında kaldı. Zonguldak İnağzı Mahallesi'nde özel bir maden ocağında göçük oluştu. Göçükte mahsur kalarak yaralanan işçi 47 yaşındaki Nurettin Abacı, mesai arkadaşları tarafından kurtarıldı. Olay yerine gelen sağlık ekiplerince Zonguldak Atatürk Devlet Hastanesine kaldırılan maden işçinin sağlık durumunun iyi olduğu öğrenildi. Kilis'te de, alınan bilgiye göre, Necmettin Erbakan Mahallesi'ndeki altyapı çalışması sırasında göçük meydana geldi. İşçilerden Hüseyin D. göçük altında kaldı. Kilis Belediyesi İtfaiye Müdürlüğü ve AFAD ekiplerinin yaklaşık 15 dakikalık çalışması sonucu kurtarılan Hüseyin D., 112 Acil Servis ekibince Kilis Devlet Hastanesine kaldırıldı. Yaralının sağlık durumunun iyi olduğu öğrenildi.

SENDİKAL MÜCADELE 2 YILI AŞTI

Cargill işçisinden yeni eylem hazırlığı

AYDINLIK / BURSA

İKİ yılı aşkın süredir sendikal örgütlenme mücadelesi veren Cargill işçileri, normalleşme süreciyle yeniden eylem hazırlıklarına başladı. Dün Bursa'da eylem yapan işçiler, mücadelelerini kararlılıkla sürdüreceklerini bir kez daha vurgulayarak Cargill'in müşterileri olan ve Tekgıda-İş Sendikası'nın örgütlü olduğu Pamir Gıda, Dr. Oetker, Coca Cola, Pepsi-Co, Eti, Mondelez ve Nestle gibi büyük işletmelerin genel müdürlükleri önünde eylem yapacaklarını açıkladı.

Tekgıda-İş Sendikası'na üye oldukları için işten çıkarılan ve 846 gündür haklarını arayan Cargill işçileri, salgın dolayısıyla ara verdikleri eylem sürecini yeniden başlatacaklarını duyurdu. Konuya ilişkin işçiler basın açıklaması yapan Tekgıda-İş Örgütlenme Uzmanı Suat Karlıkaya, örgütlendikten sonra yaşanan süreci hatırlattı: "Cargill işçisi ilk defa Anayasamızın kendisine tanıdığı hakkı kullanarak, 2012 yılında bir gıda işkolu sendikasında örgütlenmeye başlamış ancak hiçbir Anayasal hakkı tanımayan Cargill tarafından 0 dönemde 5 sendika üyesi arkadaşımız işten çıkartılmıştır. İşten çıkarılan sendika üyesi arkadaşlarımız çeşitli eylemler yapmışlar seslerini duyurmaya çalışmışlar ancak ken-

dilerine sahip çıkılmadığı için Cargill işverenin hukuk tanımaz tutumu devam etmiştir. Tüm olumsuzluklara ve baskılara rağmen mücadelecilik ruhunu kaybetmeyen Cargill işçisi, Tekgıda-İş Sendikasını seçerek 2018 yılında örgütlenmesini tamamlayarak, Sendikamız tarafından Çalışma Bakanlığına yetki başvurusu talebinde bulunulmuştur. Tekgıda-İş Sendikası hukuka uygun davranırken, Cargill işvereni sendikal örgütlenmeyi engellemek için hukuku ve Anayasal hakları hiçe sayarak yetki tespiti başvurmuzdan 1 ay sonra 14 arkadaşımızı işten çıkarmıştır."

846 GÜN GERİDE KALDI

Tüm baskı ve engellere rağmen 846 gündür mücadeleye devam ettiklerini vurgulayan Karlıkaya, şöyle devam etti: "Maddemki bu hak ve özgürlükler bize tanınmış sonuna kadar yararlanacağız. Bu hakkı çiğnetmemek için her türlü mücadeleyi vereceğiz. Ve buradan sizleri güçlü bir şekilde tekrar uyuyoruz! Sizi bugünlere getiren işçilerimizin Anayasal haklarına saygı gösterin ve üyelerimize baskı uygulamaktan vazgeçin. Vefakar Cargill işçisinin geleceğini beraber inşa edebilir, refah payını Cargill'in büyüklüğüne yakışır hale getirebiliriz. Bunun için geç kalınmış değildir."

COCA COLA, NESTLE, PEPSİ'DE EYLEM

"Eğer hukuk tanımaz baskıcı tutumunuza devam ederseniz, pandemi sebebiyle yavaşlatmak zorunda kaldığımız 846 gün boyunca bıkmadan usanmadan devam ettiğimiz bu mücadele daha güçlü ve etkili bir şekilde devam edecektir. Bağlı bulunduğumuz Uluslararası Gıda İşçileri Federasyonu IUF'in önderliğinde, artarak devam eden maddi ve manevi destekleri ile yurtdışında yine bağlı olduğumuz örgütler ve sendikamıza bağlı örgütlü yapılarımızın artan desteği ile de yurtdışında yaptığımız tüm hukuksuzlukları daha güçlü bir şekilde anlatmaya devam edeceğiz."

"Bununla da yetinmeyip, 1 Ekim 2019 tarihi itibarı ile İstanbul Ataşehir'de bulunan Cargill Genel Müdürlüğü önünde yaptığımız eylemi, sizin müşterileriniz olan ve sendikamızın örgütlü olduğu Pamir Gıda, Dr. Oetker, Coca Cola, Pepsi-Co, Eti, Mondelez ve Nestle gibi büyük işletmeler ile örgütlü olmadığımız diğer müşterilerimizin genel müdürlükleri önüne taşıyacağız."

"İşçi hak ve özgürlükleri, patronların sıfırına, yerel yöneticilerin sorumsuzca aldığı kararlara teslim edilmeyecek kadar değerlidir ve biz bu değer uğrunda her türlü kaybı vermeye devam edeceğiz."

Atatürk döneminde ücretler ve maaşlar

ATATÜRK'ün kalkınma stratejisi hem gerçekleştirdiği büyüme oranları açısından çarpıcıdır, hem de ekonomik kalkınma ve diğer sorunlar için kaynak yaratırken işçilere ve memurlara önemli haklar sağlaması, onların gerçek gelirlerini artırması açısından. Birçok ülkede ekonomik kalkınma için kaynak yaratılırken işçi sınıfı üzerinde yoğun bir sömürü ve baskı uygulanmışken, Türkiye'de bunun tam tersi yapıldı.

KALKINMA SÜRECİNDE İŞÇİ ÜCRETLERİ ARTTI

Prof. Dr. Şevket Pamuk'un güvenilir araştırmasına göre (Pamuk, Şevket, İstanbul ve Diğer Kentlerde 500 Yıllık Fiyatlar ve Ücretler, 1469-1998, DİE Yay.No.2397, Ankara, 2000, s.84) Türkiye'de imalat sanayinde ücretler 1925 yılından 1934 yılına kadar yükseldi; 1942 yılına kadar düzeyini büyük ölçüde korudu. 1943 ve 1945 döneminde ciddi biçimde düştü. 1943-1945 yıllarındaki bu düşüşte en önemli etmen, uzayan İkinci Dünya Savaşı koşullarında fiyat düzeyindeki gelişmelerdi. 1927 yılındaki ekonomik krizle birlikte fiyatlar düşüncü, gerçek ücretler arttı. 1929 yılında başlayan ekonomik kriz de fiyatların düşmesine neden oldu. Fiyatlar 1928-1939 yıllarına kadar düştü. 1939 yılındaki fiyatlar, 1925 yılındaki fiyatların üçte ikisi düzeyindeydi. 1939 ve 1941 yıllarındaki gerçek ücretler ise 1925 yılındaki düzeyin yüzde 51 üstündeydi. 1940 yılında başlayan fiyat artışları daha sonraki birkaç yıl içinde iyice hızlandı. 1945 yılındaki fiyat düzeyi, 1939 yılındaki düzeyin 3.5 katıydı. 1942 yılındaki gerçek ücret düzeyi, savaş nedeniyle 1945 yılında yan yarıya azaldı. Korkut Boratav da gerçek ücretlerin 1939-1945 arasında yarıya indiğini belirtmektedir. (Boratav, Korkut, Türkiye İktisat Tarihi, 1908-2005, 11. Baskı, İmge Yay., Ankara, 2007:88)

Türkiye'de İmalat Sanayinde Gerçek Ücretler (1925-1945)

(1925 Gerçek Ücret Düzeyi = 100)

Yıl	Gerçek Ücret Endeksi
1925	100
1926	92
1927	115
1928	111
1929	112
1930	108
1931	117
1932	111
1933	138
1934	160
1935	137
1936	131
1937	137
1938	135
1939	151
1940	143
1941	151
1942	140
1943	100
1944	97
1945	71

1920'li ve 1930'lu yılların ekonomik sorunlarının yükü ağırlıklı olarak (nüfusun dörtte üçünü oluşturan) köylülerin omuzlarına binmişti; imalat sanayii işçileri önemli sorunlar yaşamamıştı. Ancak 1942-1945 döneminde imalat sanayi işçilerinin ücretleri yan yarıya inince, bu önemli mutlak yoksullaşma 1946 ve özellikle 1950 miltekkili genel seçimlerine yansdı.

MEMURLARIN EKONOMİK DURUMU

İşçi sınıfının memur kesimi ise bu yıllarda diğer emekçi sınıf ve tabakalara göre çok daha iyi durumdaydı. Korkut Boratav'ın hesaplamalarına göre, 1923-1929 döneminde memurların durumu şöyle gelişti (s. 57): "1923-1929 yılları için güvenilir işçi ücretleri verileri yoktur. Ancak, toplam memur maaşlarının milli gelir (GSYİH) içindeki payını saptamak mümkündür. 1923-24 ve 1928-29 yılları ortalamaları olarak memurların milli gelirden aldıkları pay aşağı yukarı değişmeden (yüzde 6'nın biraz altında) kalmıştır. Bu saptama, dönem boyunca memurların milli ekonomideki göreceli durumlarının korunduğu ve (eğer devlet memurlarının sayısında milli gelir büyüme hızını aşan bir artışa olmamışsa) yılda yüzde 8.5 oranında büyüyen bir ekonomide bu tabakanın reel gelirlerinde ilerleme sağlandığı anlamına gelir." Korkut Boratav'ın hesaplamalarına göre, memurların ayıldıkları milli gelir içindeki payı 1929-1939 döneminde ise şöyle gelişti (s.73): 1929: % 5.2; 1930: % 6.8; 1931: % 7.1; 1932: % 8.2; 1933: % 8.6; 1934: % 8.8; 1935: % 8.7; 1936: % 7.2; 1937: % 7.4; 1938: % 7.6; 1939: % 9.1.

1931 yılında memurların iktisaden faal nüfus içindeki oranı yalnızca yüzde 1.2, milli gelirden aldıkları pay yüzde 7.1 idi. Osmanlı dönemindekinden farklı olarak, Cumhuriyet döneminde memur ayıklarının ödenmesinde bir aksama olmadı. Atatürk döneminde Türkiye, hem Osmanlı'dan devralınan sorunlara ve yaşanan küresel ekonomik krize rağmen hızlı bir biçimde kalkındı, hem de işçi sınıfının çalışmaya ve yaşama standartlarını yükseltmeyi başardı. İki başan birbirini destekledi.

7.3077

dolar ▲

8.6041

avro ▲

3230TL

Cumhuriyet altını ▼

1.078

BİST - 100 ▲

13.37

faiz ▲

\$ 45.08

b. petrol ▼

Rasyo gevşedi kur gevşemedi

DOLAR kuru yeni haftaya 7.30 TL'nin üzerinde başladı. Piyasa faizleri de yüzde 13.37 seviyesine çıktı. Bu oran Merkez Bankası'nın uyguladığı yüzde 8.25'lik politika faizinin beş puan üzerinde. Merkez Bankası ise mayıs ayının sonundan yüzde 8'in altında tuttuğu ağırlıklı ortalama maliyetini cuma günü yüzde 8'in üzerine çekti. Bankalar da mevduat ve kredi faizlerini artırdılar. Dün Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu (BDDK), Aktif Rasyosu (AR) değerinin 1 Ağustos'tan itibaren aylık ortalamasının mevduat bankaları için yüzde 100'den yüzde 95'e, katılım bankaları için yüzde 80'den yüzde 75'e düşürüldüğünü duyurdu. Böylece geçen hafta yapılan bankacılar, BDDK, Merkez Bankası toplantısında gündeme gelen aktif rasyosunda gevsetme talebi karşılanmış oldu. Uzmanlar ise rasyo uygulamasının tamamen kalkmasından yana.

Mobilyacılar İsrail'de etkinliğini artırıyor

TÜRK mobilya sektörü 2020'nin ilk yedi ayında 1.838 milyar dolarlık ihracat geliri sağladı. İstanbul Mobilya Kağıt ve Orman Ürünleri İhracatçıları Birliği Başkanı Ahmet Gülec, yedi aylık mobilya ihracatının geçen yılın aynı dönemine göre yüzde 11.7'lik bir artış gösterdiğini söyledi. Bu yılın ilk yedi ayında en çok Irak, Almanya, Suudi Arabistan, ABD, Libya, İsrail, Fransa, Romanya, İngiltere ve Katar'a ihracat yaptıklarını anlatan Gülec, "Hedef pazar olarak ilan ettiğimiz ABD'de ihracatımız artıyor. İsrail pazarındaki etkinliğimiz yükseliş eğiliminde. Aynı durum İngiltere'de de yaşanıyor. Özellikle son 3-4 yılda Katar ile siyasi ilişkiler nedeniyle otel, iş hanı ve konutlarda Türk mobilyası tercih ediliyor. Dolayısıyla burada güçlü bir yükseliş grafiği yakaladık ve bu artarak sürecek gibi gözüküyor. Libya bizim sürekli ihracat yaptığımız pazarların başında geliyor" diye konuştu.

Gazipaşa, Rus yolcuları karşıladı

TAV Havalimanları tarafından işletilen Gazipaşa-Alanya Havalimanı, pandemi nedeniyle verilen aranın ardından seyahat kısıtlamalarının kalkmasıyla, Rusya'dan gelen ilk uçuşu karşıladı. Dün Rusya'nın başkenti Moskova'dan 180 yolcuyla gelen Pobeda Havayolları uçağı su takılayla karşılandı. Pobeda, Gazipaşa ve Moskova arasında haftanın her günü karşılıklı sefer düzenleyecek. Pegasus Havayolları da 15 Ağustos'ta Moskova ve Gazipaşa arasındaki seferlere başlayacak.

800 bin kredide kolaylık sağladı

TÜRKİYE Garanti Bankası A.Ş. 30 Haziran 2020 tarihli finansal tablolarını açıkladı. Konuyla ilgili bilgi veren Garanti BBVA Genel Müdürü Recep Baştuğ, "Mart ayında ülkemizde etkisini gösteren Koronavirüs salgını hala önemini koruyor. Bugün hala Genel Müdürlük çalışanlarımızın yüzde 82'si, şube çalışanlarımızın ise yüzde 16'sı evlerinden çalışıyor. Bunun yanında, bu zorlu dönemde, kredi ödemelerinde güçlük çeken müşterilerimizin eteeme ve yapılandırma taleplerini karşılamaya devam ettik. Bu kapsamda yılın ilk yarısı itibarıyla, yaklaşık 35 milyar TL tutarında 800 bin adetten fazla kredinin ödemesini erteledik ve yeniden yapılandırdık. Diğer taraftan nakdi kredilerde 49 milyar TL'lik bir artış kaydederek ekonomiye sağladığımız desteği önemli ölçüde büyüttük" dedi.

Çin'den Turkcell'e yarım milyar avro kredi

TURKCELL, Çin Kalkınma Bankası ile 500 milyon avro tutarında kredi anlaşması imzaladı. Turkcell, altyapı yatırımlarının finansmanı amacıyla Aralık 2019'da söz konusu kredi anlaşmasının mutabakatını duyurmuştu. 500 milyon avro tutarında ve sekiz yıl vadeli kredi paketi, üç yıl içinde Turkcell tarafından yapılacak telekom ekipman alımlarının finansmanında avro ve Çin Yuanı (RMB) cinsinden kullanılabilir. Turkcell, RMB cinsi kredilerin riskten korunma (hedge) işlemleri için ICBC Turkey ile çalışacak.

YENİ NESİL TEKNOLOJİ ALIMI İÇİN KULLANILACAK

Turkcell Finanstan Sorumlu Genel Müdür Yardımcısı Osman Yılmaz, Çin Kal-

kınma Bankası'yla imzalanan anlaşmanın hem Turkcell'e hem de Türkiye ekonomisine duyulan uluslararası güvenin en açık göstergesi olduğunu söyledi. Turkcell'in bu anlaşmayla etkin bilanço yönetimini likidite ve kur riskinin çeşitlendirilmesi anlamında bir kez daha kanıtlandığını ifade eden Yılmaz, "İmzaladığımız anlaşmayla önümüzdeki üç yılın yeni nesil teknoloji satın alımlarını finanse etmeyi planlıyoruz. Uzun vadeli, uygun maliyetli ve hem avro hem de RMB cinsinden kullanılabilir bu krediyle satın alımlarımızı finanse ederken bu dönemde vadesi gelecek kredilerimizi de elverişli koşullarda yenilemiş olacağız. Başarıyla tamamladığımız bu anlaşma sayesinde gelecek dönemlerdeki altyapı yatırımlarımıza finansman anlamında hazırız" diye ko-

nuştu.

KULLANIM SÜRECİNDE ANA PARA ÖDEMESİZ

Üç yıllık dönemde kullanılacak krediler için kullanım süresi boyunca anapara geri ödemesi yapılmayacak; kullanım döneminin bitiminden itibaren beş yıllık süre içerisinde düşük başlayıp artan taksitler halinde geri ödenecek. Turkcell, tedarikçileriyle ilk yerel para birimi cinsi anlaşmasını 2017'de LTE servis ve ürünleri için yapmıştı. 2018 yılında ise Turkcell, Çin Kalkınma Bankası ile söz konusu anlaşmanın finansmanı için Türkiye'deki ilk uzun vadeli RMB cinsi kredi anlaşmasını imzalamıştı. Son olarak Turkcell yerel para ile ticaret hacmini artırarak finansal yönetimini güçlendirme ka-

rarı almış, bu amaçla Çin menşeli tedarikçileriyle ileri tarihli tüm kontratlarını RMB cinsinden yapma konusunda mutabık kalmıştı.

Eski bürokratlardan KRİZE 5+5 ÖNERİ

Son 30 yıl içinde ekonomide üst düzey görev yapan eski ekonomi bürokratları alınması gereken 5 acil ve 5 orta ve uzun vadeli önerilerini açıkladılar. Ekonomide önceliğin güven olduğunu vurgulayan eski ekonomi bürokratları, dış açık üretmeyen üretim modeline geçilmesini önerdiler

AYDINLIK / ANKARA

HAZİNE Müsteşarlığı, Maliye Bakanlığı, Dış Ticaret Müsteşarlığı, Rekabet Kurulu, Sermaye Piyasası Kurulu gibi kurumlarda görev yapmış, eski üst düzey ekonomi bürokratları zaman zaman bir araya gelerek kendi aralarında ekonomide yaşananları değerlendiriyorlar. Ekonomide yaşanan durumun ve inşaatı dayanan ekonominin çöküşünü kaydeden eski ekonomi bürokratları, koronavirüs salgınının ekonomide yaşanan krizi ikiye katladığını bildirdiler. Ekonominin içinde bulunduğu durumun ülkeyi dış müdahalelere açık hale getirdiğini vurgulayan eski üst düzey ekonomi bürokratları, şu değerlendirmeleri yaptılar: "Şu anda yaşananlar dışarıdan kaynaklanmıyor. Ama bu koşullarda dışarıdan yapılacak küçük hamleler bile bedeli çok ağır sonuçlara yol açabilir. Bu nedenle yapılması gereken şu anda elde olan kıt kaynakların tamamen üretime ayrılmasıdır. Eldeki kaynakları çok sayıda kişiye ulaştırma politikası tam anlamıyla israftır. Miktarlar küçük olduğu için kimse nird derdine çare olmadığı gibi, verilen kredilerin önemli bölümü de döviz ve altına kaymaktadır. İnsanlar düşük faizli konut kredile-

rini bile başka amaçlar için kullanmaya başladı. Bazıları oturdukları evleri karşılıklı birbirlerine satarak aldıkları krediyle altın, döviz aldı. Uygulamada açıklar varsa bunu önleyemezsiniz."

GÜVEN EN BÜYÜK İHTİYAÇ

Şu anda ekonomide en büyük ihtiyacın "güven" olduğunu ifade eden eski ekonomi bürokratları özetle şu görüşleri savundular: "Geçmişte birçok kez yaşandı. güven sağlamak çok zordur. Ama güvenin kaybedilmesi çok kolaydır. Şu anda ekonomi yönetimine ciddi bir güvensizlik var. Yapılan açıklamalar da bunu körükliyor. 'Ekonomi tımanışta' deyip buzdolabı satışlarını örnek verirsiniz, olumlu düşünenleri bile güvensiz yaparsınız. Ekonominin başındaki isim yarım yanlışlığı ortaya çıkacak bir şeyi ısrarla savunursa güven sağlayamazsınız. Son birkaç aydaki açıklamalara ve ekonominin bugünkü haline bakarsanız güvensizliğin nedeni anlaşılır. Nedense aynı yanlışlar sürekli tekrarlanıyor. Bu konuda radikal kararlara ihtiyaç var."

ACIL ÖNLEMLER

Eski üst düzey ekonomi bürokratların acil

ve orta-uzun vadeli önerileri özetle şöyle:

1- Merkez Bankası politikası faizi artırmalı; ABD, AB ve Çin'in uyguladığı rekabetçi kur politikasına hemen geçilmeli.

2- Parasal genişleme ve bütçe açıklarının üç yıllık bir vadede normale çekilmesini hedefleyen yeni bir ekonomik programın iki ay içerisinde oluşturulacağı ve uygulamaya geçirileceği kamuoyuna ilan edilmeli. Bu çerçevede "dış açık üretmeyen sanayi ve tarımsal üretim modeline" geçiş için kurallara dayalı ve öngörülebilir bir ekonomik program hazırlanmalı.

3- Kamu bankalarının sağladıkları kredilerde şeffaflık ve denetimin sağlanacağı taahhüt edilmeli; özel bankaları inşaat, tüketim harcamaları ve verimsiz şirketleri fonlamaya mecbur bırakan kısıtlamalar hemen kaldırılmalı.

4- Ekonomi yönetimi güven toplama güven vermeli. Ekonomi bürokrasisi kurallara dayalı kamu yönetiminin tüm işlevlerini yerine getirecek yapıya hemen dönüştürüleceği taahhüt edilmeli.

5- Yapısal reform takviminin 60 gün içinde açıklanacağı ve uygulamaya bu yıl başlanacağı ilan edilmeli.

ORTA VE UZUN VADELİ ÖNLEMLER

1- Büyümenin ithalata bağımlı yapıdan kurtarılması için teşvik sisteminin "dış açık üretmeyen snai ve tarımsal üretim" ilkesiyle yeniden şekillendirilmesi. Eğitim acilen masaya yatırılmalı. Diploma kazandırmayı amaçlayan bugünkü sistem yerine, vasfı işgücü yetiştirmeye odaklı eğitim sistemine geçilmeli.

2- Bütçe gelirlerinin konjonktürel etkilerden arındırılması için vergi sisteminin yeniden yapılandırılması. Sosyal güvenlik ve sağlık harcamalarının sürdürülebilir bir çerçeveye kavuşturulmalı.

3- Enerji faturası azaltılmalı, tasarrufun yerli üretim toplam tüketim içerisindeki payı artırılmalı.

4- Sürdürülebilir büyüme ve yabancı sermaye akımı için gerekli yatırım ortamının iyileştirilmesine ilişkin reformların hayata geçirilmeli.

5- Suriye, Mısır, Irak, İran ve Körfez Ülkeleri başta olmak üzere komşu ve çevre ülkeler ekonomik ilişkiler odaklı barış ve işbirliğini öncelikleyen dış politika çerçevesi oluşturulmalı ve bu ülkelerin tamamıyla, ayrıca başta Çin olmak üzere tüm büyük ekonomilerle STA (serbest ticaret anlaşması) imzalanmalı.

Suudi Arabistan ile ticaret artışta

AYDINLIK / İZMİR

EGE İhracatçı Birlikleri'nin düzenlediği video konferans toplantısında Cidde Ticaret Ateşesi Hıfzı Oğuz Korkmaz pandemi sonrası Suudi Arabistan'ın dış ticaretindeki gelişmelerle ilgili sunum yaptı. Ege Su Ürünleri ve Hayvansal Mamulleri İhracatçıları Birliği Yönetim Kurulu Üyemiz Melih İşliel de Suudi Arabistan pazarı hakkında bilgi verdi.

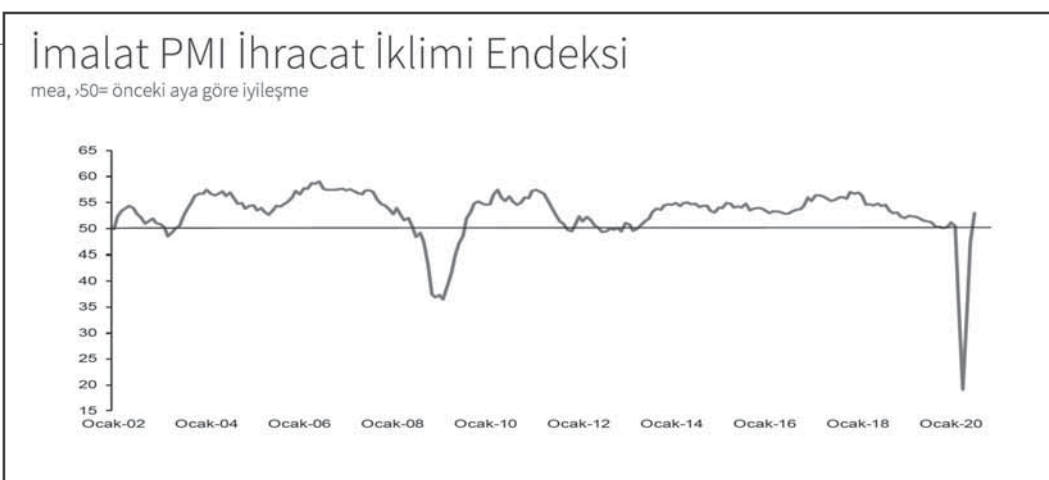
GÜMRÜKLERİ ARTIRDI AMA

Ege İhracatçı Birlikleri Koordinatör Başkanı Jak Eskinazi, "Geçen seneye göre ihracatımız mayısta yüzde 50'nin üzerinde, hazırda yüzde 30, temmuzda ise yüzde 21 arttı. Suudi Arabistan'a ihracat yapan, ülkede faaliyet gösteren firmalarımıza hedef alan uygulamalarda artış olduğuna, gümrük işlemlerinin yavaşlatılmasına kadar geniş bir alanda ticaretimizi etkileyecek gelişmelerin yaşandığına dair geri bildirimler alıyoruz. Gümrüklerdeki çeşitli beklemelemlere, problemlere rağmen ihracatımız yüzde 25 arttı. Pandemiyle birlikte bütün ülkelerde yerli üretimi koruma algısı ön planda. Bu yüzden gümrük artışları uygulanıyor. İhracatçılarımız buna göre pozisyon almalı ve her türlü senaryoya hazırlıklı olmalı" dedi.

İhracat pazarlarında iklim yaza döndü

EKONOMİ SERVİSİ

TÜRKİYE imalat sektörünün ana ihracat pazarlarındaki faaliyet koşullarını ölçen İstanbul Sanayi Odası (İSO) Türkiye İmalat Sektörü İhracat İklimi Endeksi temmuzda 53 düzeyine çıktı. Endeks son beş ayda ilk kez eşik değeri 50'yi aştı. Endeks, Türk imalat ihracatçıları için talep koşullarında iyileşme olduğuna işaret etti. Türk imalat sektörünün en büyük 10 ihracat pazarının büyük bölümünde üretim artışı görüldü. Soğuk çıkma kısıtlamalarının gevşetilmesine bağlı olarak faaliyet koşullarının daha normal hale gelmesi, Türk imalat ihracatının beşte birinden fazlasını oluşturan Almanya, Birleşik Krallık ve İtalya'nın temmuzda büyüme bölgesine geri dönmeleri sağladı. Yine ABD'de ekonomik faaliyetler büyüme kaydederken, Çin güçlü büyüme temposu-

nu sürdürdü. Rusya'da ise ekonomik aktivite güçlü artış sergiledi.

KIRILGAN BİR TOPARLANMA

İstanbul Sanayi Odası Türkiye İhracat İklimi Endeksi hakkında değerlendirmede bulunan İHS Markit Ekonomi Direktörü Andrew Harker, şunları söyledi: "Kovid-19 kaynaklı daralmaların ardından temmuz ayında Türk imalatçılarının temel ihracat pa-

zarları toparlanmaya devam etti. Bu durum, dış pazarlardaki yeniden açılmanın, imalat sektörünün talebindeki iyileşmeyi destekleyeceğine yönelik umutları güçlendirdi. Öte yandan dünyanın bazı bölgelerinde virüs vakalarının arttığına ilişkin veriler mevcut toparlanmaların kırılma noktasına işaret ederken, her an devreye sokulabilecek yeni kısıtlamalar ekonomileri toparlanma rotasından çıkarma potansiyeli taşıyor."

TRABZON TİCARET BORSASI MECLİS BAŞKANI SEBAHATTİN ARSLANTÜRK:

On yıllık planlamayla fındık gelirini ikiye katlarız!

Aslantürk bu öneriyi masa başından yapmıyor. İddiasının ispatını fındık bahçelerinde kanıtlamış. Hektar başına verimi 80 kilodan 500 kiloya çıkarmış. ‘Orta-uzun vadeli bir fındık politikası olmak zorunda. Hem fiyat, hem üretim modeli, bölgesel olarak fındık türü seçimi gibi derinliği olan bir plan’

İLYAS GÜMRÜKÇÜ / TRABZON

TRABZON Ticaret Borsası Meclis Başkanı Sebahattin Arslantürk, iç piyasa dahil 2 milyar 500 milyon dolarlık getirisi olan Türk fındığında bu rakamı, on yıl vadeli bir planlı üretimle 5 milyar dolar seviyelerine çıkarmanın olanaklı olduğunu söyledi. Aslantürk bu öneriyi masa başından yapmıyor. İddiasının ispatını fındık bahçelerinde kanıtlamış. Hektar başına verimi 80 kilodan 400 kiloya çıkarmış. Şöyle konuşuyor: “Orta-uzun vadeli bir fındık politikası olmak zorunda. Hem fiyat, hem üretim modeli, bölgesel olarak fındık türü seçimi gibi derinliği olan ancak anormal bir matematik de gerektirmeyen planlama yapılmalı.”

Dünya fındık üretiminin yüzde 70-75’i Türkiye’de yapılıyor. Özellikle, fındık üreticilerinin örgütlendiği ve fındık ihracatında önemli bir yeri olan FİSKOBİRLİK’in 2005’ten itibaren devre dışı bırakılmasıyla, Türkiye’nin doğru dürüst bir fındık politikası olmadı. Daha doğrusu, 2 milyar 500 milyon dolarlık ihracat hacmi bulunan fındık ve 600 bin fındık üreticisi serbest piyasada sürünmeye başladı.

Geçenlerde Hükümet fındık fiyatını ortalama 22 lira 50 kuruş olarak açıkladı. Üreticinin görüşü, geçen yıla oranla bu fiyatın daha iyi olduğu; yani üreticilerin çok mağdur edilmediği yönünde. Ama esas mesele yıllardır üretilen ve Türkiye’nin önemli bir ihracat kaynağı olan fındığın geleceği.

Fındıkta daha iyi verim nasıl alabiliriz? Üreticinin ve devletin yapması gereken neler var? Hangi önlemler alınmalı? Uzun yıllardır hem üretim hem ihracat yapan, fındığın daha iyi seviyelere çıkması için çaba gösteren Sebahattin Arslantürk ile bu sorulara yanıt aramaya çalıştık.

‘HASAT SIRASINDA FİYAT ÜRETİCİYE DE YARAR TUCCARA DA’

■ Fındık fiyatlarını siz nasıl değerlendiriyorsunuz?

Geçen yıl 16,5 TL olarak fiyat açıklanmıştı. O da güzel bir fiyattı. Bu yıl da 22,5 TL fındığa fiyat verildi. Geçen yıla oranla yüzde 33 fiyat artışı demek. Bu da üreticiyi haliyle mutlu etti. Güzel tarafı, sezon öncesi, daha üretici arazide fındık toplamaya başlamadan fiyat verilmesi, hem üretici açısından yerinde bir ka-

rar oldu hem de bu işin ticaretini yapanlar açısından iyi oldu.

‘TALEBİ ARTIRMAK DA PLANLAMADAN GEÇİYOR’

■ Özellikle 2005’ten beri Hükümetin doğru bir fındık politikası, hatta bir tarım politikası olmadığını görüyoruz.

Aynen katılıyorum size. Evet, bizim istenilen düzeyde bir tarım ve fındık politikamız yok. Bizim de yıllardır üzerine basa basa vurguladığımız bu. Türkiye’nin mutlaka bir tarım politikası olmalı. Üretim ayağından pazarlama ayağına kadar. Biz burada hep badem örneğini veriyoruz. Bundan 15 yıl önce badem 400 bin ton üretilirken şuanda dünyada 1 milyon 500 bin tonun üzerinde üretim söz konusu. Ancak bir planlamayla yapılmış. Orta-uzun vadeli bir üretim planlaması var. Doğal olarak da o planlamaya karşı tüketen de “badem tüketimi ile ilgili herhangi bir sorun yaşamayacağım” diyerek çikolata, pastacılık, ekmeek sanayisi gibi badem kullanan üreticiler de önünü görebiliyor.

Ancak Türkiye’ye geldiklerimizde bu yıl fındıkta yüzde 33,33 zammın açıklanması kolay değil. Eğer yabancı bir para karşılığında fiyatlamaya yaparsanız onun üzerinde, enflasyonu baz alırsanız onun üzerinde, bir sürdürülebilirliği yok bu işin. Bizim yıllardan beri fındıktaki en büyük problemimiz, üretim ve pazarlamada sürdürülebilir bir yapının olmaması. Bu da Türk fındığına zarar veriyor. Üretimde hektar başına dünyanın en az üreten ülkesiyiz. 760 bin hektarlık alanda üretim yapıyoruz ama hektar başına ortalamamız 80 kilo böyle olamaz.

Bizim örnek bahçelerimiz var. Bu örnek bahçelerimizde artık çok rahatlıkla, dekar başına 400 kilo verim alabiliyoruz. Türkiye’nin en doğusundan en batısına kadar fındık üretilen her bölgede örnek bahçeler var ve bu bahçelerde başan sağlanabiliyor. O zaman bizim üretimi yeniden planlamamız gerekiyor.

‘ON ALICI FINDIĞIN YÜZDE SEKSENİNİ TÜKETİYOR’

■ Dünyanın en çok fındık üreten ülkesiyiz ama fiyatı yabancı ülkeler belirliyor deniyor. Bunun nedeni nedir?

Türkiye belirliyor ağırlıklı olarak, ancak şöyle bir şey var. Fındık sektörü oligopol yapısı olan bir sektördür. Yani 10 alıcı toplam dünya fındığının yüzde 80’ini tüketiyor. Türkiye’de de 10 sa-

tıcı yüzde 80’ini pazarlıyor. O oligopol yapının kırılması için bizim üretimde sürdürülebilir ve sürekli artan, verimin esas olduğu yeni bir fındık üretim modeline geçmemiz gerekiyor. Tarım Bakanlığı’na verdiğimiz raporda belirttik. Üretimde ciddi problemler var.

■ Yani fındıktaki esas mesele fiyat meselesi değil?

Hayır. Burada önemli olan sürdürülebilirlik. Siz eğer bir üründe sürdürülebilirliği sağlarsanız, o ürünün tüketimini de artırabilirsiniz. Bugün Türk fındığının 2 milyar 500 milyon dolarlık (iç piyasa dahil) bir hacmi var. Bizim derdimiz bunu 5 milyar dolar seviyelerine çıkarmak. Bunu yapmak da üretimde ciddi bir planlama yapmanızı gerektirir. Hükümetin bundan sonrası için orta-uzun vadeli bir fındık politikası olmak zorunda. Hem fiyatı, hem üretim modeli, bölgesel olarak fındık türü seçimi gibi derinliği olan ancak anormal bir matematik de gerektirmeyen planlama yapılmalı.

‘ALAN BAZLI DESTEĞİN HİÇBİR FAYDASI YOK’

■ Bu projelerinizi Tarım Bakanlığı’na ya da hükümet yetkililerine iletiniz mi? Bir sonuç alabildiniz mi?

Alamıyoruz. Sorun burada zaten. Artık Tarım Bakanlığı’nın 10 yıllık bir vizyon ortaya koyması gerekiyor. O vizyonla yapılandırmaya gidilmesi lazım.

Örneğin; biz alan bazlı desteğe karşıyız. Hiçbir faydası yok fındığa. Fındığa faydası olabilecek bir destekleme modeli geliştirilmeli. Üretimde ciddi problemler var. TÜİK istatistiklerine göre 600 bin üretici var Türkiye’de. Bunun bir an önce planlanıp 60 binlere 100 binlere indirilmesi lazım. Doğrudan fındıktan geçen bir üretici kitlesi oluşturmak gerekli.

‘EN TEMEL SORUN TELEFON ÜRETİCİLİĞİ’

■ Üretimi artırmak için ‘ocak’ sisteminin ‘tek dal’ sisteminde geçmek lazım diyorsunuz. Ama üreticiye bir örnek sunmak gerekiyor. Sizin böyle bir çalışmanız var mı ve ne gibi sonuçlar aldınız?

Tabii ki yaptık. Minimum 500 kilo verim aldık ve var senesi yok senesi diye bir şey

yok. Zaten o ürünün istediğini zamanında verilebilmeniz onun karşılığını size veriyor. Var ile yok senesi arasında maksimum yüzde 10 fark olur. Yani bu yıl 100 kilo ürün ürettiniz, seneye yok senesinde 90 kilo olur. Ancak bizde öyle değil var senesi 100 kilo ise yok senesi 50 kilo.

Üretici de ürüne gerekli değeri vermiyor. Çünkü istikrarsız bir fiyat politikası var ve önünü göremiyor. Buna 10 yıllık bir fiyat verin 30 olur 40 olur önemli değil ama alıcı şunu bilir “ben 10 yıl boyunca Türkiye’den fındığı şu fiyata alacağım.” Hatta bunu dolara da bağlayabilirsiniz. 10 yıl dolar olarak fiyatı budur diyerek.

Bizim ana problemimiz üretici maliyetlerinin de olumsuz etkilenmesi. Daldan topluyor o ayrı bir maliyet, dal ile yerden toplama arası maliyet neredeyse yarı yarıya.

Bizim yaptığımız hesaplamalara göre 700 milyon liralık bir kayıp var yanlış toplama tekniğinden kaynaklı. Bizim şuanda 600 bin üreticinin yaklaşık 500 bini telefon üreticiliği yapıyor. Açıyor Ordu’ya Trabzon’a, Giresun’a telefon “Benim gübremi ver, ilacımı yap, fındığımı topla, vb.” Zaten kendisi toplamıyor.

‘YAPILAN DA PLANSIZ ARKASI KESİLİYOR’

■ Fındıkta bir üretim ekonomisi modeli yok diyorsunuz?

Bugüne kadar hep aynı şeyler konuşuldu. Bir şeyler yapıldır aslında ama yapılanların arkası yok. Birden kesiliyor bıçak gibi. Üretimdeki problemleri masaya yatırp ciddi bir planlama dahilinde yapmak gerekli. Doğru, planlı, yerinde bir çalışma ortaya konulduğu zaman onun sonuçlarını da alırsınız. Biz örnek bahçeler yaparken ilk başta bize “bunlar ne yapıyorlar?” dediler. Ama bugün gelinen noktada sizin de o örnek bahçede gördüğünüz gibi, her yıl artarak devam ediyor verim. Altı yaşına geldi, 200 kilonun üzerinde bir verim alıyoruz o bahçede. Beş yaşında verim almaya başladık. Normalde fındık 7 yaşından önce verim vermez. Ama bizim bu yeni üretim modeline baktığımız zaman biz iki yıl daha zamanı aşağıya çektiğimiz, doğru teknikle di-

Planda yer alacak çözüm önerileri

1.Üretimi ve kaliteyi artırmak için acil olarak doğrudan fındıktan geçenlerin üretimci olduğu bir üretim modeline geçmemiz lazım. Arazi toplulaştırılması olabilir, Miras Hukuku’nun yeniden yapılandırılması olabilir, kiralama modeli olabilir, tapulan toplulaştırma modeli ön planda tutulmalı, devletin bu yönde destekleme modeline gitmesi gerekir.

2.Mevcut alandaki bahçelerimiz maalesef çok yaşlandı ve verim düştü. Bunların da belirli bir kstas dahilinde yenilenmesinin yapılması lazım. Lisanslı fidan yetiştiriciliği teşvik edilmeli. Üretici aile geleneklerinden gelen bir üretim modeliyle bu iş yapılıyor. Biz tek dal sistemini savunuyoruz. Düşünün dünyada ceviz, badem, Antep fıstığı ağaç formatında yetişiyor. Biz fındığı hâlâ ocak formatında yetiştiriyoruz, bu şekilde olmaz. Bu yöntem artık doğru bir yöntem değil.

3. Destekleme modelinin tamamen verim ve üretime yönelik yapılması gerekiyor. Alana yönelik olmaz çünkü sonuç alamıyoruz. İnsanlar aldıkları o alan bazlı desteği fındığa yapılmış bir destek olarak görmüyor. Biz üretim odaklı olmak zorundayız. Sürdürülebilir bir yapıyı ortaya koymak zorundayız.

4. Bizim ürünümüz sanayi ürünü. Sana-yide bugün bir firma Türkiye’nin fındığının neredeyse yüzde 35’ini alıyor. Doğru değil bu. Çünkü o firmalar gibi firmalar oluşmalı, çoğaltmalıyız. 10 firma satıyor 10 firma alıyor. Biz bu taraftaki firmayı da 100’e çıkar-malıyız karşı tarafı da. Sürdürülebilir bir tüketim de böyle sağlanabilir.

5.10 yıllık bir fiyat bekliyoruz. Bu, dolar bazlı olur veya enflasyona bağlanır ama herkes net bir şekilde önünü görmeli, alıcı da üretici de.

Pazarlama ayağında da üretim ayağındaki bu şartlar sağlansın, o zaman kimse korkmasın biz satan o fındığı ve Türkiye’nin fındıktan ihracat gelirini rahatlıkla yukarılara taşırsın. Devlet bu iş içinde mutlaka olmalı çünkü bu bir makro proje. Geçmiş yıllardaki bakıyorsunuz, bugüne kadar yapılmamış ama biliniyor. Olası çözüm burada. Üretim ayağını sağlamlaştıracaksınız.

Ocak sistemi fındık bahçesi:

Tek dal sistemi fındık bahçesi.

Ocak şeklindeki bir dönüm fındık bahçesinden ortalama 80 kilo fındık üretilirken, yapılan ARGE çalışması sonucu tek dal sisteminde ise bir dönüm fındık bahçesinden minimum 400 kilo fındık üretiliyor.

‘Sel ve heyelanlar Rize’nin kaderi haline geldi’

ERCAN KÜÇÜK / RİZE

RİZE Türkiye’nin en çok yağış alan ili komununda. Yıllık yağış miktarı 2 bin 300 mm’nin üzerinde olan şehir son yıllarda yaşanan sel ve heyelan felaketleriyle anılıyor. Bir yandan da denize yaptığı dolgu alanlarıyla bilinen şehirde havalimanı ve yeni yapılacak hastane de dolgu alanlarına inşa ediliyor. Aydınlık’a konuşan siyasi parti il başkanları dere kenarlarına ev yapılmaması ve su yollarının açılması uyarılarında bulundu.

DENİZİ KARAYA, KARAYI PARAYA

Belediye Başkanı Ekrem Orhon döneminden beri şehrin yarısı deniz dolgu alanı üzerine inşa edilmiş durumda. Hatta Orhon için “denizi karaya, karayı paraya çeviren başkan” lakabı yıllardır kullanılmaya devam

ediyor. Öyleki 2 yıl önce sahilde denizin üstüne oturduğumuz bir kafenin altında uzma-nlar binaların temellerinde denizden kaynaklı korozyon oluştuğunu belirterek ciddi uyarılarda bulundu. Belediye blokları başta olmak üzere kentsel dönüşüm başlatıldı. Belediye bloklarında bulunan Saadet Partisi İl Başkanlığında bir araya geldiğimiz İl Başkanı Av. Muhammet Kaçar, dolgu alanlar nedeniyle Rize’de denize hasret kaldıklarını söyledi. Kaçar, “Ciddi hata yapılmış. Günümüz imkanları değerlendirildiğinde Rize’nin sahil şeridinden gelmekte olan sahil yolu güneyden geçirilerek tekrar denizle buluşmak mümkün. Bulduğumuz binaların temellerinde risk söz konusu. Burada yüz-lere esnafımız var. Bunların da mağdur edilmemesi için gerekli hassasiyetin gecikmeden gösterilmeli” dedi.

SAKINCALI YERLERE EVLER YAPILDI

Sel ve heyelanların Rize’nin kaderi haline geldiğini ifade eden Kaçar, dere kenarlarına yapılan evlere de dikkat çekti. Su yollarının yapılması gerektiğini söyleyen Kaçar şu şekilde konuştu:

“Bölge yağışlı. Yağışların zarar vermeden sağlıklı bir şekilde derelere veya denize ulaşması için yapılması gereken su yolları yapılmadı. Bu nedenle yoğun yağışlarda üzücü hadiselerle karşı karşıya kalıyoruz. Riskli yerlerdeki hemşhçerlerimize gerekli katkılarını da sağlanarak evlerin boşaltılması, katkısız sularının da sağlıklı bir şekilde denize ulaştırılması için su yollarının yapılması gerekiyor.”

DERE YATAKLARINA RUHSAT VERİLMELİ

İklimi gereği Rize’nin yağmura alışkın bir şehir olduğunu vurgulayan İyi Parti İl Başkanı Av. Aysegül Özyanık dere yataklarına yapılan evlere dikkat çekti. Doğal kaynaklara yapay müdahale edildiğini ifade eden Özyanık

şunları belirtti:

“Çayeli’nde yaşanan selde hem can hem mal kaybı yaşandı. Gereken çalışmaları yapmalıyız. Binalar yapılırken belediyeden ruhsat alıyorsunuz. Bu imar planlarının aşılmasıyla, ruhsatların verilmemesiyle, dere yataklarının daraltılmasıyla birlikte bunu engelleyebiliriz. Doğayı kendi elimizle bozduğumuz zaman ister istemez doğa eski haline dönüşür.”

‘UZMANLARIN UYARILARI DİNLENMELİ’

Rize merkezde yerleşim alanının kısıtlı olmasından dolayı denizin doldurulmasının zorunlu olduğunu söyleyen Vatan Partisi İl Başkanı Salih Öksüz, uzmanların dolgu konusundaki uyarılarına da dikkat edilmesi gerektiğini belirtti.

“Denizi doldurmak zorundayız. Deniz suyundan dolayı korozyon etkisi var ve onlar düzeltilecek. 50 yıla yakın planlar yapılıyor. Hastane de eski yat limanında dolgu üzerine yapılacak. Ama dolgu çalışmasında özellikle de Karadeniz Teknik Üniversitesi’ndeki (KTÜ) uzmanların açıklamaları, uyarıları var. 20-25 yıl önce yapılan çalışmalarda bu uyarılara dikkat edilmediğini biliyoruz. Son yıllarda

RİZE’NİN SESİ 3

konuda ilerleme kaydedildi. Havaalanı da dolgu alanına yapılıyor. Belediye blokları da Eylül ayında yıkılmaya başlanacak. Rize Belediye Başkanını tebrik ediyorum. Hiçbir belediye başkanı buna cesaret edememişti. Rize Merkez doğa turizmine açık bir yer. Ancak çarpık yapılaşma çok. Dolguyu yaparken buna da dikkat etmek gerekiyor. Dolgu alanlarında yeşillendirme olmalı.”

Öksüz, sel ve heyelanların Rize’nin kaderi haline gelmesini engelleyemediklerini belirtti:

“Sel ve heyelanlar Rize’nin kaderi haline geldi. Kader olmasını engellememiz lazım ama engelleyemedik. Çayın kökleri 50 cm’i geçmez. Her yerde biz ağaçları kesip çay diktığımız için kayma hızlı olur. Dere ıslah çalışmalarında derenin kenarları ile birlikte dibine de beton örülüyor. Toprak gitmesin deniyor. Dibine beton koyduğunuz zaman canlının da yaşama şansını kaybeder. Dere kenarındaki topraklar o duvarlar kalın olduğu için su da almıyor.”

ORUÇ REİS GÖREV YERİNDE YUNANİSTAN-GKRY PANİKTE

Oruç Reis sismik araştırma gemisi, geçen hafta ertelendiği açıklanan Türk Donanması eşliğinde sismik araştırma faaliyetlerine dün başladı. Aynı saatlerde Türk Donanması da bölgede fiili atış eğitimleri yaptı. Milli Güvenlik Kurulu'nu toplayan Yunanistan, yine Avrupa ve NATO'dan destek arayışına girdi

RUSLAR DA GELİYOR

RUS Donanması'nın da 18 Ağustos'ta Meis'in güneyine gelerek füze denemeleri yapacağı açıklandı. Daha önce ilan edilen ilgili Navtex, bölgede yetkili Antalya İstasyonu tarafından duyurulmuştu.

HABER MERKEZİ

ORUÇ Reis sismik araştırma gemisi ile ona yardımcı olacak Ataman ve Cengiz Han gemileri için yeni Navtex (denizcilik bildirim notu) ilan edildi. İki hafta sürecek faaliyetlerin daha önce ertelenen Navtex sahasında gerçekleşeceği öğrenildi. Yola çıkmadan 12 saat önce Otomatik Tanımlama Sistemi (AIS)'ni kapatan Oruç Reis'in, sabah saatlerinde demir alarak görev yerine gittiği bildirildi. Oruç Reis'in çalışmaları 23 Ağustos'a kadar sürecek.

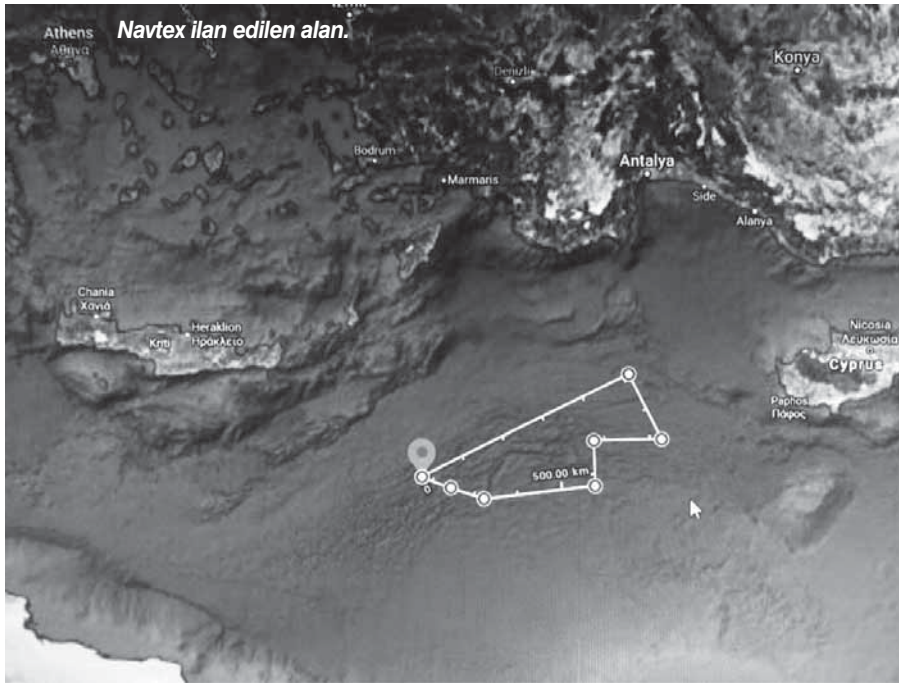
Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Fatih Dönmez, Twitter hesabından yaptığı paylaşımında, "MTA Oruç Reis Sismik Araştırma Gemimiz, Akdeniz'deki yeni görevi için Antalya'dan demir alarak çalışma yapacağı alana ulaştı. 83 milyon arkanda Oruç Reis. Rast gele!" ifadelerini kullandı.

NAVTEX SAHASINDA ÖNEMLİ MESAJ

Oruç Reis'in görev yeri Yunanistan, Mısır ve GKR'ye de önemli bir mesaj veriyor. Meis'in güneyine inen Oruç Reis, sismik çalışmaları sırasında hem GKR'Y'nin sözde Münhasır Ekonomik Bölgesi'ne girecek hem de Mısır ile Yunanistan arasında yapılan anlaşmanın tam ortasından geçecek. Türkiye'nin Münhasır Ekonomik Bölgesi içerisinde gerçekleşecek faaliyetlerde, Oruç Reis'e Türk Donanması eşlik edecek.

DONANMA'DAN ATIŞ EĞİTİMİ

Öte yandan Oruç Reis için Navtex ilan edildiği saatlerde Türk Donanması da Akdeniz'de fiili atış eğitimlerine başladı. 10-11 Ağustos için planlanan iki günlük eği-

timlere çok sayıda geminin katıldığı öğrenildi. Gölcük'teki muharip gemiler önceki gün Adalar Deniz'i inerek devriye faaliyetlerine başlamış, Aksaz Deniz Üssü'nde de hazırlıklar yapılmıştı. Gemilerimizin üzerindeki mühimmat yükü ise dikkat çekmiş, Yunan basını tarafından "savaş hazırlığı" yorumları yapılmıştı. Dün sabah saatlerinde Aksaz Deniz Üssü'nden, tam yüklü 14 savaş gemisinin ayrıldığı görüldü. Bölgede denizaltılarımız ile firkateyn, korvet, hücumbot ve çıkarma gemilerimiz de bulunuyor.

YUNANİSTAN-GKRY İKİLİSİNDE TELAŞ

Oruç Reis sismik araştırma gemisinin, hidrokarbon arama çalışmalarına devam et-

mek üzere Kıbrıs açıklarına ulaşması Yunanistan ve Kıbrıs Rum kesiminde telaşa sebep oldu.

Rum Dışişleri Bakanı Nikos Christodoulides, Oruç Reis'in görev sahasına ulaştığını öğrenmesinin ardından Yunanistan Dışişleri Bakanı Nikos Dendias ve Mısır Dışişleri Bakanı Samih Şükri ile telefonda görüştü. Rum kesimi Dışişleri Bakanlığı'nın Twitter hesabından yapılan paylaşımında, görüşmede Doğu Akdeniz'de yaşanan son gelişmelerin ele alındığı bildirildi.

Oruç Reis'in çalışmalarını sürdürmek için görev sahasına ulaşması, Rum basınında da büyük yankı uyandırdı. Haberlerde, Oruç Reis'in gelecek iki hafta Doğu Akdeniz'deki çalışmalarını sürdüreceği yer aldı, bu adımın Türkiye ile Yunanistan ara-

sındaki gerilimi yeniden artırabileceği ifade edildi. Rum basınında, Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın 7 Ağustos'ta yaptığı açıklamada, "Yunanistan sözünü tutmadığı için Türkiye bölgedeki enerji çalışmalarını sürdürecektir" açıklamasına da yer verildi.

Yunanistan Başbakanı Kiriakos Miçotakis, Milli Güvenlik Hükümet Konseyini (KYSEA) acil toplantıya çağırdı. Avrupa Birliği (AB) Komisyonu Başkanı Charles Michel'i telefonla arayan Miçotakis, NATO Genel Sekreteri Jens Stoltenberg ile de görüştü. Başbakanlıktan yapılan açıklamaya göre, Miçotakis, Michel'e Mısır ile yapılan deniz yetki sınırlandırma anlaşması ve Doğu Akdeniz'deki gelişmelere ilişkin bilgi verdi.

Diğer yandan Yunan basınının ordu kaynaklarına dayandırdığı haberlerde, "Yunan Silahlı Kuvvetleri alarında" ifadesi kullanılarak, Oruç Reis ve beraberindeki gemilerin, "Yunan Donanması tarafından izlendiği ve askerlerin izlerinin iptal edildiği" kaydedildi.

NE OLMUŞTU?

Oruç Reis sismik araştırma gemisi için 27 Temmuz-2 Ağustos günleri arasında Meis'in güneyi için Navtex ilan edilmiş, Almanya Başbakanı Merkel'in ricası üzerine faaliyetler bir ay ertelenmişti. Türkiye istikşafı görüşmeler ile Yunanistan'lı diyaloga davet ederken, Atina bunu fırsat bilerek Mısır ile korsan bir Münhasır Ekonomik Bölge Anlaşması imzaladı. Türkiye'nin Libya ile imzaladığı MEB anlaşmasını ihlal eden bu sözde anlaşmanın ardından Türkiye yeniden Barbaros ve Oruç Reis'i sahaya gönderme kararı aldı.

Öte yandan Cumhurbaşkanlığı Sözcüsü İbrahim Kalın, CNN'de katıldığı programda Yunanistan'la yürütülen müzakereler ve Navtex'in ertelenmesi sürecini şöyle anlattı: "Adres olarak tarafsız bölge Berlin'e gittik. Orada görüştük bu konuyu. Biz tam anlaşmış idik, mutabık kaldık. Hatta Dışişleri Bakanlığımız bu konuda ortak açıklama yapmak için metin üzerinde dahi mutabık kaldı. Bizim açıklamamızdan bir gün önce Yunanistan, Mısır ile böyle bir anlaşma yaptığını açıkladı. Bir gün önce Mısır'la yapılan anlaşma ilan edildiği an Cumhurbaşkanımızdan talimatı net bir şekilde aldık. 'Görüşmeleri durduruyorsunuz, Almanlara da Yunanlılara da bildirin, biz bu müzakereleri başlatamıyoruz. Yunanistan'la Mısır'ın yaptığı anlaşma da bizim için yok hükmündedir.' Çünkü bu gene Türkiye'yi Doğu Akdeniz'de dışarıda bırakmaya ve bizi Antalya Körfezi'ne mahkum etmeye dönük bir hamle. Bizim bunu kabul etmemiz söz konusu bile değil. Doğu Akdeniz konusunda bizim iki temel konumuz var, birincisi bizim kendi deniz yetki alanlarımız, ikincisi de Kıbrıs Türklerinin hak ve menfaatleri. Bunları biz bir bütün olarak görüyoruz ayrı gibi görünse de bunlar son tahlilde Doğu Akdeniz'in bir parçasıdır ve Türkiye'yi orada Doğu Akdeniz'e hapsedecek hiçbir girişime onay vermemiz söz konusu değil. Bütün bunlara rağmen biz bu meselelerin diyalog yoluyla çözülmesinden yanayız ama burada bu anlaşmayı bozan ve güveni sarsan Yunanistan tarafıdır ve Yunanistan'ın şu ana kadar Avrupa Birliği'ni arkasına alarak Türkiye karşıtı yaptığı lobi faaliyetlerinin gerçek yüzünü Avrupalılar zannediyorum şimdi daha net bir şekilde görmüşlerdir."

'Mısır, gaz merkezi olma potansiyelini kaybedebilir'

ANKARA Üniversitesi Deniz Hukuku Uygulama ve Araştırma Merkezi Müdürü Prof. Dr. Hakan Karan ve Mısır Araştırma Enstitüsü Enerji Analisti Halid Fuad, Yunanistan ve Mısır'ın imzaladığı deniz yetki sınırlandırma anlaşmasını değerlendirdiler.

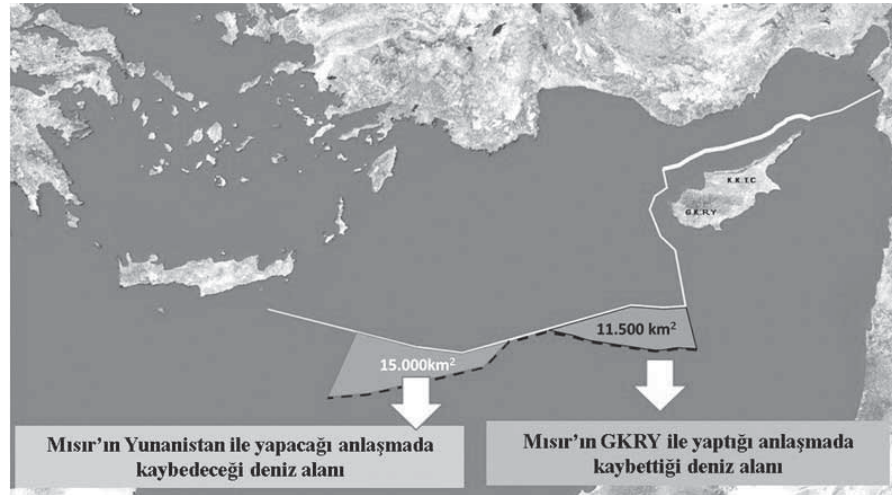
Söz konusu anlaşmanın bölgedeki tansiyonu iyice yükselttiğini belirten Hakan Karan, Türkiye'nin uluslararası hukuka aykırı böyle bir anlaşmayı yok saymasının en doğal hakkı olduğunu söyledi.

Türkiye'nin Akdeniz'de sahip olduğu uzun kıyı şeridi bakımından bölgede en fazla söz sahibi olması gereken ülke olduğunu hatırlatan Karan, Türkiye'nin, deniz yetki alanlarını belirlerken, bölgedeki tüm aktörlerin katılımı ve özel durumunu gözetenerek hareket ettiğini vurguladı.

Karan, uluslararası yargı kararlarında özel durumu bulunan adaların statüsünün söz konusu sınırlandırma anlaşmasının yeteri kadar dikkate alınmadığına işaret ederek, şöyle sürdürdü: "Yunanistan, kendi ana karasına uzak adalarına neredeyse tam yetki vererek, ortay hatta yakın bir noktadan sınırlandırmaya gitti. Bu sınırlandırma Türkiye'nin deniz yetki alanlarına tecavüz etmektedir. Yunanistan ve Mısır'ın, aralarında anlaşma yapabilme hakkına sahip olsalar dahi bu anlaşmanın uluslararası hukuka uygun olması ve özellikle adil çözümün bir gereği olarak adalar gibi, bölgedeki özel durumları da dikkate alması gerekir."

'MÜŞTEREK İŞLETİM TANSİYONU DÜŞÜREBİLİR'

Türkiye'nin tüm iyi niyetli çabalarına rağmen Yunanistan'ın müzakerelere başlamaktan kaçındığını ve bölgede aksine tansiyonu artırıcı uygulamalara giriştiğini belirten

Karan, bu aşamada son bir kez daha müzakerenin dile getirilebileceğini ifade etti. Karan, Akdeniz'e komşu ülkelerin ekonomik menfaatine uygun olan müşterek işletimin, bölgede tansiyonu düşürebileceğini ve ortak bir zemin üzerinde varılacak nihai anlaşmaya da kolaylaştıracağını belirtti ve şöyle konuştu: "Müzakere yönünde isteksizlikle karşılaşılması halinde derhal deniz yetki alanlarındaki ekonomik haklarının işletimine yönelik adımların hayata geçirilmesi ve Meis adası çevresinden başlanarak tüm deniz yetki alanlarımızda deniz araştırma ve sondaj faaliyetlerine girilmesi yerinde olacaktır. Ancak yine de Doğu Akdeniz'deki kıta sahanlığı sınırlarımız üzerinden münhasır ekonomik bölge (MEB) ilan etmemiz, böylece Yunanistan ve Mısır'ın anlaşmasına karşılık vermemiz de gerekmektedir."

'EASTMED MİSİR İÇİN DEZAVANTAJ'

Mısır Araştırma Enstitüsü Enerji Analisti Halid Fuad, İsrail, Güney Kıbrıs Rum

Yönetimi ve Yunanistan'ın Akdeniz'deki EastMed boru hattı projesinin Mısır'ı dışarıda bıraktığına dikkati çekerek, söz konusu boru hattını ekarte eden Türkiye-Libya deniz yetki alanı anlaşmasının ise Mısır'ın yetki alanını genişlettiğini anımsattı.

Mısır yönetiminin, ulusal güvenlik önceliklerini belirlemede yetersiz kaldığını ve İsrail gazının Avrupa'ya satılmasını öngören EastMed boru hattının, Mısır için dezavantaj oluşturduğunu belirten Fuad, "Yunanistan ile imzalanan anlaşma neticesinde Mısır, gaz ticaret merkezi olma potansiyelini kaybedebilir. Bu anlaşma daha çok İsrail, Güney Kıbrıs ve Yunanistan'a EastMed boru hattının inşası için yeni olanaklar sağlıyor" dedi. Fuad, Doğu Akdeniz'in dar alanda birçok karşıt ülkesini barındırması sebebiyle karmaşık bir coğrafyaya sahip olduğunu belirterek, deniz yetki alanları belirlenirken bölgedeki siyasi, ekonomik ve diğer özel durumların gözözetilmesi gerektiğini kaydetti.

Almanya'dan çağrı: Doğrudan görüşün

ALMAN Hükümet Sözcüsü Steffen Seibert, Akdeniz'in doğusuna ilişkin gelişmeleri yakından izlediklerini belirterek, şimdi orada yeniden gerilim yaşanmasından dolayı endişe duyduklarını ifade etti.

"En önemli ve acilen ihtiyaç duyulan şey, ilgili ülkelerin, Yunanistan ve Türkiye'nin birbirleriyle doğrudan görüşmeler yapmalarıdır" diyen Seibert, burada ihtilafı deniz hukukuna ilişkin konuları da ele almaları ve çözümlenmesini ümit ettiklerini belirtti.

Seibert, Alman hükümetinin her iki tarafla temasta olduğunu aktararak Alman hükümetinin olabildiği yerde katkı sunmaya hazır olduğunu, ancak doğrudan görüşmelerin yapılmasının önemli olduğunu savundu.

ENDİŞEYLE NOT ETMİŞ

Almanya Dışişleri Bakanlığı Sözcüsü Christofer Burger, Türkiye'nin Akdeniz'in doğusunda sismik araştırmalar yapma kararını endişeyle not ettiklerini söyledi.

Burger, Almanya Dışişleri Bakanı Heiko Maas'ın birçok kez uluslararası hukuka riayet edilmesi ve Akdeniz'in doğusunda gerilimi azaltmaya dönük adımların atılmasına ihtiyaç duyulduğunu ifade ettiğini belirterek, bu açıdan mevcut durumda sismik araştırmalar yapmanın yanlış bir sinyal olduğunu ileri sürdü. Tek taraflı adımların çözüm konusunda ilerleme sağlayamayacağını iddia eden Burger, açık konuların taraflarca müzakere yoluyla açıklığa kavuşturulması çağrısında bulundu.

AB'den Libya yaptırımını hazırlığı

ALMANYA, Fransa ve İtalya Libya'ya silah ambargosunu delen firma ve kişilere karşı yaptırım için Avrupa Birliği (AB) düzeyinde girişim başlattı. Yaptırım uygulanacak şirketler arasında bir Türk firmasının da olduğu iddia edildi.

DW Türkiye'nin dpa'dan aktardığına göre Almanya, Fransa ve İtalya Libya'ya silah ambargosunu delen firma ve kişilere karşı yaptırım için düğmeye bastı. Yaptırım uygulanacak şirket ve kişilerin listesi üzerinde uzlaşma sağlandı. Listede yer alan şirket ve kişilerin silah sevkiyatı için gemi, uçak veya diğer lojistik kaynak sağlayarak 2011 yılından beri yürürlükte olan Birleşmiş Milletler ambargosunu ihlal ettikleri belirtildi.

"AB çevrelerinden" elde edilen bilgilere göre listede Türkiye, Ürdün ve Kazakistan'dan üç firma ile Libya'dan iki isim yer alıyor. Listenin di-

ğer AB üyesi ülkelere iletildiği ve yaz tatilinin ardından AB Bakanlar Konseyi'nin ilgili kurullarında görüşüleceği, yaptırım kararının bunun ardından kesinleşeceği belirtiliyor.

Yaptırım uyarınca söz konusu firma ve kişilerin AB'deki mal varlıklarının doldurulması, ayrıca Avrupalı firmaların bu firmalarla iş yapmasının engellenmesi öngörülüyor.

Söz konusu adımda özellikle Fransa'nın etkili olduğu belirtiliyor. Son olarak Fransa'ya ait bir firkateynin Libya'ya silah taşıdığından şüphelenilen bir kargo gemisini incelemek istediği ve gemiye eşlik eden Türk savaş gemilerinin buna engel olduğu iddiası ortaya atılmıştı. Libya'da Hafter safında yer alan Fransa, Türkiye'nin devreye girmesi ile Ulusal Mutabakat Hükümeti (UMH)'nin üstte kazandığı başarılarından rahatsızlık duyuyor.

PKK/YPG'nin Deyrezor'daki siyasi temsilcisi Riyad Darar, toplantıda bölgedeki suikastlarda Türkiye ve Suriye'ye işaret etti. ABD ile yaptıkları petrol anlaşmasına Ankara ve Şam'ın aynı tepkiyi verdiğini söyleyen Darar, aşiretleri 'Türkiye ve rejimin tepkisine karşı ortak mücadeleye' çağırdı

HABER MERKEZİ

ABD liderliğindeki uluslararası koalisyon güçleri ve PKK/YPG'nin paravan örgütü Suriye Demokratik Güçleri (SDG) yetkilileri, Arap aşiretlerin ayaklanmasını durdurmak için Arap aşiret şeyhi ve liderleri ile bir araya geldi.

Deyrezor'da terör örgütünün düzenlediği toplantıya katılmayan Suriye'nin en büyük Sünni aşireti Agıdat'ın iki liderinin suikast sonucu öldürülmesi sonrasında bölgedeki aşiretler PKK'ya karşı ayaklandı. Aşiret üyelerinin PKK/YPG'nin karargahlarını basması ve olayların büyümesi üzerine terör örgütü ABD'den yardım

beraberindeki ABD'li yetkililerle birlikte Arap aşiret liderleriyle toplantı düzenledi. Şarku'l-Avsat'ın aktardığına göre Darar toplantıda Arap aşiret liderlerine yönelik suikastların arkasında 'Suriye rejimi, DEAŞ ve Türkiye destekli Suriyeli Kabileler ve Aşiretler Meclisi'nin bulunduğunu' söyledi: "Aşiretler Meclisi liderleri ailen fitne çıkarıyorlar. Aynı şekilde

istedi. Aşiret üyelerini zor kullanarak sindiremeyeceğini anlayan ABD ve PKK/YPG çareyi aşiret liderleri ile toplantı yapmakta aradı.

PKK'nın bölgedeki siyasi yapılanması Demokratik Suriye Meclisi Başkanı (DSM) Riyad Darar, kaydedti: "Rejimin Dışişleri Bakanlığı-

bölgede suikast ve patlamalar gibi birçok olayda da rejimin parmağını görüyoruz. Bu iki taraf kaos yayıyor ve despotluğun dönmesini istiyor."

Darar, geçen günlerde ABD'li petrol şirketinin Suriye'nin kuzeydoğusunda petrol çıkarmak, işlemek ve ticaretini yapmak üzere SDG ile yaptığı sözleşmeye karşı çıkma noktasında Türkiye ile Suriye yönetiminin ortak noktada buluştuklarını hatırlatarak şunları kaydetti: "Rejimin Dışişleri Bakanlığı-

ğr'ndan yapılan açıklama ile Türk hükümetinden yapılan açıklama, Özerk Yönetimin (PKK/YPG kastediliyor) bölge petrolünü işleme çabasını reddetme noktasında birbiriyle bağdaştırıyor. Bu sözleşmeden elde edilecek gelirler bölgedeki Suriyelilerin evlatlarının menfaati için kullanılacak." Darar ayrıca Arap aşiretlerine, Türkiye ve "rejimin" tepkisine karşı ortak mücadele için aynı safta birleşme çağrısında bulundu.

Arap aşiret liderleri ile ABD ordu yetkilileri, geçen cuma günü El-Ömer Petrol sahasında bir araya gelmişti. Agıdat aşiretlerini temsilen görüşmeye gelen heyet üyeleri, ABD ordu yetkililerinden, silahlı saldırıların faillerinin adaletle teslim edilmelerini talep etti. ABD tara-

fı 'aşiret liderlerini hedef alan cınayetlerin soruşturmasını sürdürme' ve failleri bir ay içinde teslim etme sözü verdi.

PKK/YPG göç ettirdiklerinin mal varlıklarına el koyuyor

Terör örgütü PKK/YPG, Suriye'de işgal ettiği bölgelerden göç ettirdiği vatandaşların mal varlıklarına da el koyma başladı.

Terör örgütünün sözde meclisinden yapılan yazılı açıklamaya göre, Suriye vatandaşı olup da Suriye'de birinci veya ikinci dereceden akrabası bulunmayan vatandaşların taşınabilir ve taşınmaz mal varlıklarının tümü örgüt yönetimine geçecek. Böylece Suriye'de bulunmayan vatandaşların mal varlıklarına, terör örgütü PKK/YPG tarafından 'koruma' bahanesiyle el konulacak. Terör örgütü bu şekilde gel kaynaklarını çeşitlendirmek isterken, örgütün baskıları nedeniyle bölgeyi terk etmek zorunda kalan binlerce mağdur vatandaş mal varlıklarından olacaktı.

PKK/YPG'nin Suriye'nin kuzeyinde demografik yapıyı değiştirme amacıyla bölgede yaşayan Türkmenlere, Süryanilere, Ezidilere ve Araplara şiddet uygulayarak göçe zorlaması raporlara yansımıştı.

'Şehit yavrum tüm Türkiye'nin acısı oldu'

TRABZON'un Maçka ilçesi kırsalında 11 Ağustos 2017'de PKK mensuplarıyla sağlanan sıcak temas sırasında şehit olan Eren Bülbül'ün ailesi, yaşadıkları büyük acıyı unutamıyor.

Anne Ayşe Bülbül, yaşadıklarını tarif etmekte zorlandığını, Allah'tan kimseye evlat acısı yaşatmamasını dilediğini söyledi. Genç yaşta evlenerek 13 çocuk dünyaya getirdiğini belirten 59 yaşındaki Bülbül, çocuklarını yokluk içinde büyüttüme çalıştığını, Eren'in de diğer çocukları gibi yoksulluktan çok çektiğini dile getirdi. Oğlunun fotoğrafına ve şehit olduğu günden iki gün önce yaylada çalışırken giydiği gömleğine sarılarak göz yaşları döken acılı anne, şöyle konuşuyor: "Alıyorum resmini, gömleğini, yatıyorum onlarla. Diyorum 'Belki rüyama gelir' ama hiç de gelmiyor. Bazen küçüklük hali geliyor. Çocukları görüyorum, onu da görüyorum aralarında, küçücük görüyorum, büyük görüyorum ki..."

Bülbül, oğlunun vefatının ardından üç yıl geçtiğini anımsatarak, sürdürüyor: "Üç yıl gel de bana sor ki o üç yıl nasıl geçti? Eren'in resimleriyle, elbiseleriyle... Burada, aşağıdaki evde kapının yanında Eren'in hiç yıkanmamış giysileri duruyor. Biri de bu, bunlarla gönül eğliyorum, eğlemek zorundayım, geride başka yavrularım var. Benim yavrularım çok çileliydi. Eren'in şehitliğinden gurur duyuyorum, yalnız Eren'in çektiği yokluklar, çileler, sefaletler çoktu, ben onları, ölsem gitsem de unutmam."

'KARA LASTİKLER HÂLÂ KAPIDA'

Çocuklarının küçük yaşlardan itibaren yayla ve köydeki işlere yardım ettiklerini, geçimlerini sağlamak için de yevmiye ile çalıştıklarını anlatıyor Bülbül: "Bu odunlar yavrularımın sırtından geçiyor. Benim yavrum bir parça ekmek için ormanda,

ortalıklarda inek bekliyordu teklemeye çorap, teklemeye lastikle. Yavrum bu dünyada çok çileler çekti, çok yokluklar çekti inşallah yüce Mevlam onun şehitliğini kabul eyler. Yüce Mevlama dua ediyorum ki şehitliğini kabul eyle de o dünyası rahat olsun.

"Eren'in yevmiye yaparak aldığı kara lastikler hala kapıda duruyor. Yevmiyeci oldun mu 'Beni güneş yakıyor' diyemezsin, mecbur çalışacaksın, ya 10 liraya ya 20 liraya ya bir tabak yemeğe ya bir çift çoraba. Yavrum öyle çalışırdı. Bu devirde yokluk mu vardı? Bir çocuğa 20 lira uzatsan almıyor. Eren, 20 liraya akşama kadar çalışırdı, bize ekme getirirdi. Buralarda birine çalıştı, yaylada kapının önüne geldi, ayağının biri kuru, biri ıslak. Niye dedim ayağının biri ıslak. Kaldırdı ayağını lastiğinin birinin altı yıpranmış. Benimkinin de altı yıpranmıştı. Dedim ki 'Eren aldın mı yevmiyeni?', 'Aldım annem' dedi, 'Oğlum aşığıda bildiğin biri varsa bana da kendine de lastik ısmarla.' dedim. İçeriye gelmeden ısmarladı, sonra geldi yayladaki evde oturdu dedi ki 'Annem, ben bugün yevmiye yapmasam biz lastik giymeyecek miydik?' Bunlar üzücü laflar."

'ADINI YAŞATANLARIN ÖMRÜ UZUN OLSUN'

Eren'i en son şehit olmadan iki gün önce gördüğünü, kendisinin yaylada kaldığını, oğlunun ise yevmiye ile fındık toplamak için köye gittiğini anlatan Bülbül, oğlunun vefatının ardından dünyaya gelen erkek torununa "Eren", kız torununa da "Ceren" ismini verdiklerini söyledi. Bülbül, çok sayıda kişinin de telefonla kendisine ulaşarak çocuklarına "Eren" adını koyduklarını söylediklerini ifade etti. Bülbül, oğlunun adını yaşatanlara teşekkür ederek, "Allah onlardan razı olsun. Benim yavrumun toprakları kadar sizin yavrunuzun uzun ömrü olsun diyorum onlara" ifadesini kullandı.

Terör örgütüne 2020'de üst düzey darbe

AYDINLIK / ANKARA

İÇİŞLERİ Bakanı Süleyman Soylu, PKK'ya karşı yılbaşından itibaren düzenlenen operasyonlarda 62'si üst düzey 474 teröristin etkisiz hale getirildiğini açıkladı.

Emniyet Genel Müdürlüğü Koruma Dairesi Başkanlığı bünyesinde kurulan Kuruma Eğitim Akademisinin açılışı nedeniyle Elmadag Polis Meslek Eğitim Merkezi'nde tören düzenlendi. Saygı duruşu ve İstiklal Marşı'nın okunmasının ardından başlayan törende Akademiyi tanıtan film katılımcılara izlettirildi. İçişleri Bakanı Süleyman Soylu törendeki konuşmasına, Samsun ve Yüksekova'daki 3 şehide rahmet dileyerek başladı. Güvenlik güçlerinin görevlerinin bu tür sonuçları olduğunu kaydeden Soylu, "Gazi olmak büyük bir onur, şehadet ise bizim görevimizin en büyük hayali" diye konuştu.

'GECİKMİŞ BİR ADIM'

Ailelerinden daha fazla koruma görevlileri ile vakit geçirdiklerini söyleyen Soylu, Türkiye'deki koruma meselesinin bir akademi çatısı altında oluşturulmasının gecikmiş bir adım olduğunu söyledi. Soylu, ilk kez bir koruma eğitimini akademisi açılması ve bu çatı altında hem deniz polisi hem de hava polislerinin temel eğitimlerinin verilmesinin çok önemli olduğunu kaydetti. "Geçmişten itibaren 'Su polisi beğeniyorum, bu polis benim yanımda koruma olsun' talepleriyle çok kez karşılaştık. Bu dönem bitti. Kuruma Eğitimi Akademisinden mezun olmayan buradan eğitim almayan bundan sonra koruma görevi yapamayacak" ifadelerini kullanan Soylu, söz konusu akademinin bilgi, birikim ve standartları ile bölge coğrafyasına da ciddi katkı sağlayacağını belirtti. Akademide mevcut korumalara "hizmet içi eğitim", ilk kez koruma hizmetine girecekleri de sertifikaya verileceğini anlatan Soylu, ilk etapta 500 kişinin eğitime alınacağını bildirdi.

BU YIL FETÖ KAPSAMINDA 10 BİN 814 KİŞİ GÖZALTINA ALINDI

Devletlerin daha önce başka devletlerin ordularına karşı kendilerini korumaya çalışırken bugün küresel terör örgütlerinin devletleri tehdit eder hale geldiğine işaret eden Soylu, Türkiye'nin düzenlediği 3 hareketli bölgedeki planları bözüldüğünü söyledi. ABD'nin bölücü terör örgütü PKK ile petrol anlaşması yaptığını hatırlatan Soylu, "PKK'ya karşı yılbaşından itibaren düzenlenen operasyonlarda 62'si üst düzey 474 terörist etkisiz hale getirildi" diye konuştu. FETÖ ile mücadele-

ye yönelik çalışmalar hakkında da bilgi veren Soylu, 2020'nin başından itibaren 6 bin 896 operasyonda 10 bin 814 kişinin gözaltına alındığını bunlardan 1681'inin tutuklandığını kaydetti. Dünyanın Türkiye'ye hem terör hem göç meselesi nedeniyle teşekkür borcu olduğunu söyleyen Soylu, göç meselesinin küresel bir yıkım haline gelmesinde Türkiye'nin anlayışı ve kararlılığının etkili olduğunu belirtti.

'BU BİR HAYVANLIKTIR'

Avrupa'ya gitmeye çalışan sığınmacılara yönelik Ege'deki tavrı nedeniyle Yunanistan'ı eleştiren Soylu, "Maalesef botlara sışleri batırıyorlar. 30- 40 kişiyi ölüme terk ediyorlar. Bu bir hayvanlıktır. Çok net söylüyorum tam bir hayvanlıktır. FRONTEx'in (Avrupa Sınır ve Sahil Güvenlik Ajanısı) bölgedeki gemilerinin şahit olduğu olaylar var. FRONTEx diye uydurma bir teşkilat kurdular. Kurdıkları teşkilatın tek bir amacı var, yaptıkları rezillikleri örtmek, çamaşır suyuyla temizlemek. Avrupa'ya da böyle bir teşkilat yakışır zaten. Arkadaşlarımıza da söyledim; bu teşkilat ile ilişkileri en alt düzeye indirmek bizim sorumluluğumuzdur. İyi niyetli davrandık. Bunlarla her türlü bilgi alışverişini ortaya koyduk ama sırtını insanlığa dönen bir teşkilat ile bizim çok yüksek bir ilişki sürdürmemizin bir anlamı olmadığını elde ettiğimiz acı tecrübeler sonrasında görüyoruz. Göçmen botunu yakalıyorlar, motorunu söküyorlar, çekip bizim kara sularımızda, denizin ortasında ölüme terk ediyorlar. Ege'de bazen göçmen botunu delip bizim ekiplerimize haber veriyorlar. Batmadan yetişirsek ne ala. İşte bizim kardeşlerimizin o acil durumlara koştura koştura yetişmesi tamamen vicdanımızla ilgili bir meseledir. 'Göçü merhametimizle yönetiyoruz' derken esas itibarıyla bunu kastediyoruz" beyanlarında bulundu.

IRAK'IN KUZEYİNDE ÜÇ PKK'LI ETKİSİZ HALE GETİRİLDİ

Milli Savunma Bakanlığı (MSB)'nin, sosyal medya hesabından yapılan açıklamada, terör örgütü PKK'ya yönelik operasyonların kararlılıkla sürdürüldüğü vurgulandı. Operasyona ilişkin görüntülerin de yer aldığı paylaşımda, şu ifadeler kullanıldı: "Irak'ın kuzeyi Avasın bölgesinde tespit edilen üç PKK'lı terörist, ıcr edilene hava harekâtıyla etkisiz hale getirildi. Operasyonlarımız en son terörist etkisiz hale getirilinceye kadar devam edecek."

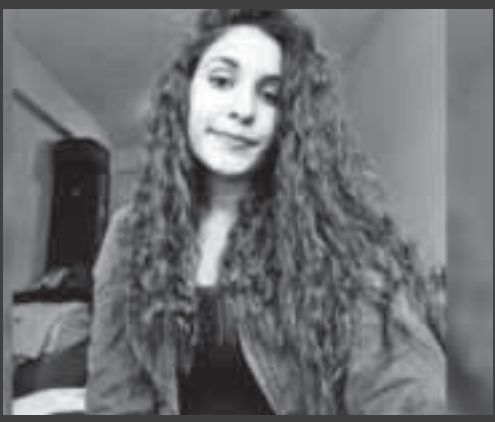
PKK'nın yıktığı okullar yeniden inşa edildi

MARDİN'in Nusaybin ilçesinde PKK'nın saldırılarıyla yıktığı, tahrip ettiği okulların yerine sekiz yeni ve modern okul binası yapıldı. İlçede 5 yıl önce çukur kazıp barikat kuran, yollara, çukurlara ve barikatlara patlayıcı tuzaklayan PKK'lı teröristlere yönelik başlatılan, "Atmaca-7 Müsterek Özel Birlik Operasyonu" ile huzur ve güvenin tesis edilmesinin ardından, terörün neden olduğu mağduriyetin giderilmesi için ihya ve inşa çalışmaları sürüyor. Toplam dokuz okulun yıkıldığı, 22 okulun tahrip edildiği Nusaybin'e geçen yıl üç, bu yıl da beş okul binası kazandırılarak İlçe Milli Eğitim Müdürlüğüne teslim edildi. Fırat, Abdulkadir Paşa, Yenişehir ve Zeynelabidin mahallelerinde TOKİ tarafından inşa edilen modern okul binaları, yeni eğitim öğretim yılına hazır.

İlçe Milli Eğitim Müdürü Ümit Çetin, "Tekli eğitime geçme konusunda da birçok şehirden şanslıyız. Daha hızlı tekli eğitime geçecek konuma geldik" dedi. Çetin, hem il hem de ülke çapında eğitimde iddialı hale geldiklerine işaret ederek, şunları kaydetti:

"Yeni okul binalarında tüm ihtiyaçlar düşünülmüş. Okullarımızın içerisinde spor tesisleri, kütüphaneler, atölyeler, jeneratörler ve avluların ağaçlandırılmasına kadar her şey hazır hale getirildi. İnşallah okullarımız 2020-2021 eğitim öğretim sezonunda eksiksiz olarak faaliyete girecek."

Gülistan Doku için aramalar sürüyor

TUNCELİ'de 5 Ocak'ta kaybolan Gülistan Doku'nun bulunması için Uzunçayır Baraj Gölünde yürütülen arama çalışmaları devam ediyor.

Munzur Üniversitesi Tunceli Meslek Yüksekokulu Çocuk Gelişimi Bölümü 2. sınıf öğrencisi Doku'nun (21) ailesinin, Diyarbakır'dan kente gelerek kayıp başvurusu yapmasıyla başlatılan arama çalışmaları sürüyor.

Su seviyesi yaklaşık 16 metre düşürülen ve 17 bölüme ayrılarak işaretlenen baraj gölünde, çeşitli illerden kente gelen Deniz Kuvvetleri Komutanlığı'na bağlı Sualtı Arama Kurtarma Grup Komutanlığında görevli birinci sınıf dalgıçlar ile jandarma ve polis dalgıçlardan oluşan 10 ekip, 2 sualtı kamerası ve sonar cihazı desteğiyle arama çalışması yaptı.

İl Afet ve Acil Durum Müdürlüğü (AFAD)'nden 7 ekibin de su yüzeyinde botlarla sürdürdüğü arama çalışmalarında Doku'ya ait herhangi bir iz rastlanmadı. Arama çalışmalarını Gülistan Doku'nun ablası Aygül Doku'da takip etti.

Tunceli'de üniversite okuyan kızları Gülistan Doku'dan 5 Ocak'ta haber alamayan ailesi, memleketleri Diyarbakır'dan gelerek 6 Ocak'ta emniyete kayıp başvurusunda bulunmuştu.

Genç kızın arkadaşlarıyla görüşen ve cep telefonu sinyallerini izleyen ekipler, çalışma başlatmıştı.

Baraj gölünde arama yapan ekiplerce 187 gün süreyle sualtı ve suüstünde sürdürülen çalışmalardan sonuç alınamamış ve İçişleri Bakanlığının talimatıyla sualtı aramasına son verilmişti.

Ailenin, İçişleri Bakanı Süleyman Soylu ile görüşmesinin ardından Uzunçayır Baraj Gölü'nün kısmen boşaltılması kararı verilerek su altı arama çalışmalarına 6 Ağustos'ta 17 ekip ile yeniden başlanmıştı.

Haciz yüzünden mahsur kalan öğrenci yurda getirildi

STAJ yaptığı geminin haczedilmesi nedeniyle Beyrut Limanı'nda mahsur kalan Karadeniz Teknik Üniversitesi öğrencisi Ceyda Selvi, Türk makamlarının devreye girmesiyle Türkiye'ye getirildi.

Asyaport Liman İşletmesi'nden yapılan yazılı açıklamaya göre, Deniz Ulaştırma İşletme Mühendisliği bölümü öğrencisi Selvi, Dışişleri Bakanlığının girişimleriyle Tekirdağ Asyaport Limanı'na geldi.

Açıklamada görüşlerine yer verilen Selvi, 12 Mayıs'ta Beyrut Limanı'na yasağın sonrasının tutuklandığını ifade etti. Kendisinin mahsur kaldığını ve Türk yetkililerin girişimiyle daha sonra başka bir gemiye geçtiğini anlatan Selvi, şunları kaydetti:

"2 ay boyunca orada mahsur kaldık. Bu durum, denizcilik sektörü ile ilgili haberler yapan bir yayın grubu tarafından haberleştirilince duyuldu. Benim de stajyer personel olmam nedeni ile çalışan bir gemiye geçmem için Türkiye'deki yetkililer ve herkes seferber oldu. Öncelikle beni gemilerinde staj için işe alan Medlog Denizcilik'e teşekkür ederim. Bunun yanı sıra Asyaport Yönetim Kurulu Başkanı Ahmet Soyuer'e, benimle sürekli irtibatla olan Türkiye Denizcilik Federasyonu Genel Başkanı Erkan Dereli ve Medlog Genel Müdürü Savaş Ercan ile Dışişleri Bakan Yardımcısı Yavuz Selim Kuran'a çok teşekkür ederim."

'PATLAMAYI KIBRIS AÇIKLARINDA DUYDUK'

Selvi, Beyrut Limanı'nda yaşanan patlamadan 4 gün önce yola çıktıklarını belirterek, "Yeni işe başladığım gemi ile oradan ayrıldık. Kıbrıs açıklarındaydık, yolda duyduk patlamayı. İçerisinde bulunduğu gemi de orada bulunuyor hala. Beni oradan çıkaran herkese teşekkür ederim. Stajıma devam edebiliyorum. Patlamanın olduğu noktaya bir buçuk ya da 2 kilometre uzaklıktaydık. Zaten benim içinde bulunduğum gemiye de parçalar isabet etmiş ve öğrendiğim kadarı ile hasar oluşmuş. Burada olduğum için mutluyum" ifadelerini kullandı.

ŞIRNAK ÜNİVERSİTESİ'NDE YİNE SKANDAL

Dokuz ilanın beşi yasaya aykırı

Üniversiteler çiftlik gibi. Beslenme bölümüne parazitolog alınıyor. Bazı üniversitelerde de FETÖ'nün, gizli FETÖ'cü yöneticiler eliyle örgüt mensuplarını yükseltmek için faaliyet yürüttükleri bildiriliyor

HABER MERKEZİ

ÜNİVERSİTELERDE eğitim seviyesi düşüyor. Bunda en önemli etken liyakatsız öğretim üyeleri olarak değerlendiriliyor. Ancak buna rağmen üniversitelerde adrese teslim ilanlar sürüyor. Şırnak Üniversitesi'nde yeni açılan dokuz ilandan beşinin yasa ve yönetmeliklere aykırı olduğu, beslenme bölümüne parazitolog alınmak istendiği öğrenildi. Öğretim üyeleri üniversitelerdeki liyakatsız kadrolar nedeniyle öğrencilerin tercihlerini başka yerlere kaydardıklarını ifade ettiler.

Başta gözden uzak Anadolu üniversiteleri olmak üzere birçok üniversitenin, 'rektörlerin çiftliği' olduğu iddiaları gündemde. Bazı üniversitelerde rektörler, yasa ve yönetmelikleri çiğneyerek eşini, kardeşini, akrabalarını üniversiteye doldururken, bazı üniversitelerde de FETÖ'nün, gizli FETÖ'cü yöneticiler eliyle örgüt mensuplarını yükseltmek için faaliyet yürüttükleri bildiriliyor. Kaçak FETÖ'cü üst düzey yöneticilerin, göreve atanmasında etkili oldukları isimlere baskıların artırdıkları, risk almaları için talimat verdikleri öne sürülüyor.

ŞIRNAK'TA USULSÜZLÜK DEVAM EDİYOR

Aydınlık'a bilgi veren Şırnak Üniversitesi öğretim üyeleri, YÖK'ün ve denetleme kurullarının işlevsizliğinden faydalanan üniversite yönetiminin, 6 Ağustos 2020 tarihli öğretim üyesi ilanı ile alanla ilgili olmayan liyakatsız kişileri almayı hedeflediğini söyledi. Üniversitedeki akademisyenler, özetle şu bilgileri verdiler: "YÖK'ün açıkladığı raporlarda üniversitemizin karnesi ortada. Bu durumun sorumlusu üniversite yönetimidir. Ama yönetim yanlış uygulamalarına devam ediyor. Rektörlük, Anayasa'nın eşitlik ve liyakatı güvence altına alan 10'uncu ve 70'inci maddelerini bir kez daha ihlal ederek, ilanlardaki alanlarla ilgili olmayan vasfısız kişileri üniversite kadrolarına doldurmaya devam ediyor. Öğrenciler tercih etmeyi düşündükleri bölümlerin akademik kadrola-

rını araştırıldığında, alanla ilgili olmayan kişilerin olduğunu görünce Şırnak Üniversitesi'ni tercih etmiyorlar. Düşünün, Enerji Mühendisliği bölümünde enerji alanında uzman akademisyen yok, Elektrik-Elektronik Mühendisliği bölümünü fizikçilerle doldurdular, uzmanlık alanı tarla bitkileri olan kişi İnşaat Mühendisliği'nin kadrosunda derse giriyor. Örnekleri çoğaltmak mümkün."

USULSÜZ İLANDA BİR TEK İSİMLER EKSİK!

Aydınlık'a bilgi veren akademisyenler "adrese teslim" ilanda geçen kişiye özel şartları şöyle açıkladılar:

1) İİBF Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi Anabilim Dalı Kentleşme ve Çevre Sorunları alanına alınacak Dr. Öğretim Üyesi ilanında sadece "İlgili alanda doktora yapmış olmak" şartı yazılması gerekirken bunun yerine "Yerel Demokrasi ve Düşünce Üretim Kuruluşları konularında çalışmaları olmak" özel maddesi yazılmış. Türkiye'de Kamu Yönetimi ve Siyaset Bilimi alanında doktoralı yüzlerce akademisyen kadro bulamazken, Dilek Çelik adlı kişiyi bu kadroya almak için "Yerel demokrasi açısından Türkiye'de büyükşehir belediyeleri" adlı doktora tezinde geçen Yerel Demokrasi konusunu ve "Kamu Politikalarında Düşünce Üretim Kuruluşlarının Rolü: Genel Çerçeve ve Türkiye'den Örnekler" adlı 2013 yılında yaptığı çalışmanın konusu olan "düşünce üretim kuruluşları" konusunu yazılarak başka akademisyenlerin bu kadroya başvurmaları engellenmiştir. Kaldı ki ilana çıkılan Kentleşme ve Çevre Sorunları alanında Dilek Çelik adlı şahsın hiçbir akademik çalışması olmamasına rağmen, bu kişi alan şartlarına ve kanuna aykırı bir şekilde Dr. Öğretim Üyesi yapılmak istenmektedir.

2) İlahiyat Fakültesi Felsefe ve Din Bilimleri Anabilim Dalı, Din Eğitimi alanına alınacak Dr. Öğretim Üyesi ilanında sadece "İlgili alanda doktora yapmış olmak" şartı yazılması gerekirken, bunun yerine "Din Eğitimi-Bilgi ilişkisi üzerine çalışmaları ol-

mak" özel maddesi yazılmıştır. Türkiye'de Din Eğitimi Anabilim Dalı Büro Yönetimi ve Yönetici Asistanlığı alanına alınacak Dr. Öğretim Üyesi ilanında ise sadece "Yönetim ve Organizasyon veya İşletme Yönetimi alanında doktora yapmış olmak" şartı yazılması gerekirken, bunun yerine Büro Yönetimi ile alakası olmayan "Halkla İlişkiler ve Tanıtım alanında doktora yapmış olmak" özel maddesi yazılmıştır.

BÜRO YÖNETİMİNE HALKLA İLİŞKİLER KİTASI

3) Şırnak MYO Büro Hizmetleri ve Sekreterlik Anabilim Dalı Büro Yönetimi ve Yönetici Asistanlığı alanına alınacak Dr. Öğretim Üyesi ilanında ise sadece "Yönetim ve Organizasyon veya İşletme Yönetimi alanında doktora yapmış olmak" şartı yazılması gerekirken, bunun yerine Büro Yönetimi ile alakası olmayan "Halkla İlişkiler ve Tanıtım alanında doktora yapmış olmak" özel maddesi yazılmıştır. Üniversitenin Basın Yayın ve Halkla İlişkiler biriminde görev yapan Susan Gören Keleş adlı kişiyi bu kadroya almak için "Halkla İlişkiler ve Tanıtım alanında doktora yapmış olmak" özel maddesi yazılarak başka akademisyenlerin bu kadroya

başvurması engellenmiştir.

PARAZİTOLOJİ'DE DOKTORA YAPSIN...

4) Sağlık Bilimleri Fakültesi Beslenme ve Diyetetik Anabilim Dalına alınacak Araştırma Görevlisi ilanında sadece "İlgili alanda yüksek lisans veya doktora yapıyor olmak" şartı yazılması gerekirken, bunun yerine "Sağlık Bilimleri Enstitüsü'nün Tıp Fakültesi Anabilim Dallarından Parazitoloji Anabilim dalında Doktora yapıyor olmak" özel maddesi yazılmıştır. Alacakları kişinin hangi Enstitüsünün hangi anabilim dalında doktora yaptığını yazacak kadar ileri gitmişlerdir. İlan maddesine alacakları kişinin sadece adını soyadını yazmamışlar. Beslenme ve Diyetetik Bölümüne alınacak araştırma görevlisinin Parazitoloji bilim dalında değil Beslenme ya da Diyetisyenlik alanında uzmanlık eğitimi alıyor olması gerekir. Bu ilan Ege Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Parazitoloji Anabilim Dalında doktora yapmakta olan Sefer Özer BABAT için açılmıştır.

Olmayan bölüme ilan açıldı

ÖĞRETİM ÜYELERİ üniversitede olmayan bölüm için ilan açıldığını da iddia etti, şunları kaydetti: "Şırnak Üniversitesi akademik birimlerinde Kütüphanecilik, Bilgi ve Belge Yönetimi alanında hiçbir bölüm bulunmamasına ve üniversitemizin Kütüphane idari biriminde memur ihtiyacı da olmasına rağmen bu ilan açılmıştır. Olmayan bölüme öğretim görevlisi olarak alınmak istenen kişinin, yeterli KPSS puanı almadığı için devlet memuru olarak atanmadığı ama rektörün akrabası olduğu söylenmektedir. Üniversitenin ve Rektörlüğün Kütüphane ve Bilgi ve Belge Yönetimi ile ilgili hiçbir birim olmadığı için, bu kişi öğretim görevlisi olarak alındığında yan gelip yatacaktır."

PÜ Rektörüne uzaklaştırma

YÜKSEKÖĞRETİM Kurulu (YÖK), Pamukkale Üniversitesi Rektörü Hüseyin Bağ'ın görevinden uzaklaştırıldığını duyurdu. Açıklamada "Yükseköğretim Genel Kurulu'nun 10.08.2020 tarihli toplantısında, Pamukkale Üniversitesi Rektörü Prof. Dr. Hüseyin Bağ hakkında Yüksek Denetleme Kurulu'nun raporu görüşülmüş ve Prof. Dr. Bağ görevinden uzaklaştırılmıştır" denildi.

Daha önce eşini üniversitede yer alan enstitüde sekreter yapmasıyla gündeme gelen Bağ'ın bu sefer de Personel Daire Başkanlığı kadrosunda eşi için 'adrese teslim' ilan açmıştı. İlanın kriterlerini karşılayan tek kişi olan Derya Bağ başvurmıştı. Olayın duyulmasının ardından YÖK, "Yükseköğretimin teamül ve etik ilkeleri ile bağdaşmayacak nitelikte davranışları ile güvenilirliği ze-

delenen rektör hakkında Yükseköğretim Kurulu Başkanlığının 7 Ağustos tarihli talimatı ile Yükseköğretim Denetleme Kurulunca soruşturma yapılması uygun bulunmuştur" bilgisi verilmiştir.

Bağ'ın eşini 2017'de enstitü sekreterliği görevine atamaya çalıştığı sırada da uyarıldığı hatırlatılan açıklamada "YÖK olarak, akademik camianın itibarını zedeleyen uygulamalara, tutum ve davranışlara asla müsamaha gösterilmeyeceğini kesin bir dille ve uyarı mahiyetinde ifade ederiz" vurgusu yapılmıştı.

Cumhurbaşkanı müdahil olmalı

BASVURANLARI içeren ve kazanan kişilerin hangi kriterlere göre alındığını belirten sonuçların yasa gereği yayınlaması gerekirken yayınlamadığını kaydeden akademisyenler şu değerlendirmeyi yaptılar: "YÖK ortaya çıkan tüm bu akıllara ziyan skandallara ilişkin hiçbir cezaî işlem yapmıyor, suç işleyenlerden hesap sormuyor. Biz ülkesini seven liyakatlı bilim insanları olarak Cumhurbaşkanı Erdoğan'a sesle-

niyoruz: Kanunlara aykırı bu usulsüz ilanlarla akademik kadrolara doldurulan liyakatsız kişiler yüzünden üniversitemiz çöküyor, her alanda sıfır çekiyor, gençler üniversite eğitiminden soğuyor. Artık bu rezaketlere dur denilmeli, Devlet Denetleme Kurulu duruma el koymalıdır. Namuslu Cumhuriyet Savcılarını göreve çağırıyoruz, üniversitemizde işlenen suçlara karşı yargının gerekeni yapmasını istiyoruz."

Eski polisler için 15 yıl istendi

ADANA'da FETÖ/PDY'nin mahrem imamlarıyla irtibatlı oldukları iddiasıyla iki eski polis hakkında "silahlı terör örgütü üyeliği"nden 15'er yıla kadar hapis cezası istemiyle dava açıldı.

Polislikten ihraç edilen tutuksuz sanıklar S.D. ve C.K. hakkında Adana Cumhuriyet Başsavcılığı'na yürütülen soruşturma tamamlandı. "Silahlı terör örgütüne üye olmak" suçundan sanıklar hakkında 15'er yıla kadar hapis cezası istemiyle hazırlanan iddianame, Adana 12. Ağır Ceza Mahkemesi'nce kabul edildi.

İddianamede beyanına yer verilen tanık M.E., 2007 yılında Van'da çalışırken polis memurlarının katıldığı FETÖ/PDY'nin sohbet toplantılarında aynı gruptaki C.K'nin da yer aldığını, onun evinde de sohbet toplantıları düzenlendiğini öne sürdü.

S.D. ve C.K'nin FETÖ'ye bağlılığı en üst

düzeydeki kişilerin bulunduğu "A5" koduyla derecelendirildikleri kaydedilen iddianamede, şu ifadelere yer verildi:

"Şüphelilerin örgüt mahrem imamlarıyla irtibat halinde bulundukları ve örgüt tarafından takiplerinin yapıldığına dair dijital verilerin bulunduğu anlaşılmakla, Şüphelilerin örgütle organik bağ içinde oldukları ve HTS kayıtlarının incelenmesinde haklarında FETÖ/PDY üyeliği suçundan adli işlem yapılması birçok şahısla yoğun telefon görüşme trafiğinin tespit edildiği ve örgütün kuruluş amaçlarını, faaliyet ve eylemlerini benimsedikleri bir bütün olarak değerlendirildiğinde üzerlerine atılı 'silahlı terör örgütüne üye olmak' suçundan cezalandırılmaları kamu adına iddia ve talep olunur."

İddianamede ifadelerine yer verilen sanıklar ise haklarındaki suçlamaları kabul

etmedi. Sanıkların ilerleyen günlerde yargılanmasına başlanacak.

HDP'nin camlarını indiren fail tanındı çıktı

HDP BAKIRKÖY İLÇE BAŞKANLIĞI binasının camlarını kırdığı iddia edilen kişi gözaltına alındı.

Bakırköy İlçe Emniyet Müdürlüğü ekipleri, saat 03.50 sıralarında HDP Bakırköy İlçe Başkanlığı'nın camlarının taşla kırılmasına ilişkin soruşturma başlattı.

Çalışmalarda olayı gerçekleştirdiği belirlenen Savaş A. kısa süre sonra yakalandı. Savaş Anın, teşkilat üyelerince tanınan biri olduğu ve gece alkol aldıktan sonra girmek istediği binaya parti yetkilileri tarafından alınmadığı için söz konusu olayı gerçekleştirdiği belirlendi.

Şüphelinin ayrıca, 20 Temmuz'da Kadıköy'de "5. Yılında Süruç İçin Adalet" etkinliğinde görevli memura mukavemet suçundan gözaltına alındığı tespit edildi.

Parti yöneticilerinin şikâyetçi olduğu olayla ilgili yakalanan Savaş Anın emniyetteki işlemleri sürüyor.

Belediye'nin karşısında kültürel miras kıyımı

Erken Bizans döneminin seçkin eserlerinden Aziz Polieuktos Kilisesi görnelerin içini acıtıyor. Saraçhane'deki İBB binasının hemen karşısında yer alan kilisenin kalıntıları çöpler içinde ve her geçen gün zarar görmeye devam ediyor

KÜLTÜR SANAT SERVİSİ

FATİH Saraçhane'de İstanbul Büyükşehir Belediyesi binasının hemen karşısında bulunan Aziz Polieuktos Kilisesi, Ayasofya'dan yaklaşık 10 yıl önce inşa ettirilen ve döneminin en büyük yapılarından biri. 524-527 yılları arasında Romalı asker Polieuktos'un adına yapıldığı bilinen tarihi kilisenin günümüze yalnızca kalıntıları ulaştı. Anica ile imparator İustinianos'un arasındaki iktidar mücadelesinin bir simgesi olan Aziz Polyeuktos Kilisesi, Ayasofya'yı da hem yapısal olarak hem de İustinianos'un inşa ettirmesinde etken olarak etkilemiştir.

Kilisenin kalıntıları ise günümüzde içler acısı halde. Tarihi kilisenin kalıntılarının çevresi tel örgülerle çevrilsede bazı teller kesilmiş ve kalıntılara giden kapıdaki kilit de açık. Korumaya tedbirlerinin uygulanmadığı tarihi yapıya verilen zarar her geçen gün artıyor. Bazı kişiler kalıntıların arasına kurdukları derme çatma çadırlarda kalıyor, kültürel miras çöplerle dolmuş durumda.

'SON BİR SENEDE BÖYLE OLDU'

DHA'ya konuşan İbrahim Polat adlı vatandaş, "Burasi iki sene önce böyle değildi. Bu-

ranın kapısı kilitliydi. İçerisi temiz ve bakımlıydı. Son bir sene böyle oldu. Bir, iki sene önce kimsenin buraya girme şansı yoktu. Kilitli boşa takıyorlar. İçeride tinerçiler, baliciler var. Uygunsuz işler var. Büyükşehir belediyemizin yanı, yanımızda hastane var. Buranın tertemiz olması lazım ama burası bu şekilde. Tarihe değer vermemiz lazım" ifadelerini kullandı.

İktidar mücadelesinin simgesi

AYASOFYA kilisesinden yaklaşık 10 yıl önce yapıldığı bilinen Aziz Polieuktos Kilisesi üç nefli bir bazilika-dır ve orta nefin üçte biri kubbe ile örtülmüştür. Restitüsyon bilgilerine göre kilisenin kubbesi orta nefin duvarları üzerinde yükselmektedir. Nefin geri kalan üçte ikisi ise tonozlarla örtülmüştür. Kilisenin merkezi planlı yapısı Ayasofya ile benzerlik gösterir. Özellikle teknik olarak her iki yanda dört adet eksedraya dayanması ve pencere atlarının iki tympanium duvarlarıyla hafifletilmesi Ayasofya'yı andırmaktadır.

Ayasofya üzerine yaptığı çalışmalarıyla bilinen, Bizans uzmanı yazar Cyril Alexander Mango, kilise için, kazılardaki verilere göre, büyük boyutlu bir narteksi ve apsisi hariç, 170 ayak uzunluğunda kare bir planda olup, atriumdan (Avlu) merdivenle çıkılan bir platform üzerinde ol-

duğunu belirtir. Kare plan ve naos ile nefler arasındaki temel duvarların mevcut kalınlığını kilisenin kubbeli olmasıyla ilişkilendirir. Yine Mango, kilisenin altı dilimli bir eksedra sistemi ile galeri katı olduğunu vurgulamaktadır. Mango demişken hatırlatalım, Bizans Mimarisi kitabında Ayasofya'nın korunmasında ve günümüze gelmesinin Türklerin gösterdiği önemin sonucu olduğunu vurgular.

Hüseyin Hakan Gazioglu'nun Bir İmparatorluk Kültü Olarak Ayasofya ve Aziz Polyeuktos Kilisesi yazısında üst örtüsü konusunda tam bir bilgiye sahip olunmadığı belirtilen kilisenin eksedraları için tarihçi Stefanos Yerasimos, kilisenin kesinlikle eksedraları olduğunu çünkü kemer parçalarında Anicia'ya ait yazıt bulunduğunu ve bu yazıtın kilisenin eksedra sistemini yeniden tanımlamaya olanak sağladığını belirtmektedir.

Kazı çalışmalarında kilisenin süsleme programında yelpaze gibi açılmış kuyruklu tavus kuşları, stilize palmiye ağaçları, Sasani tipi bodur palmiyeler, üzüm salkımları ve vazoları içlerinde çeşitli bitkisel bezemeler ortaya çıkmıştır. Kilisenin doğuya olan etkileşimini göstermesi açısından İon-İmpost başlıklarda bulunan Sasani motiflerinin yoğunluğu önemlidir.

Latin istilasında kilisenin birçok parçası yağmalanmış ve İtalya'ya götürülmüştür. Sütnün başlıkları ise Venedik'teki San Marco Kilisesi inşasında kullanılmıştır. Parçalarının boylesine yağmalanması kilisenin mimari zenginliğinin de göstergesidir.

AYA SOFYA'YI ETKİLEDİ

Kilisenin adandığı Polieuktos, Roma ordusunda hizmet vermiş olan zengin bir memurdur. Kendisi İmparator Valerian tarafından Malatya'da görevlendirilmiş ve M.S. 251 yılında Malatya'da Hristiyanlık adına şehit olmuştur. Kilisenin yapımında Romalı

aristokrat Anica ile imparatorluk halefi İustinianos arasındaki çekişme etkili olmuştur. Anicia, 524 yılından başlayarak İustinianos'un tahta çıktığı yıl olan 527'de bitmek üzere, Polyeuktos'un kemiklerini Melitene'den (Malatya) Konstantinopolis'e getirterek buraya Aziz Polieuktos kilisesini inşa ettirir.

İmparator İustinianos'un Aya Sofya'yı inşa ettirmesindeki etkenlerden biri de Anica'nınkinden daha göreceklili bir yapıya sahip olmak istemesidir. Aziz Polyeuktos Kilisesi hem yapısal olarak hem de harekete geçirici bir etken olarak Aya Sofya'yı etkilemiştir.

Aziz Polieuktos Kilisesi restitüsyon çizimi

Binbaşı Ali Faik Bey sergiyle anıldı

ÇANAKKALE Geçilmez Destanı'nın dönüm noktası olan Anafartalar Zaferi'nin 105'inci yıl dönümünün, Tarihi Gelibolu Yarımadası'ndaki Conkbayırı'nda törenle kutlanmasının ardından Çanakkale Destanı Tanıtım Merkezinde 'Ben Binbaşı Ali Faik Bey Sergisi'nin açılışı yapıldı.

Ben Binbaşı Ali Faik Bey Sergisi'nin açılış törenine, Kültür ve Turizm Bakan Yardımcısı Ahmet Mişbah Demircan, Çanakkale Valisi İlhami Aktaş, Çanakkale Belediye Başkanı Vekili Süleyman Canpolat, Gelibolu 2'nci Kolordu Komutanı Korgeneral Zekai Aksakallı, Çanakkale Boğaz ve Garnizon Komutanı Vekili Deniz Albay Cem Edip Avcı, Çanakkale Savaşları Gelibolu Tarihi Alan Başkanı İsmail Kaşdemir, Şehit Binbaşı Ali Faik Bey'in torunu Erdal Kabatepe katıldı. Sergi öncesinde, Çanakkale Savaşları Gelibolu Tarihi Alan Başkanı İsmail Kaşdemir ve Şehit Binbaşı Ali Faik Bey'in torunu Erdal Kabatepe konuşma yaptı.

Kültür ve Turizm Bakan Yardımcısı Ahmet Mişbah Demircan, "Vatanı vatan yapan, milleti millet yapan, bayrağı bayrak yapan bu coğrafyada binlerce yıldır varız. Ama bir kez daha burayı vatan yapan, bir kez daha bu topraklara

şanlı bayrağımıza varlığını hissettiren Çanakkale Savaşları'nı anlamadan, ulusal bütünlüğümüzü, toplumsal varlığımızı anlamamız, algılamamız mümkün değil. Dünyada her zaman bir itiş kakış var. Elbette barışı arzu ediyoruz ama vatanımızı da kimseye vermeyeceğimizi anlatmanın ruhunun yaşandığı bu mekanları korumak, yaşamak ve en önemlisi burayı gençlerimize hissettirmek durumundayız" dedi.

'BİZİ BİR ARADA TUTACAK DEĞERİMİZDİR'

Bakan Yardımcısı Demircan, konuşmasını şöyle sürdürdü: "Kültür ve Turizm Bakanlığımız ve elbette Sayın Cumhurbaşkanımız tarafından bu bölgeye verilen kıymet, bu bölgede yapılan yatırımlar, bu bölgenin gelişmesinde, tanınmasında, tanıtılmasında ortaya koyulan gayret çok kıymetli. Bundan sonra burada ve vatanın dört bir tarafında sergilerle bütün evlatlarımıza burayı tanıtmamız lazım. Dünyanın öyle bir coğrafyasındayız ki çevremizde bize pozisyon alan, pusu kuran tehditlerle karşı karşıyayız. İşte güney sınırımıza yaşadığımız sıkıntılar. Her zaman uyanık, Çanakkale Ruh'u'nun içimizde yaşamayı vazife edinmemiz gereken bir coğrafyanın içerisindeyiz. İşte Çanakkale bizi her zaman bir arada tutacak en önemli tarihi değerimizdir" diye konuştu.

Konuşmaların ardından 'Şehit Binbaşı Ali Faik Bey Belgesi' gösterimi yapıldı. Belgeselin ardından Şehit Binbaşı Ali Faik Bey'in kişisel eşyalarının yer aldığı 'Ben Binbaşı Ali Faik Bey Sergisi'nin açılışı yapıldı.

PTT'den özel zarf

PTT AŞ, "33. Alay Komutanı Binbaşı Ali Faik Bey" konulu özel gün zarfını tedavüle çıkardı.

Şirketten yapılan açıklamaya göre, 33. Alay Komutanı Binbaşı Ali Faik Bey konulu özel gün zarfı 5 lira karşılığında "www.filateli.gov.tr" adresinden, filateli cep uygulamasından ve PTT iş yerlerinden satın alınabilecek.

Söz konusu filatelik ürünlerin satışıyla birlikte "Eceabat PTT Merkez Müdürlüğü/Kemalpaşa Mah. Cumhuriyet Cad. No:38 Eceabat/ÇANAKKALE" adresinde de "33. Alay Komutanı Binbaşı Ali Faik Bey 10.08.2020 ÇANAKKALE" ibareli

özel gün zarfına ait özel tarih damgası kullanılmaya başlandı.

Koronavirüs salgını sürecinde toplum sağlığının korunmasına destek olunması, PTT iş yerlerinde yoğunluk yaşanmasının önlenmesi ve müşterilerin filatelik işlemlerini PTT iş yerlerine gelmeden yapabilmeleri amacıyla özel gün zarfını posta damgasıyla talep edenlere bu hizmet de verilebilecek.

Hizmetten yararlanabilmek için ürünün www.filateli.gov.tr adresinden 6 ay içinde satın alınması gerekecek.

Müşterilerin, hazırlanan filatelik ürünler için özel tarih damgası ve posta damgası talepleri, bugün itibarıyla 3 ay içinde PTT AŞ'ye iletildiği takdirde karşılanacak.

İki kitap

KİTAPLARIMI tek bir yayınevinde toplamak istediğim şu günlerde farkına vardım H2O Kitap Yayınevinin.

Farklı bir yayın anlayışları var. Bir yazara bütününü sahip çıkıyorlar. Geçmişini, eski yaptıklarını unutmuyorlar. Eş dost aracılığıyla değil, kitaplarını inceleyerek tanıdım bu yayınevini. Önceliği edebiyat... Yeni ve eski yazarlar yanı yana... Daha önce bu köşede sözünü ettiğim İlhan Tarus'un Kasabanın Ruhunu, bana göre bizde kasabayı başarıyla anlatan çok az sayıda romandan biridir. Yıllar önce tefrika edildiği gazete sayfalarında unutulup gitmişken, kitapçı raflarına çıkması bir yayıncılık olayıdır. Edebiyat severlerin gözünden kaçmamalı. Yakın dönem klasiklerinin yanı sıra yeni yazarlardan da çok güzel romanlar, öyküler okudum bu yayınevinden.

Murat Erşahin'in Mümkünse Sıra Baş Olun Lütfen elimden bırakmadığım güzel bir öykü kitabı. Yazının sinemayı iyi bildiği belli. Deneme, öykü, söyleşi, mizah, aforizmalar... Hepsinin harmanlandığı hoş bir biçimle yazılmış öyküler bittiğinde, yenilerini aradım. İyi kitap böyledir, yenilerini, benzerlerini okuma arzusu uyandırır. Size öykü artık değisti dedirten öyküler... Ama öyküden kopmayan, bir yanıyla hep öykü olduğunu anımsatan metinler. Sait Faik, sanki Adalar'ı bırakmış da Moda'lara gelmiş gibi... Moda sokaklarında, dükkânlarında dolaştırıyor bizi. Başka yazarlara sık sık göndermeler yapılıyor. Filmlere de bol gönderme var. O filmleri önce hayatın içine, sonra öyküye sokmak kolay değil. Çok ustaca yapıyor yazar bunu:

"Süregelir sıkıntı ve alır başını gider arada... Yaz sonları böyledir genelde, yazarları insanı. İki minik gamzeyile beliren mutluluk, yerini oturluk bir hüznü bırakır... Annie Hall'ün romantizmi gibidir yaz akşamlarının özeti. Aşklar, kayıplar ve kaygıların mevsimi Eylül başlarken, yine Woody Allen koşar imdadına. Carlo Di Palma'nın kamerasıyla Eylül'ü duyumsatır bize. Verilip tutulmamış

sözler, aranmamış telefonlar, saklanmamış mektuplar..." (s. 67)

Kesik, kısa cümleleri güzel kullanıyor Murat Erşahin. Ayrıntılar önemlidir öyküde, bu öykülerde ayrıntının da ayrıntısı var çokça. Sokakta, vapurda, durakta her zaman karşılaştığımız, içinden geçtiğimiz, ama dışında kaldığımız, çoğu zaman görmeden geçtiğimiz ayrıntılar:

"Yaşlı kadının hemen yanında oturan genç kızın tırnaklarıyla oynamasını izliyor. Kız, alışkanlık edinmiş, tırnaklarıyla oynamayı. Asabi bir kız. Sonra bir anda salonun kapısı açılıyor. Yanında küçük, şirin bir oğlan çocuğu, elinde kâğıt mendiller genç bir kadın giriyor içeri. Dinleyen dinliyor, dinlemeyen denize bakıyor. Bozukluk arayanlar, mendil kalsın diyenler, kötü kötü bakanlar bile var kadına. Çocuk da o kötü bakarı fark edip kötü kötü bakıyor." (s. 28)

Bu öykülerin kınını isterdim bilseydim musunuz? Mahmut Makal sağ olup da okusaydı keşke. Eş dost toplantılarında Bedri Rahmi'nin "Herifcioğlu Sen Mişel'e koyvermiş sakal" diye başlayan şirinin okunmasından çok hoşlanırdı Makal. Yarın yamalak, eksik okunmuşsa, Paris'te yaşanmış o olayın öyküsünü de anlatıktan sonra bir de kendisi okurdu. Biçimleri benzemese de Mahmut Makal adının geçtiği şiire gönderme yapılan bu öyküler çok severdi.

★★★

Aynı yayınevinden size önereceğim ikinci kitap N. Cemal'in Köz adlı romanı. Sinema gibi vurucu bir olayla başlıyor Köz. Halâ belleklerde olan Zonguldaklı maden işçilerinin yürüyüşü konu ediliyor. O günlerde gazetelerden okuduğumuz büyük yürüyüşü içerdin gösteriyor. İçerde olup bitenleri öğreniyorsunuz. Kahramanlar 12 Eylül'ün hissinde uğramış işkencelerden geçmiş militanlardır. İşkenceciler "konuşana!" bile demiyorlar. İşkencenin de aynı bir dili var. O dille yazılmış acıklı sahneler... En iğrence de kurbanların otomobil tekerine çılçılak yerleştirilmeleri. Hiçleştirme seansları... Kadın tüccarlarının eline düşmüş Ayfer ile Ahmet'in aşkı, ilgiyle okutuyor romanı. Efrahlı Usta'nın bilgece öğütleri, hiç öğüt sevmeyenlerin bile hoşuna gidecektir.

Geçtiğimiz günlerde bu iki kitabı seversen okudum.

Refah Sınır Kapısı 3 günlüğüne açılıyor

İSRAİL ablukası altındaki Gazze'nin dünyaya açılan tek kapısı durumundaki Refah Sınır Kapısı'nın "istisnai durumlar" için üç günlüğüne çift yönlü açılacağı belirtildi.

Filistin'in Kahire Büyükelçiliğinden yapılan yazılı açıklamaya göre, Refah Sınır Kapısı, bugünden itibaren Mısır'da mahsur kalanların dönüşü, Filistinli yolcuların çıkışı için 3 günlüğüne çift yönlü olarak açılacak.

Gazze ile Mısır arasındaki Refah Sınır Kapısı, mart ayında yeni tip koronavirüs (Kovid-19) salgınına yönelik önlemler kapsamında çift yönlü geçişlere kapatılmıştı. Yurt dışında mahsur kalan Filistinlilerin dönüşü için mart ayından bu yana tek taraflı olarak birkaç kez açılan sınır kapısı, ilk kez çift yönlü olarak açılacak.

Gazze Şeridi'ne giriş çıkışların yapıldığı 7 sınır kapısından Mısır'ın kontrolündeki Refah hariç 6'sı İsrail'in kontrolünde bulunuyor.

HAMAS KAZANINCA KAPATMIŞLARDI

Bu 6 kapıdan ticari amaçla kullanılan 4'ü Hamas'ın seçimleri kazanarak görevi devralmasının ardından Haziran 2007'de İsrail tarafından kapatılmıştı. Diğer iki kapıdan Beyt Hanun yabancı pasaport taşıyanlar, hasta ve iş insanlarının Batı Şeria'ya geçişi; Kerm Ebu Salim ise bazı ticari ürünlerin geçişi için kullanılıyor. Kerm Ebu Salim ve Beyt Hanun çeşitli gerekçelerle sık sık kapatılıyor.

Mısır yönetimi de 2013'ten beri Refah Sınır Kapısı'nı neredeyse tamamen kapalı tutuyor.

Kerküklü Araplar: Güvenliği Merkezi hükümet sağlasın

İRAK'ın Kerkük kentindeki Birleşik Arap Cephesi Başkan Yardımcısı Nadim eş-Şimmeri, kentin güvenliğini Irak merkezi hükümete bağlı güçlerin sağlamasını, onların dışında hiçbir gücün etkisinin olmamasını istediklerini belirtti.

Bazı Kürt siyasi partilerinin terör örgütü İŞİD'in saldırılarını gerekçe göstererek Irak Kürt Bölgesel Yönetimine (IKBY) bağlı Peşmerge'nin yeniden kentte görevlendirilmesi girişiminin kabul edilmez olduğunu aktaran Nadim eş-Şimmeri, Başbakan Mustafa el-Kazimi'nin, Kerkük'teki tüm taraflara kulak vermesi gerektiğini kaydetti.

Peşmerge'nin geri dönüşünün kentteki sosyal ve toplumsal istikrara zarar vereceğine dikkati çeken Şimmeri, kentte görev yapan federal polis, ordu gücü ve polis teşkilatının yeterli olduğunu ifade etti.

Peşmerge güçleri, terör örgütü İŞİD'in Haziran 2014'te ilerleyişi karşısında Irak ordusunun çekilmesinin ardından Kerkük ve çevresinde 3 yıldan uzun süre kontrolü elinde tutmuştu.

Bağdat merkezi yönetimine bağlı güçler, 16 Ekim 2017'de kente girerek, KYB ve KDP'ye bağlı Peşmerge güçlerinin hakimiyetini son vermişti. Bağdat yönetimi, kentteki petrol kuyularında da kontrolü sağlamıştı.

Yarım milyon yabancı işçi sınır dışı edilecek

KUVEYT hükümeti, işgücü piyasasındaki dengesizliklerin ve demografik yapı üzerindeki etkilerinin giderilmesi için yarım milyondan fazla yabancı işçinin sınır dışı edilmesi yönünde bir planları olduğunu açıkladı.

Kuvayt Ekonomi Bakanı Meryem el-Akil, yarım milyondan fazla yabancı işçinin sınır dışı edilmesinin planlandığına işaret ederek, kısa vadeli çözüm olarak ülkede ikamet eden 360 bin yabancı işçinin sınır dışı edilmesinin planlandığını dile getirdi. Bunlar içinde 120 bin kişinin yasadışı, 150 bin işçinin 60 yaş üstü ya da kronik hasta, 90 bin kişinin ise eğitimsiz ve vasıfsız işçilerden oluştuğunu kaydetti.

Akil, orta ve uzun ölçekli çözüm çerçevesinde özel ve kamuda teknolojik hizmetleri verebilecek bir görevlendirmeye gideceğini, dijital bir dönüşüm planlandığını söyledi.

Belarus'ta 'renkli devrim' denemeleri

HÜSEYİN ERMAN SÜLÜK

VATAN PARTİSİ ULUSLARARASI İLİŞKİLER BÜROSU BAŞKAN YARDIMCISI

SON günlerde Batı basını sıkça Belarus'taki seçim dönemiyle ilgili haberler yayınlıyor.

9 Ağustos 2020 tarihinde Devlet Başkanlığı seçimi tamamlandı. Aleksandr Lukaşenko seçimde oyların yüzde 80'ini alıp altıncı kez Belarus Cumhuriyeti'nin Devlet Başkanı olarak seçildi. Alınan bilgilere göre oyların açıklanmasından sonra başkent Minsk'te ve diğer şehirlerde protestolar başladı. Bütün eski Sovyet ülkelerinde tartışmalar başladı: yeni bir "renkli devrim" mi kapıda?

Aleksandr Lukaşenko iktidara 1994 yılında geldi ve bugüne kadar Belarus'un ilk ve tek Devlet Başkanı olarak görevini sürdürdü. Putin'den daha önce ülkesini doksanlı yılların yıkımından kurtarabilmişti. Doksanlı yıllarda, onun başkanlığında Belarus, Sovyetler Birliği'ni oluşturan diğer eski ülkelerden farklı olarak, Sovyetler Birliği'nin pozitif mirasını korumaya yöneldi. Nitekim bu mirası korumaya yönelik adımlar, bugün 90 tondan fazla yükü taşıma kapasitesine sahip damperli maden kamyon pazarının yüzde 27,3'ü sağlayan Belaz fabrikasını ayakta tuttu. Aynı şey Minsk Traktör Fabrikası, Minsk Otomobil Fabrikası ve diğer Sovyet döneminde yapılan fabrikalar içinde geçerli.

Oligarşiye ve mafyaya yaptığı baskılar Lukaşenko'nun reytingini o kadar yüksekte tuttu ki, 1998-99 yıllarında, Rusya ve Belarus arasında Birleşik Devletin (Rusçası: Soyuznoye Gosudarstvo) kurulması durumunda, Lukaşenko'nun Boris Yeltsin'i seçimlerde yeneceği neredeyse kesindi. Çünkü Rus halkı da kendileri için kardeş olan Belarus'taki siyasi ve ekonomik faaliyetleri benimsiyordu. Nitekim Birleşik Devlet o dönem oluşmadı ve bu konu rafa kaldırdı.

MUHALEFET BATI DESTEKLIYDI

O dönemden bugüne kadar Lukaşenko'ya karşı çıkan tüm muhalefet Batı destekliydi. Orada da renkli devrim denemeleri oldu. Fakat Ukrayna ve Gürcistan'a nazaran, Belarus'taki yönetimin işsizliğe ve organize suç örgütlerine karşı elde ettiği başarılar, halkın mevcut iktidara güvenini

artırdı. Batı yanlısı gruplar halkta bir dayanak bulamadı.

Lukaşenko döneminde Belarus Gümrük Birliği'nin kurucusu ve üyesi oldu (üyeleri: Rusya, Belarus, Kazakistan, Kırgızistan, Ermenistan). Aynı zamanda Kolektif Güvenlik Antlaşması Örgütü'nün kurucusu ve üyesi de oldu (Rusya, Belarus, Kazakistan, Kırgızistan, Tacikistan ve Ermenistan). Yani hem ekonomide, hem de güvenlik mevzularında Lukaşenko Avrasyacı bir çizgi izlemektedir. Sovyetler Birliği döneminde tüm Doğu Avrupa'yı kontrol altında tutan Moskova'nın şu an Avrupa'daki tam anlamıyla tek müttefiki Belarus.

BAĞIMSIZ HAREKET EDEBİLİYOR

Ancak şunu dikkatinize sunmak isterim. Rusya ile ilişkilerinde Belarus, Amerika'ya yakın Doğu Avrupa ülkelerinden çok daha bağımsız hareket edebiliyor. 2016 yılında Lukaşenko, Rusya ile uçak krizini yaşayan Türkiye'yi, Rusya'nın o dönem yaptığı ekonomik ve siyasi misillemelerine rağmen ziyaret edebildi ve iki ülke arasında ilişkilerin normalleşmesi için girişimlerde bulundu. Rusya'daki hakim sınıfın, Belarus için gaz ve petrol fiyatlarını yükseltme girişiminde, bu fiyatlar üzerindeki pazarlıkta elini güçlendirmek için ABD Ulusal Güvenlik Danışmanı John Bolton ve ardından ABD Dışişleri Bakanı Mike Pompeo'yu başkent Minsk'te ağırlayabildi. Bu hamleler onu Rusya'nın müttefiki olmaktan çıkarmadı. Ama bağımsız hareket etme imkânını tüm dünyaya gösterdi. Ukrayna, Litvanya, Letonya ve Estonya ABD'ye karşı bu kadar rahat hareket edebileceklerini düşünmüyorum. Nitekim Biden'ın talimatıyla Ukrayna'da baş savcı bile görevinden alınıyor...

ÜLKEDEKİ TEK AVRASYACI GÜÇ

Belarus ihracatının yüzde 50'ini Rusya'ya yapıyor, ithalatın yüzde 55'ini Rusya'dan sağlıyor. Bu durumda Belarus'taki muhalefet, sürekli Rusya'ya ağır ithamlarda bulunup Belarus halkının desteğini alamayacağını nihayetinde anladı. Bu sene gerçekleşen seçimlerde muhalefet liderlerini yeniledi ve Rusya'ya karşı söylemlerden çekindi. Ancak bu tür hamleler yeni değil. Ermenistan'da Batı destekli Paşinyan da protestolar esnasında ve daha sonra iktidara geldikten sonra "biz Rusya karşıtı değiliz, Ermenistan'daki iç sorunlarımızı çözüyo-

Hem ekonomide hem de güvenlikte Lukaşenko Avrasyacı bir çizgi izlemektedir. Seçimleri yeniden kazanan Lukaşenko'yu ilk tebrik eden liderlerin Xi Jinping ve Putin olması tesadüf değil. Batı ise Belarus'taki sokak hareketlerine destek veriyor

Arkasında onlar var: Polonya, İngiltere ve Çekya

BELARUS Cumhurbaşkanı Lukaşenko, gece yarısı kendisinin seçimleri kazanmasına karşı yapılan izinsiz gösterilerde protestocuların Polonya, İngiltere ve Çekya'dan yönetildiğini söyledi.

Belarus'un seçim tarihinde rekor düzeyde katılım yaşandığını belirten Lukaşenko, buna karşın seçimlerdeki bayram havasının yurt dışından müdahale ile bozulmaya çalışıldığını ifade etti.

Önceki geceki protesto gösterilerinde bu odakları daha açık şekilde gördüklerini savunan Lukaşenko, "Yurt dışından gelen te-

lefon aramalarını kaydettik. Polonya, İngiltere ve Çekya'dan aramalar yapıldı ve bizimkileri (protestocuları) yönettiler. Özur diliyorum ama koyunları yönettiler. Onlar ne yaptıklarını ve yönetilmeye başladıklarını bilmiyorlar" dedi.

Bir önceki gün yurt dışından ülkeye giriş yapmak isteyen pek çok kimsenin güvenlik gerekçesiyle geri çevrildiğini hatırlatan Lukaşenko, protesto gösterilerine Ukrayna ve Rusya'dan da gelenler olduğunu, 200-300 kişilik bir grubun ülkenin güneyine geldiğini söyledi.

ruz" diyordu. Ancak şu an Azerbaycan Cumhurbaşkanı Aliyev'in de verdiği bilgilere göre, Ermenistan'ın mevcut yönetimi Soros fonlarının eski çalışanlarından oluşuyor ve bu fonlardan destek alıyor.

Belarus basınında yapılan son açıklamalara göre protestocuların Polonya ve Çek Cumhuriyetinden talimat aldıkları kaydedildi. Rusya'ya karşı söylemlerden kaçınmalarına rağmen bu muhalefetin gerçek yüzünü ortaya çıkarıyor. Rus ve Belarus vatanseverleri bu durumun farkında ve Devlet Başkanı Lukaşenko yönetiminin Belarus'taki tek Avrasyacı güç olduğunu be-

lirtiyorlar.

Protestolar şu an kontrol altına alındı. Protestolar esnasında can kaybı yaşanmadı. Belarus'ta renkli devrim bastırılıyor. Tabi Batı'nın tavrını izlemeye devam etmeliyiz. Protestoların tekrar şiddetlenmesi için desteklerini artırabilirler. Önümüzdeki günlerde gelişmeleri takip edeceğiz.

Şimdilik şunu belirtmek isteriz. Devlet Başkanı Lukaşenko'yu seçimleri kazanmasıyla tebrik eden ilk devlet yöneticileri: Çin Halk Cumhuriyeti Devlet Başkanı Xi Jinping ve Rusya Federasyonu Devlet Başkanı Vladimir Putin.

Lübnan'da hükümet istifa etti

DIŞ HABERLER SERVİSİ

160 kişinin hayatını kaybettiği, 6 bin kişinin yaralandığı Beyrut Limanı'ndaki patlama Lübnan'ı çalkalamaya devam ediyor.

Lübnan medyası dün Hükümet Sarayı'nda patlama ile ilgili toplanan Bakanlar Kurulu toplantısının sona erdiğini ve Hassan Diyah hükümetinin istifa kararını aldığını aktardı.

Yerel medya ayrıca, Beyrut patlaması dosyasının, istifa öncesinde Yargı Meclisine sevk edildiğini kaydetti. Talebin daha önce Adalet Bakanı'ndan geldiği belirtildi.

Hükümetin istifa edeceğinin açıklanmasından önce kabinde 4 bakan istifa etmişti.

En son Maliye Bakanı Vezni dün toplanan Bakanlar Kurulu'nda Başbakan Hassan Diyah'a istifasını sunmuştu.

Maliye Bakanı Vezni, Enformasyon Bakanı Menal Abdussamed, Çevre Bakanı Damianos Kattar ve Adalet Bakanı Mari Kloud Necm'den sonra Başbakan Diyah'a istifasını sunan dördüncü bakan olmuştu.

Göçmen Bakanı Gada Şureym ile Ha-

berleşme Bakanı Talal Havvat, Beyrut Limanı'ndaki patlama nedeniyle Diyah hükümetinin istifa etmeyi planladığı yönünde açıklamalarda bulunmuştu.

Beyrut'ta deprem etkisi yaratan şiddetli patlamaya tepki olarak bakanların dışında 6 milletvekili de istifa etmişti.

Bakan istifaları sonrasında Lübnan medyası, Başbakan Hassan Diyah'ın Cumhurbaşkanı Mişel Aun'a istifa planını iletildiğini öne sürmüştü.

MACRON SİYASİ DEĞİŞİKLİK İSTEDİ

Öte yandan Lübnan medyasında, Fransa Cumhurbaşkanı Emmanuel Macron'un Beyrut'ta Lübnan Cumhurbaşkanı Mişel Aun ile görüşmesinde ülkeye reformların gerçekleştirilmesini ve "siyasi değişiklik" yapılması durumunda yaptırım uygulama tehdidinde bulunduğu iddia edildi.

Patlama sonrası Beyrut'u ziyaret eden Macron protestolarla karşılanmış ve 'biz meydana boş bırakırsak başkaları doldurur' tarzında bir açıklama yapmıştı.

Macron, Lübnanlının yetkililere "yeni bir si-

yasi paktı" sunacağını ve 1 Eylül'de geri gelerek paktın uygulanıp uygulanmadığına bakacağını söylemişti.

Macron'un müdahaleci açıklamaları Lübnan'da büyük tepki toplamıştı.

BEYRUT LIMANI'NDAKİ PATLAMA

Beyrut Limanı'nda 4 Ağustos'ta patlayıcı maddelerin bulunduğu 12 numaralı depoda önce yangın çıkmış ardından tüm kenti sarıyan çok güçlü patlama meydana gelmişti. Pat-

lamada, 160 kişinin hayatını kaybettiği, yaklaşık 6 bin kişinin yaralandığı açıklanmıştı. Lübnan Cumhurbaşkanı Mişel Aun, patlamaya 6 yıldır Beyrut Limanı'ndaki bir depoda tutulan 2 bin 750 ton amonyum nitrat maddesinin yol açtığını söylemişti.

Bu açıklamanın ardından sosyal medyanın yanı sıra Lübnan ve dünya basınında birçok soru ve ihmal iddiaları gündeme gelmişti.

Patlama özelliği olan 2 bin 750 tonluk amonyum nitratın neden 6 yıldır limanda tutulduğu sorgulanıyor.

Çin ve Rusya Uluslararası Finans Birliği mi kuruyor?

SERHAT LATİFOĞLU

KORONAVİRÜS salgını ile başlayan ve dünya ekonomisini sarsan büyük çalkantılar dünya ülkelerinin yerel para birimlerini koruma konusunda daha aktif olmalarını zorunlu kıldı. ABD doları başta euro olmak üzere güçlü para birimlerine karşı değer kaybederken ulusal paraların korunması yönünde arayışlar ve eğilimler artmaya başladı. Bu anlamda çok sayıda ülke swap anlaşmaları ile hem ulusal para birimlerinde dalgalanmayı bastırma ve kısa vadeli yabancı para ihtiyaçlarını karşılamaya çalıştılar hem de dış ticaret işlemlerinde yerel para kullanımını artırma çabası içine girdiler. IMF'ye bağımlı bir çizgide ilerleyen ülkeler ise doğrudan IMF'nin kapısını çalmayı tercih ederek ne yazık ki içine girdikleri batağa daha da derin olarak saplandılar.

Yerel para birimleri ile ticaret konusunda belki de en çarpıcı ve umut verici adım, salgından yıllar önce 2015 yılında Çin ve Rusya'dan gelmişti. Çin ve Rusya daha sonraki yıllarda bir anlamda 'finansal ittifak' olarak da adlandırılacak çok önemli bir anlaşma yapmıştı.

2015 yılında Çin-Rusya dış ticaret hacminin yüzde 90'ı ABD doları ile yapılmaktaydı. Ancak bugün söz konusu anlaşmanın meyvelerinin toplanmaya başladığını görüyoruz. 2020 yılının ilk çeyreğinde Çin-Rusya dış ticaret hacminde ABD dolarının payı yüzde 50'nin altına düştü. Bunun yanı sıra euronun payı rekor seviye olan yüzde 30'a yerel para birimlerinin payı ise yüzde 24'e yükseldi. (https://asia.nikkei.com/Politics/International-relations/China-and-Rus-

sia-ditch-dollar-in-move-toward-financial-alliance)

2007 sonu itibariyle 39,58 milyar dolar olan Çin-Rusya ticaret hacmi, 12 yıl içinde yaklaşık 3 misli artarak 110,92 milyar dolara ulaştı. (https://www.statista.com/statistics/1003171/russia-value-of-trade-in-gods-with-china/)

Çin-Rusya ticaret hacminin bu oranda artması ilk etapta ticari ortaklığın güçlenmesini akla getirir de iki ülke arasındaki işbirliğinin finansal alanda da derinleştiği görüldü. Doğu Asya Araştırmaları Enstitüsü Başkanı Alexey Maslov bu gelişmeye işaret ederken geline mevcut aşamada dedolarizasyonun (ABD dolarının ülke ekonomisinde kullanımının azaltılması) dönüm noktasına ulaştığını belirtiyor. Maslov bu gelişmenin artık fiili bir ittifaka yöneldiğini de ekliyor. Ayrıca herkes bu ittifakın askeri veya ticari olmasını beklerken finansal bir ittifakın doğduğunun altını çiziyor.

DEDOLARİZASYON POLİTİKASI

Dedolarizasyon politikası 2014 yılından beri karşılıklı dayanışma ve ticari işbirliğini artıran Çin ve Rusya için öncelikli bir konumda bulunuyor. Kırım'ın Rusya Federasyonu'na katılmasından sonra Avrupa Birliği'nin (AB) baskılarına ve ABD'nin yaptırımlarına karşı geliştirilen bu politika başarı ile devam ettiriliyor.

Rusya'ya uygulanan yaptırımlar, SWIFT sistemini kullanan Çin gibi ülkelerin alternatif para transfer sistemlerini kullanma arayışlarını hızlandırdı. Özellikle de Trump'ın yüzlerce milyar dolarlık Çin ticari mallarına uyguladığı yeni tarifeler Çin'in de Rus-

ya'ya benzer yaptırımlarla karşılaşabileceği endişelerini artırdı. Doğu Çin Normal Üniversitesi'ne bağlı Rusya Çalışmaları Merkezi araştırma görevlisi Zhang Xin benzer endişeyi paylaşıyor, ABD tarafından Çin'in SWIFT sisteminden atılabileceği ihtimalini hatırlatıyor. (https://asia.nikkei.com/Politics/International-relations/China-and-Russia-ditch-dollar-in-move-toward-financial-alliance)

2014 yılında Çin ve Rusya 3 yıl süreli 24,5 milyar dolar büyüklüğünde bir swap anlaşması imzaladı. 2017 yılında 3 yıl süre ile uzatılan bu anlaşma döviz piyasalarından para bulmaya gerek kalmadan iki ülkenin birbirlerinin para birimlerine erişimini sağlamış oldu.

2019 yılında Çin Halk Cumhuriyeti Başkanı Xi Jinping'in Moskova ziyaretinde Çin-Rusya takas anlaşmasının imzalanması başka bir kilometre taşı olarak nitelendirilebilir. Bu anlaşma ile iki ülke takaslarında ABD doları yerine yerel para birimlerini kullanılması ve SWIFT sistemine alternatif olarak yuan ve rublenin kullanılabilmesi anlaşmaya bağlandı. Önümüzdeki yıllarda Rusya'nın geliştirdiği SPFS ile Çin'in geliştirdiği ve yaygın olarak kullanmaya başladığı CIPS'in ortaklığı hatta birleşmesi bile gündeme gelebilir.

Takas anlaşması ile birlikte Rusya Merkez Bankası dolar rezervlerini azaltarak yuan rezervlerini artırmaya başladı. 2019 yılı itibariyle dolar rezervlerinin yarısını (101 milyar dolar) satarken yuan rezervlerini yüzde 5'ten yüzde 15'e yükseltti. Rusya Merkez Bankası'nın elinde tuttuğu yuan rezervleri dünyada bulunan yuan rezervlerinin dört-

AB'nin baskılarına ve ABD'nin yaptırımlarına karşı geliştirilen 'dedolarizasyon politikası' 2014 yılından beri karşılıklı dayanışma ve ticari işbirliğini artıran Çin ve Rusya için öncelikli bir konumda. Çin-Rusya dış ticaret modeli Türkiye için de güçlü bir örnek oluşturmaktadır

te birini oluşturuyor. Bu oran bize Rusya'nın stratejik bir kararlar uzun vadeli bir pozisyon aldığını gösteriyor.

Bunun yanı sıra Rusya Varlık Fonu yılbaşında yuan ve Çin devlet tahvillerine yatırımlarını artırma kararı aldı.

Harvard Üniversitesi ekonomisti Jeffrey Frankel doların egemenliğinin hala devam ettiğini, ancak ABD'nin uyguladığı saldırgan politikalar ve rastgele yaptırımların dolara alternatif arayışlarını daha güçlendireceğini ifade ediyor. Yaptırımların kısa vadede etkili gibi görünse de geliştirilen alternatifler nedeniyle uzun vadede ters tepeceğini söylüyor. (https://asia.nikkei.com/Politics/International-relations/China-and-Russia-ditch-dollar-in-move-toward-financial-alliance)

TÜRKİYE İÇİN ÇIKARILACAK DERSLER

2018 yılında Türkiye'nin ithalatının yüzde 61'i dolar bazında, yüzde 33'ü euro bazında, yüzde 4,8'i ise TL bazında gerçekleşmiş bulunuyor. Bu olumsuz tablo aşağı yukarı 2013 yılından beri aynı kalmış. 2018 yılında dolar ve euro bazında toplam ithalat 216 bin 499 milyar dolar olmuş. Benzer tablonun aşağı yukarı 2019'da devam ettiğini görüyoruz ve bu durumun dolarizasyonda etkili olduğu ve ülkemizin döviz rezervlerini doğrudan veya dolaylı olarak zorladığı aşikar. (https://ticaret.gov.tr/istatistikler/dis-ticaret-istatistikleri)

2018 sonu itibariyle Türkiye'nin toplam ithalatı içinde Rusya'nın payı yüzde 9,86 oranı ile 22 milyar dolar, Çin'in payı yüzde 9,29 oranı ile 20,7 milyar dolar, Almanya'nın payı yüzde 9,15 oranı ile 20,4 milyar dolar,

ABD'nin payı ise yüzde 5,55 oranı ile 12,4 milyar dolar olmuş.

Bu tabloya baktığımızda toplam ithalat içinde sadece yüzde 5,55 oranında bulunan bir ülkenin (ABD) para biriminin toplam ithalat içinde yüzde 61'e yakın bir oranda kullanılması çok çarpıcı ve dolarizasyonu destekleyen temel etkenlerden birisi.

İhracat tarafına gelince, 2018 yılı toplam ihracatı içinde yüzde 43 ile ABD doları (76.204 milyar dolar), yüzde 49,2 ile euro (87.138 milyar dolar) toplamda 163 bin 342 milyar dolar döviz girdisi sağlanmış. (https://ticaret.gov.tr/istatistikler/dis-ticaret-istatistikleri)

İhracat-ithalat rakamını ABD doları bazında netleştirdiğimiz zaman 2018 yılında dış ticaret 64 bin 46 milyar dolar açık vermiş (döviz bızlı işlemler içinde ABD dolarının payı açısından). Bu rakam bize her yıl yüksek seyreden dolar talebinin sebebini açık bir biçimde gösteriyor.

Toplam ticaret hacmi açısından baktığımız zaman Rusya 25,4 milyar dolar ve Çin 23,6 milyar dolar ile önemli iki ticari ortakımız konumunda bulunuyor (2018 yılı).

Hatırlanacağı üzere 2018 yılında Rusya ve İran ile yerel para birimleri ile dış ticaret yapılması için anlaşma yapılmıştı. Ancak bu ülkelerle 2018 yılında yapılan yerel para ile dış ticaret anlaşmasının henüz istenen seviyede olmadığı anlaşılıyor.

Çin ile benzer anlaşma 2020 yılının haziran ayında yapılmış ve etkisi önümüzdeki yıllarda hissedilecektir.

Yerel para birimleri ile ticaret yapılar yapılmayacağı konusu Türkiye'de son 5 yıl boyunca sık sık tartışıldı. Özellikle IMF ve Atlantik çizgisindeki iktisatçılar sürekli olumsuz görüşler bildirdiler hatta ekonomi ajansları zaman zaman kara propaganda yaptılar. Fakat Çin-Rusya ikili ticaret anlaşması bu tezleri ve kara propagandayı somut olarak çürütmüş oldu. Bu durumda Çin-Rusya dış ticaret modeli Türkiye için güçlü bir örnek oluşturmaktadır. Bu yönde alınacak yeni önlemler Türkiye'nin ticaret hacmini artırmakla beraber Türk Lirası'nı da destekleyecektir.

TÜRKİYE İÇİN ÖNLEMLER

Sonuç olarak dolarizasyonun dış ticaret bağlamında azaltılmasına dönük aşağıdaki adımların atılması çok önem taşıyor;

Çin ve Rusya ile yerel para birimleri ile ticaretin güçlendirilmesi için yaptığımız anlaşmaların uygulanmasında yaşanan aksaklıklar tespit edilmeli ve gerekiyorsa yeni adımlar atılmalı,

ABD doları kullanılan diğer ticari işlemlerin de benzer anlaşmalarla yerel paralarla yapılması sağlanmalı,

Başta Rusya olmak üzere mümkünse tüm dış ticaret ortaklarımızla swap anlaşmaları imzalanmalı. Çin ile geçtiğimiz aylarda yapılan swap anlaşmasının miktarı büyütülmeli (10 milyar dolar) ve vadesi uzatılmalı,

SWIFT'e alternatif ödeme sistemleri için hazırlık yapılmalı. Rusya ile SPFS için imzaladığımız anlaşmanın uygulamasının yaygınlaştırılması desteklenmeli ve Çin-Rusya ortak takas çalışmalarına dahil olunmalı.

'ABD'deki Dörtlü Çete Pekin ile ilişkileri baltalıyor'

ORÇUN GÖKTÜRK / PEKİN

YALE Üniversitesi'nden ünlü ekonomist Prof. Stephen Roach, geçen hafta China Daily'e verdiği röportajda Amerika'nın Çin politikası ile ilgili dikkat çekici açıklamalarda bulundu. Geçmiş dönemde Morgan Stanley'in Asya direktörlüğünü de yapan Prof. Roach, ABD Dışişleri Bakanı Mike Pompeo, Ulusal Güvenlik Danışmanı Robert O'Brien, FBI Direktörü Christopher Wray ve Başsavcı William Barr'ın oluşturduğu grubu "Dörtlü Çete" olarak adlandırarak, Çin karşıtı faaliyetlerin ABD'deki odağını oluşturduklarını belirtiyor.

"Çin-ABD ilişkileri belki de en kırılgan dönemini yaşıyor. Bu dört kişilik kendine güvenen, benim 'Dörtlü Çete' dediğim heyetin bütün argümanları aldatıcıdır. Siyasetlerinin esası Çin hakkında komplo teorilerine dayanıyor ve gerçeklikten yoksun. ABD-Çin ekonomik ve siyasi ilişkileri dünya barışı ve geleceği için oldukça önemli sahip. Bu dörtlü çetenin dizayn ettiği politika ise çatışma riskini yükseltiyor" diyen Roach şöyle devam ediyor: "50 yıl önce Sovyetlerle olan duruma benziyor bu. Daha önce oradaydık ve çok tehlikeli bu."

GÖRÜŞMELER 15 AĞUSTOS'TA YENİDEN BAŞLIYOR

Wall Street Journal'ın belirttiğine göre 15

Ağustos'ta Çin ve ABD, üst düzey ticaret görüşmelerine tekrar başlayacak. Prof. Roach'a göre görüşmelerin tekrar başlaması iki ülke ilişkileri açısından bir olumluluğa işaret etse de hala aşılması gereken birçok engel var: "Houston ve Chengdu'daki konsoloslukların kapatılması iki ülkedeki gazetecilerin kovulması, ABD'de okuyan Çinli öğrencilerin vizelerine yönelik kısıtlamalar, Huawei ya da TikTok gibi Çin'in dünyaca ünlü şirketlerine yönelik müdahaleler... Bunlar hep ABD'deki Dörtlü Çete'nin operasyonları bağlamında değerlendirilmeli. Kaldı ki ABD'li politikacılar gerek Huawei'e gerek TikTok'a yöneltilen suçlamaların altını dolduramıyor. ABD ulusal güvenlik politikası, iddiaları desteklemeyen kanıtsız söylemlere kurban ediliyor. WeChat, TikTok ya da Huawei gibi şirketler Çin'in büyük başarısı olması yanında rekabetçi piyasa koşulları açısından bakılırsa ABD için de fırsatlar sunuyor. Dünyada inovasyonun ilerletmek için rekabetçi yolların bulunmasını ne zaman var? Bu dünyadaki tüm ülkeler için geçerli, sadece ABD ya da Çin için değil."

Prof. Yale, röportajın sonunda ABD-Çin ilişkilerindeki güncel atmosferden büyük kaygı duyduğunu ama gelecekte asla umudunu kesmediğini ve iki ülke ilişkilerinin değişeceğini düşündüğünü belirtiyor.

Kamu kısıtlamalarına 8,5 ay daha devam

ALMAN ekonomisinde, yeni tip koronavirüs salgını nedeniyle kamudaki kısıtlamaların 8,5 ay daha sürmesinin beklendiği bildirildi.

Merkezi Münih'te bulunan Ekonomi Araştırma Enstitüsü'nün (Ifo) temmuz ayında yaptığı ankete göre, firmalarda Kovid-19 nedeniyle kamu hayatında 8,5 ay daha kısıtlamaların devam edeceği beklentisinin hakim olduğu ortaya çıktı.

Ankete göre hizmet sektörü 8,9 ay, inşaat sektörü 8,2 ay ve sanayi sektörü 7,8 ay kısıtlama bekliyor. Eğlence sektöründeki şirketlerin beklentisi ise 13 ay oldu.

Kısıtlamaların en az süreceği sektör ise ortalama 6,4 ay ile içecek üreticileri olarak belirlendi.

Geçen hafta ülkedeki koronavirüs rakamlarında 1000 vaka eşiği yeniden aşıldı. Alman hükümetinin pandemiyle mücadeledeki bilimsel kuruluşu Robert Koch Enstitüsü, 24 saatte 1045 yeni vakanın kayda geçtiğini açıkladı.

Bu sınır, en son 7 Mayıs'ta aşılmıştı. O zamandan bu yana yeni enfeksiyon rakamlarında düşüş kaydediliyordu.

SINIFLARDA MASKE ZORUNLULUĞU TARTIŞILIYOR

Diğer yandan DW'nin habere göre, Almanya'nın Schleswig-Holstein, Brandenburg ve Berlin eyaletlerinde okullar bugün açılırken, yetkililer sınıflar-

da ders sırasında maske takma zorunluluğu olup olmaması gerektiğini tartışıyor.

Alman Öğretmenler Birliği Başkanı Heinz-Peter Meidinger de sınıflarda maske takma zorunluluğu getirilmesinin şart olduğunu söyledi. Passauer Neue Presse gazetesine konuşan Meidinger "Tam bir ders faaliyetinden yana olanlar maske zorunluluğundan yan çizemez" diye konuştu.

Maske zorunluluğunun ne öğrencilerin ne de öğretmenlerin hoşuna gittiğini belirten Meidinger "Ama bu, ikinci bir enfeksiyon dalgasına engel olmak için bulunmamız gereken bir fedakarlıktır" dedi. Meidinger süpermarketlerde, otobüslerde, trenlerde, restoranlarda

ve toplu etkinliklerde maske zorunluluğu konurken sınıflarda bu zorunluluğun bulunmamasının "anlaşılmaz" olduğunu söyledi.

MESAFE SAĞLANAMAYAN YERLERDE ŞART OLMALI

Kuzey Ren-Vestfalya Eyalet Başbakanı Armin Laschet de ders sırasında maske takma zorunluluğunun mantıklı olduğunu söyledi. ZDF'e bir açıklamaya yapan Hristiyan Demokrat Birlik (CDU) partili siyasetçi "Mesafenin sağlanamayacağı her yerde işin başında dikkatli olmalıyız" diye konuştu. Kuzey Ren-Vestfalya eyaletinde sınıflarda yaşa büyük öğrencilere maske zorunluluğu bulunuyor.

KARA KARTALIN RAKİBİ PAOK OLDU

Beşiktaş'a Devler Ligi yakışır!

UEFA Şampiyonlar Ligi'ne katılmak için tek maç üzerinden üç eleme oynayacak olan Beşiktaş, 2'nci eleme turunda Yunan ekibi PAOK ile eşleşti. Siyah-beyazlı temsilcimiz ilk adımı atmak için 25 ya da 26 Ağustos'ta sahaya çıkacak

2020-2021 sezonunda ülkemizi Devler Ligi'nde temsil etmek isteyen Beşiktaş'ın UEFA Şampiyonlar Ligi 2'nci eleme turundaki rakibi belli oldu. İsviçre'nin Nyon kentindeki UEFA Genel Merkezi'nde gerçekleştirilen kura çekimi sonucu, muhtemel 2'nci eleme turu eşleşmeleri belirlendi. Turunvaya 2'nci eleme turundan başlayacak Beşiktaş'ın rakibi Yunan kulübü PAOK oldu.

Beşiktaş'ın Şampiyonlar Ligi gruplarına katılabilmesi için 2'nci ve 3'üncü eleme turlarının ardından play-off turunda da rakibini yenmesi gerekiyor.

SEYİRCİSİZ VE TEK MAÇ

Şampiyonlar Ligi 2'nci eleme turu eşleşmeleri, yeni tip koronavirüs (Kovid-19) pandemisi dolayısıyla bu sezon tek maç üzerinden ve seyircisiz oynanacak. Siyah-beyazlılar, kura gereği maça Yunanistan'da çıkacak. Seleni'te yapılacak karşılaşmanın eşitlikle geçilmesi ve eşitliğin uzatmalarda da bozulmaması halinde seri penaltı atışlarına geçilecek.

25-26 Ağustos tarihlerinde yapılacak maçlarda kaybeden ekipler, yollarına UEFA Avrupa Ligi 3'üncü eleme turundan devam edecek. Lig ve şampiyonlar yolu olmak üzere iki grup halinde yapılan çekiliş sonucundaki eşleşmeler şöyle:

ŞAMPİYONLAR YOLU

Florianca/Cluj - Dinamo Zagreb
Young Boys - Kl Klaksvik/S. Bratislava
Celtic/Reykjavik - Ferencvaros/Djurgarden
Tallinn/Suduva - Maccabi Tel-Aviv/Riga
L. Varşova/Drita/Linfield - Ararat/Omonia
Celje/Dundalk - Molde/KuPS
Buducnost/Ludogorets - Midtjylland
D.Brest/Astana - Nomads/Saraybosna
Karabağ/Sileks - Sheriff/Fola
D.Tiflis/Tirana - Kızılyıldız/Europa

LİG YOLU

AZ. Alkmaar - Viktoria Plzen
PAOK - Beşiktaş
L. Zagreb - Rapid Wien

Yönetimden 'Bırakmam Seni' teşekkürü

BEŞİKTAŞ Kulübü, dün gece yarısına kadar süren "Bırakmam Seni" bağış kampanyasına verilen destek nedeniyle bir teşekkür mesajı yayımladı. Siyah-beyazlıların resmi internet sitesinden yapılan açıklamada, "Kulübümüzün maddi zorlukları aşmak için başlattığı 'Bırakmam Seni' bağış kampanyasına destek gecesi, Vodafone Park'ta gerçekleş-

tirildi ve Kanal D'den canlı olarak yayınlandı. Türkiye'nin ilk spor kulübü Beşiktaş'ımızın ekonomik bağımsızlığa kavuşması için başlattığımız kampanyamıza 'Bırakmam Seni' diyerek destek olan tüm taraftarlarımıza ve sporseverlere teşekkür ederiz" ifadelerine yer verildi. Gecede 150 milyon TL'ye yakın bağış toplandı.

TSYD'den açıklama: Zorbalara pabuç bırakmayacağız

TÜRKİYE Spor Yazarları Derneği (TSYD) Yönetim Kurulu Levent'teki tesisleri ile ilgili resmi internet sitesinden bir açıklama yaptı. Haliç Üniversitesi'nin TSYD Levent Tesisleri'ni bir süredir kira ödemedeni kullandığını aktaran TSYD Yönetim Kurulu, açıklamasında, "Haliç Üniversitesi 5 aydır bir kuruş kira ödemedeni tutmaktadır. Yönetim Kurulumuz bunun üzerine geçtiğimiz mart ayında Haliç Üniversitesi aleyhine dava açmış ve kazanmıştır. Mahkeme birkaç gün önce Haliç Üniversitesi'nin Levent'ten tahliyesine karar vermiş, ancak daha karar yazılmadığı için işlem ger-

çekleşmemiştir" ifadelerine yer verdi.

'SPOR SALONUNUN KAPILARINI KIRDILAR'

Haliç Üniversitesi kurumunun Levent'teki tesislere saldırdığının belirtildiği duyuruda şunlar kaydedildi: "Kötü kiracılıktan daha vahim olanı, bir eğitim kurumunun zorbalığa yeltenmesidir. Haliç Üniversitesi'nin bünyesindeki korumalar pazar günü Levent'e gelecek pandemi nedeniyle kapalı olan spor salonunun kapılarını kır-

mışlardır. Bu nasıl bir anlayıştır?

Çocuklarımızı bu emri veren zihniyetlere mi teslim ediyorsunuz? Görevlerimiz İstanbul'un göbeğindeki bu eşkiyavari davranış karşısında bile soğukkanlılığımızı kaybetmemiş, gerekli makamlara şikayette bulunmuş, olay savcılığına itikale etmiştir."

TSYD'nin zorbalığa asla pabuç bırakmayacağını vurgulandığı açıklama şöyle tamamlandı: "Zimmetine para geçirdi-

ği iddiasıyla bugün tutuklu bulunan Haliç Üniversitesi mütevelli heyeti eski başkanıyla da zamanında sorunlar yaşanmış, sonunda haklı çıkan TSYD olmuştur. Bundan sonra da öyle olacaktır. Bu üzücü süreçte bizi mutlu eden tek husus, Edirne'den Ardahan'a kadar tüm medyanın bize sahip çıkması olmasındır. Bu nedenle başta üyelerimiz olmak üzere tüm basın emekçilerine, haber ajanslarına, gazetelere, televizyonlara, internet medyasına ve Anadolu'nun dört bir köşesindeki gazete cemiyetlerine sonsuz şükranlarımızı sunuyor, son söz olarak 'yaşasın adalet' diyoruz."

Aydın voleybolda hedef büyüttü

SULTANLAR Ligi takımlarından Aydın Büyükşehir Belediyespor, ligdeki 3'üncü sezonunda ilk 2 sezondaki başarılarına yenilerini eklemeyi hedefliyor. Lacivert-beyazlı ekibin genel menajeri Sabri Can, Meteorolojinin Sesi Radyosu'nda Yüce Er ve Savaş Esgikülek'in hazırladığı "Spor Her Yerde" programında konuştu.

Aydın'ın kadın voleybolda ilk sezonunu emekleme dönemi şeklinde geçirdiğini, geçen sezon hedefi biraz daha yükselttiklerini aktaran Can, yeni tip koronavirüs (Kovid-19) pandemisi dolayısıyla sezonun yarım kaldığını anımsattı. Hedeflerinin Avrupa kupalarına devamlı katılabilecek bir takım oluşturmak olduğunu belirtti Can, "Bütçemiz doğrultusunda takımımızı kurduk. Avrupa kupalarına katılıp ülkemizi temsil etmek istiyoruz" dedi.

KOVID-19 ÖNLEMLERİ ÜST DÜZEYDE

Aydın ekibinin yaklaşık bir aydır çalışmalarını sürdürdüğünü aktaran Can, "Çalışmalara başlamadan önce bütün ekibimiz sağlık kontrolünden ve Kovid-19 testinden

Başarılı milli voleybolcu Meryem Boz, yeni sezonda Aydın Büyükşehir Belediyespor forması giyecek.

geçti. Sonuçlar çok şükür negatif. Kendi salonumuz var, tüm önlemleri aldık. Her gün ateş kontrolü yapıyoruz, antrenman sonrası salonumuz her akşam dezenfekte ediliyor. Oyuncularımıza kalabalık ortamlarda bulunmamasını da öneriyoruz" dedi.

Deplasmanlı usule göre oynanacak lig maçlarında yolculuk sırasındaki önlemlerin nasıl olacağına da değinen Can, "Bir otobüsümüz var. Tüm deplasmanlara bu otobüsle gideceğiz. Kalabalığa karışmamış olacağız. Otel aşamasında ise mümkün olduğunca hijyene önem veren yerleri tercih edeceğiz" dedi.

AYDIN VOLEYBOLU SEVİYOR

Aydın'ın sporseverlerin voleybolu çok sevdiğini belirten Sabri Can, "İnanın öyle güzel bir taraftar profilimiz var ki, hani derler ya 7'den 70'e diye... Voleybolu çok seven, yeri geldiği zaman rakipleri de alkışlayan centilmen bir voleybol seyircimiz var. Bu seyirci sayısı da giderek artıyor. Amacımız halka bu sportif faaliyeti seveceği ortamı sağlamak" dedi.

Falafelin de humusun da en lezizi

2010'da Dünya Basketbol Şampiyonası'nda İzmir'de ilk maçlar oynanıyordu. Lübnan, Kanada'yı 81-71 yendi, zorlu grupta başka galibiyet alamadı. Lübnanlılar; 2006'da Japonya'da da grubu 5. bitirmişlerdi, 2002'de ABD'de aynı gruptaydık Lübnan ile. Dünya Basketbol Şampiyonası'na devamlı katılan Lübnan, 2010'dan sonra düzenlenen Basketbol Dünya Kupasına bir daha katılamadı. Adını gücünden alan sedir ağacı, güç kaybediyordu! Yine de FIBA Asya'nın merkezi Beyrut'taydı; 4 Ağustos günü FIBA Asya Merkezi de enkaza döndü.

DOĞU AKDENİZ'i DAHA DA ISITAN PATLAMA

Batı Asya'nın belki de en eğlenceli topraklarında yine gözyaşı var. Sivil yerleşim yerlerinin yanı sıra, tam da atom bombasının yıl dönümünden birkaç gün önce, görüntüsü atom bombasının görüntüsünün küçüğü olan bir patlama oldu. Zaten sıcak olan Doğu Akdeniz daha da ısındı. İkili anlaşmalarla paylaşılan Akdeniz'de Lübnan'ın tarafı da önemliyken; Lübnan'daki kargaşadan kimin çıkarılabildiği? Hemen Hizbullah suçlandı, Macron sömürgeci tavnıyla sabahına Beyrut'a gitti, soruşturmayla burnunu soktu. Nedense akşamına; Doğu Avrupa'da, Ukrayna ve Gürcistan'da, Arap Baharı'nda görmeye alıştığımız Atlantik fonlarına kıskartılan gösteriler başladı. İstifa mektubu elinde hazır milletvekilleri ve bir bakan, hemen istifasını verdi. Öldürülen yüzlerce sivilin cesetleri daha enkazdan çıkmadan, emperyalizmin tandık demokratik devrim senaryosunu çekmeye başladı.

Fransızlar 1989'da düzenlemeye başladı Fransızca Konuşan Ülkeler (Frankofoni) Oyunları'nı. Eliden fazla ülkenin katıldığı oyunlar 2 kez Fransa'da düzenlediler. Diğer 6 ev sahibi de Fransa'nın dış politika stratejilerine uygun olarak özenle seçilmiş. Oyunlar 2009'da Beyrut'ta yapıldı. Lübnan hiç altın kazanmasa da, Fransa hem Lübnan'a hem dünyaya Doğu Akdeniz'deki varlığını hatırlatıyordu, Doğu Akdeniz paylaşım yıllarının başında. Hani Hizbullah teröristti? 40 ülkeden Lavillenle gibi 2500 seçkin sporcuyla nasıl Beyrut'a getiriyorsunuz o zaman? Demek ki, Beyrut'taki bombaların hesabını yanlış kişiden soruyorsunuz!

Türkiye'deki Hizbullah ile Lübnan'daki Hizbullah'ın benzer olan tek yanları, adları. Türkiye'deki Hizbullah, emperyalizmin bölücü ve şeriatçı terörist oyuncuğu. Lübnan'daki Hizbullah'ı Çin, Küba, İran, Irak, Kuzey Kore, Rusya, Suriye ve Venezuela gibi ülkeler terör örgütü olarak tanımıyor. Beyrut'ta sokakların ortasında beyaz bir ayak izi var; "son ayak izi" diyorlar. Refik Hariri'nin öldürülmeden önce bastığı son yer. Limandaki patlama sonrası söylenenler ile Başbakan Refik Hariri öldürüldükten sonra söylenenler ne kadar da benziyor. Batı, Hizbullah'ı hedef gösterdi yine; Hizbullah da İsrail ve batıyı. Sonra DAES'in üstlendiği iddiaları yayımladı. DAES, kimin silahını çekerek?

BEYRUT VE NADİNE LABAKI

Beyrut denince aklima Altın Palmiyeli yönetmen Nadine Labaki geliyor. Çektiği filmlerle gördük Beyrut'u son yıllarda. Önce Karamel'i çekti, Lübnanlı bir kadın olarak; 5 kadının sorunlarını anlattığı filmiydi. Kadın sorununu bölücü kıskartılarda arayanlar izlemeli, üretimin içindeki kadının sorunları nelemiş, görmeli! Karamel'deki kadının sorunu, peşinden takıldığını sözleşmenin neresinde var? Sonra, Labaki "Peki Şimdi Nereye"yi çekti. Labaki'nin Batı Asya'daki din kökenli sorunların güçlü kadınlar ile çözüleceği iletili batlı eleştirmenlerin pek hoşuna gitmedi. Ve son filmi, "Kefernahum". Anlamı "kaos". Sağ olsun TRT 2'de izleme fırsatı bulduğum filmde mülteci sorunu mültecilerin enfes oyunculuğu ile sunuluyor.

Labaki'nin, filmi çekiminden sonra sınır dışı edilen bir Etiyopyalı mülteci kadın ve bir bebek ile çektiği muhteşem sahneleri, sokakta yaşam savaşı veren Suriyeli mülteci çocukların yüreğini burkan mücadelesini ve onlara duyarsız kalamayız burjuvaziden de olsa bir kadın duyarlığını izledikten sonra; ülkemizdeki göçmen çocuklar üzerinden Batı Asya halklarının düşmanlığını körükleyen yorumların ne kadar utanç verici olduğunu anlıyoruz. Labaki'nin Altın Palmiye alırkenki titreyen sesinde filmlerindeki içtenliği hissediyorsunuz. Labaki filmlerinin doğal platosu artık enkaz altında; bu filmlerden tandık bizden insanların hayatları ve umutları, bizden olmayan güçlerin hesapları uğruna birkaç saniyede yok oldu.

Akdeniz'e yaptıkları ticaret ile hayat veren Fenikeliler, gemilerini Beyrut'taki sedir ağaçlarından yapılmış. Aydın'ın yılları, yine Beyrut'taki Biblos Antik Kenti'nde bulunan alfabe hayat vermiş. Beyrut'ta yok edilmeye çalışılan harflerimiz, karartılmaya çalışılan yıllarımız. Sömürgeci; bildik senaryolarla pes ettirmeye çalışıyor, Akdeniz'in öbür ucundan gelecek.

Ağustos ayının sonuna dek; Avrupa'nın dört bir yanında 8'li finallerden oluşan futbol ziyafetleri var. Portekiz'de Şampiyonlar Ligi, Almanya'da Avrupa Ligi, Bask bölgesinde Kadınlar Şampiyonlar Ligi, İsviçre'de Avrupa Gençler Ligi. Avrupa UEFA'nın gölgesinin coşkusunu yavaşken, Batı Asya'yı ölüme tatti. Batı Asya'da önümüze konan iki seçeneğin biri batının coşkusunu yaşamını tatmak için bağımsızlıktan vazgeçmemiz, diğeri şeriatın karanlığında özgürlükten vazgeçmemiz... İkisini de elimizin tersiyle itip, Mustafa Kemal'in aydınlığını bulduğumuzda bağımsızlığa da özgürlüğe de sahip oluruz. İşte o zaman, falafelin de humusun da tadından yenmez...

Spor basını büyük bir değerini yitirdi

TÜRK sporseverlerinin, saygın kişiliği ve sesi ile yakından tanıdığı spor spikeri Emre Gönülşen 42 yaşında yaşamını yitirdi. Uzun süredir kanser tedavisi gören Gönülşen, önceki gün öğle saatlerinde aramızdan ayrıldı. Gönülşen, özellikle NTV Spor ve beIN Sports'taki haber sunumları ve maç anlatımları ile sporseverlerin hafızasında yer edinmişti.

Gönülşen'in vefatı dolayısıyla spor dünyasından başsağlığı mesajları geldi. Gençlik ve Spor Bakanı Mehmet Muharrem Kasapoğlu, sosyal medya hesabından yaptığı paylaşımında "Değerli spor insanı Emre Gönülşen'i maalesef kaybettik. Emre, spor spikerliği mesleğinde gençlere örnek olan, çalışkan, nazik bir arkadaşımızdı. Yakınlarına ve bütün sevenlerine sabırlar dilerim" ifadelerine yer verdi.

Türkiye Futbol Federasyonu (TFF) internet sitesinden yayımladığı mesajda şunları kaydetti: "Spor spikeri Emre Gönülşen'in hayatını kaybettiğini derin bir üzüntü ile öğrenmiş bulunuyoruz. Merhum Emre Gönülşen'e

Allah'tan rahmet; kederli ailesi, sevenleri, beIN Sports ailesi ve spor camiasına başsağlığı ve sabır dileriz."

Spor kulüpleri, futbolcular ve basın mensupları da yaptıkları açıklamalarla Gönülşen'in vefatı dolayısıyla ailesine ve tüm sevenlerine sabır dileklerini iletti.

SON YOLCULUĞUNA UĞURLANDI

Kanser nedeniyle hayatını kaybeden Gönülşen'in cenazesi, memleketi Adana'da toprağa verildi. Emre Gönülşen için Adana Kabasakal Mezarlığı'nda düzenlenen cenaze törenine, ailesi ile yakınlarının yanı sıra Adana Büyükşehir Belediye Başkanı Zeydan Karalar, bazı milletvekilleri, ilçe belediye başkanları ve spor camiasından isimler katıldı.

Kılınan cenaze namazının ardından evli ve 2 çocuk babası Gönülşen'in naaşı, aynı mezarlıkta defnedildi. Cenazede bazı taraftarlar tarafından Gönülşen'in tabutunun üzerine Adanaspor forması ve atkısı konuldu.